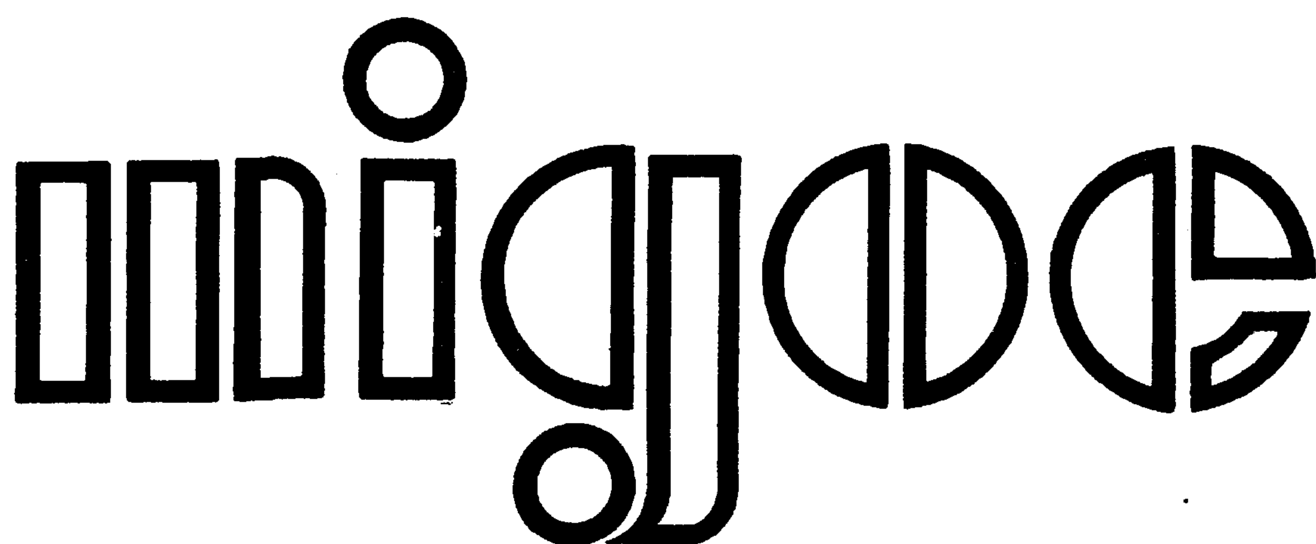

Vandaag

S. DE WINDT (AMSTEL)
.....geen conflict.....

98STE JAARGANG – No.: 232 VRIJDAG 9 OCTOBER 1981

VEILIGHEIDSGROEPEN GRIJPEN IN ASSIOET IN

Spanning toegenomen rond begrafenis van Sadat

Cairo onderdrukt opstand Islam-fundamentalisten

CAIRO/ ASSIOET – Aan de vooravond van de begrafenis van de eerder deze week bij een aanslag om het leven gekomen president Anwar Sadat van Egypte is door de Egyptische veiligheidstroepen een eerste opstand van Islamitische fundamentalisten de kop ingedrukt. Volgens een officiele verklaring was men de opstand in de stad Assioet vrijdagmorgen de baas. In Cairo werd het gebeuren in Assioet aanvankelijk als een incident afgedaan. Er zijn bij deze opstand tussen de tien en twintig doden gevallen. Als gevolg ervan is de spanning rond de begrafenis van Sadat toegenomen. Er worden namelijk talrijke hoge functionarissen uit de gehele wereld in Cairo verwacht.

De operatie in Assioet is afgelopen. Wij zullen dergelijk optreden niet meer dulden en zullen geen enkele aanslag op de veiligheid van ons land meer toelaten. Dit heeft Hosni Moebarak, die is aangewezen om president Sadat op te volgen, vrijdag aan AFP verklaard. De gewapende fundamentalistische groepen die Assioet aanvielen, hebben van de gelegenheid (van de moord op Sadat) geprofiteerd, maar wij hebben krachtig gereageerd, zo voegde Moebarak eraan toe. De moeilijkheden begonnen volgens het Amerikaanse persbureau UPI toen de orthodoxe Moslems weigerden op aandrang van de politie op te staan en door te lopen nadat zij op straat waren neergeknield voor de ochtendgebeden bij het begin van de Mohammedaanse feestdag van Idoel Adha (het offer van Abraham). Daarmee schonden zij een na de dood van Sadat uitgevaardigde verordening, waarbij samenscholingen en demonstraties zijn verboden.

Een woordvoerder van de regering in Cairo bestempelde de actie in Assioet dat ongeveer 500 kilometer ten zuiden van Cairo ligt als een "incident van ondergeschikt belang". In de rest van het land is het volkomen rustig, aldus de regeringswoordvoerder. Assioet staat bekend als een machtig bolwerk van de Islamitische fundamentalisten. In de afgelopen twee jaren zijn er regelmatig botsingen geweest met de politie. Bij de ongeregeldheden gisteren zag men kans de bureaus van de veiligheidstroepen en van de politie tijdelijk bezet te houden. De opstandigen waren onder meer met machine geweren gewapend. De actie wekte de indruk goed voorbereid te zijn.

Egypte is aan de vooravond van de begrafenis van Sadat zaterdag vol spanning. Libie kwam namelijk vrijdagochtend, nog voordat de eersten arriveerden, een waarschuwing speciaal aan de buitenlandse gasten van een Egyptische generaal in ballingschap, Saadeddine El-Chazli, die leider is van het Nationale Egyptische front. In een verklaring via een Frans persbureau zei hij "de veiligheid van de buitenlandse gasten niet te kunnen garanderen gezien de explosieve situatie in het land.

De deelname van het publiek aan de begrafenis van Sadat is overigens zo beperkt mogelijk gehouden. Dit in verband met de veiligheid van de Egyptische leiders en de buitenlandse gasten. Het betrokken gebied wordt afgezet door leden van de veiligheidstroepen. Er wordt geen publiek toegelaten. Er patrouilleren sedert donderdag al gewapende soldaten van de Militaire Politie.

De Israelische premier Menachem Begin, is vrijdagochtend in Cairo aangekomen voor de begrafenis. Hij reed rechtstreeks naar de residentie van de als opvolger van Sadat aangewezen Hosni Moebarak. Begin werd vergezeld door een belangrijke delegatie. Korte tijd later arriveerde de Amerikaanse afvaardiging naar de begrafenis.

Bonn heeft besloten president Karl Castens, bondskanselier Helmut Schmidt en minister van Buitenlandse zaken Hans-Dietrich Genscher te zenden. Bevoegde kringen noemden de samenstelling van de delegatie een bewijs van de zeer hoge achting die Sadat als politicus en als mens in Bonn genoot.

Historisch plaatje

WASHINGTON – Met Reagan en de oud-presidenten Carter, Ford en Nixon troffen donderdagavond laat vier Amerikaanse presidenten uit de tijd van 1969 tot 1981 elkaar op het zuidelijke gazon van het Witte Huis. Reagan zorgde zo voor een historisch plaatje. Carter, Ford en Nixon vertrokken daarna met Rosalynn Carter naar Egypte om de begrafenis van president Sadat bij te wonen, waar Reagan om veiligheidsredenen niet naar toe gaat. Zij reisden samen met de hele Amerikaanse delegatie, die onder leiding staat van de minister van Buitenlandse Zaken, Alexander Haig. Deelgenomen aan de reis wordt ook door de 14-jarige Sam Brown uit Liberty in South Carolina, die twee jaar geleden te gast was bij Sadat na een briefwisseling met de jonge bewonderaar van de Egyptische president. Reagan heeft wel de aankomende nieuwe Egyptische leider, Moebarak, uitgenodigd voor een bezoek aan Washington. Volgens de pers in Cairo zal hij de Amerikaanse delegatie vrijdagmiddag in de Egyptische hoofdstad ontvangen. Zondag vroeg spreekt Haig in Cairo met zijn Egyptische ambtgenoot Kamal Hassan Ali.

Walesa boekt zege met presidium

Val voorspeld van Poolse partijleider

GDANSK/WARSCHAU – De ontwikkelingen in en rond Solidariteit kunnen de kop gaan kosten van de Poolse partijleider Stanislaw Kania. Een in Moskou geaccrediteerde diplomaat heeft dit laten weten. In Moskou is men namelijk ontevreden over de manier waarop Kania de hele zaak heeft aangepakt. De val van Kania zal, als het verwachte scenario doorgaat, gebeuren vóór de bijeenkomst van het volledige Centrale Comite van de Communistische partij in Polen, op 14 en 15 oktober. Op de agenda staat behandeling van het voorbije congres van de vrije vakbond Solidariteit.

Dit heeft een programma aangenomen dat door het Russische persbureau Tass fel is aangevallen. Inmiddels blijkt dat Solidariteit-voorzitter Lech Walesa kans heeft gezien zo te manoeuvreren dat er een presidium is gekomen dat in meerderheid door hemzelf naar voren is geschoven.

In het kader van de anti Solidariteit-campagne van Russische zijde heeft Tass gemeld, dat het nieuwe programma van Solidariteit een contra-revolutionair document is. Het programma laat er geen twijfel over bestaan, dat Solidariteit zich boven partij, regering en parlement plaatst, aldus Tass.

Aan de samenstelling van het presidium, het "dagelijks bestuur van Solidariteit, valt vooral op, dat enkele oudgedienden uit het vrije vakverbond niet zijn gekozen. Lech Walesa, die eerder deze week met 55 procent van de stemmen van de afgevaardigden naar het congres tot voorzitter was gekozen had bekende mensen als Andrzej Gwiazda (voormalig vice-voorzitter), Jan Rulewski (leider van de afdeling-Bydgoszcz, die afgelopen voorjaar werd gemolesteerd) en Karol Modzelewski (oud-voorzitter van de afdeling-Wroclaw en enige tijd woordvoerder van de nationale coordinatiecommissie), niet kandidaat gesteld omdat hij ze als "extremisten" beschouwde met wie hij niet zou kunnen samenwerken.

Lech Walesa deelde donderdag mee, dat Grzegorz Palka een delegatie van Solidariteit zal leiden, die op korte termijn met de regering wil gaan praten over mogelijkheden om uit de economisch rampzalige toestand te komen. Op de achtergrond speelt een resolutie van het congres van Solidariteit, dat men een korte waarschuwingsstaking zal houden als de regering in het vervolg verzuimt met het vrije vakverbond te overleggen voor ze tot prijsverhogingen overgaat voor primaire artikelen.

Dochter voor Christina en Jorge

UTRECHT – Prinses Christina heeft donderdagavond om 21.09 uur (Ned. tijd) in het Academisch ziekenhuis in Utrecht het leven geschonken aan een dochter. De baby woog bij de geboorte 3.240 gram en is vijftig centimeter lang. De toestand van moeder en dochter is uitstekend. Het particulier secretariaat van prinses Juliana heeft dit meegedeeld.

ÑAPA

Deze week:

Windhoos oorzaak NLM-vliegtuigongeluk

SCHIPHOL – Een windhoos is oorzaak geweest van de ramp met de NLM-Friendship Eindhoven van afgelopen dinsdag. Dit heeft een woordvoerder van het ministerie van Verkeer en Waterstaat donderdagavond bekendgemaakt. Volgens de woordvoerder van het ministerie bedroeg de luchtstoot die het toestel trof zesmaal de zwaartekrachtversnelling (G-kracht). Een woordvoerder van Fokker deelde mee dat de F–28 bestand is tegen een druk van maximaal vier G. Het toestel voldoet daarmee aan de door de overheid gestelde eisen voor het verkrijgen van een luchtwaardigheidsbewijs. Ter vergelijking: een F-16 straaljager van de Luchtmacht is bestand tegen 9G.

Prime rate omlaag bij Chase Manhattan

NEW YORK – Chase Manhattan Bank, op twee na de grootste bank van de Verenigde Staten, heeft donderdag haar prime rate verlaagd van 19 tot 18,5 procent. Het is al de tweede verlaging met een half procent van deze rente die de Amerikaanse banken berekenen aan de meest kredietwaardige ondernemingen. Maandag ging het tarief algemeen van 19,5 naar 19 procent.

Pentagon: tekort aan splijtstof

Reagan wil vaart zetten achter de kernenergie

WASHINGTON – President Reagan wil de productie van kernenergie krachtig vergroten als beste bron van electriciteit voor de komende decennia. Dit zei hij donderdag in een verklaring, die aan verslaggevers werd voorgelezen door minister van Energie, James Edwards. Reagan wil daartoe het hele proces van het verlenen van een bouwvergunning voor nieuwe kerncentrales versnellen en sprak volgens Edwards ook over het toestaan van het commercieel opwerken van gebruikte kernbrandstof. Hij sprak echter niet over het tekort aan splijtstoffen voor kernwapens, dat nagenoeg tezelfdertijd werd gesignaleerd door hoge functionarissen van het Amerikaanse ministerie van Defensie.

Zij verklaarden donderdag dat behalve deze ook goedkeuring van het congres nog ontbreekt voor de toewijzing van geld om onderzoek mogelijk te maken voor de ontwikkeling van een zwaardere kernkop voor de nieuwe MX-raketten, waartoe in eerste aanleg is besloten.

President Reagan besloot vorige week vrijdag tot de bouw van honderd van deze raketten. Volgens de functionarissen van het Pentagon zal de definitieve beslissing om deze uit te rusten met een zwaardere kernkop dan oorspronkelijk in de bedoeling lag binnen ongeveer een maand worden genomen.

Het Nederlandse instituut voor vredesvraagstukken (NIVV) in Den haag heeft donderdag gewaarschuwd, dat het niet ondenkbaar is dat kerncentrales binnen afzienbare tijd zullen worden ingeschakeld bij de produktie van kernwapens. Volgens het NIVV kan dit afgeleid worden uit recente berichten dat de Verenigde Staten overwegen plutonium uit gebruikte brandstof van kerncentrales te verwerken in de kernkoppen van de nieuwe MX-raketten. Het zei, dat de regering-Reagan naarstig op zoek is naar deze splijtstof onder meer voor deze raketten, daar de reactors van defensie zelf deze niet meer in voldoende mate kunnen leveren.

Nobelprijs voor medicijnen

STOCKHOLM – De Nobelprijs voor de medicijnen 1981 is vrijdag toegekend aan de Amerikaan Roger W. Sperry, en verder gemeenschappelijk aan David H. Hubel, een Amerikaans burger en de Zweed Torsten N Viesel.

De ene helft van de prijs van één miljoen kronen is toegekend aan Roger W. Sperry voor zijn ontdekkingen op het gebied van "de functionele specialisatie van de hersenlobben" en de andere helft gemeenschappelijk aan David H. Hubel en Torsten N. Wiesel voor hun ontdekkingen op het gebied van "De informatieverwerking in het visuele waarnemingssysteem".

DEN HAAG/ORANJESTAD – Tijdens een plechtigheid, waarbij ook de directeur van het Antillenhuis Coby Alders aanwezig was vond de officiele overdracht plaats van de F-28 Maritieme van Fokker aan de staatssecretaris van defensie als opdrachtgever. De staatssecretaris droeg deze weer over aan Marine en luchtmacht autoriteiten en aan de Squad Commandant van de Koninklijke luchtmacht. Het eerste vliegtuig naar de Nederlandse Antillen zal omstreeks tien november vertrekken. Op de ene foto een overzicht van de autoriteiten bij de overdracht, op de andere foto de heer Coby Alders plaatsvervangend gevolmachtigd minister in gesprek in het toestel met één der directeuren van Fokker ir. Swartouw.

Europees voedsel voor Polen

BRUSSEL – De Europese ministerraad heeft besloten opnieuw goedkoop voedsel aan Polen te leveren. De Polen krijgen, tegen de prijs die vijftien procent lager ligt dan de wereldmarktprijs, 275.000 ton broodgraan, 25.000 ton gerst, 10.000 ton rijst, 10.000 ton rundvlees, 5.000 ton boter en 30.000 ton citroenen. Het besluit is deze week gevallen, zo heeft de raad vrijdag bekendgemaakt. Weliswaar is de raad deze week niet bijeen geweest, maar het besluit is genomen via een schriftelijke procedure. Het is de bedoeling dat Polen het voedsel nog voor het eind van dit jaar geleverd krijgt.

AP: Reagan nog ver van meerderheid voor Awacs

WASHINGTON – Donderdag is er onder druk lobbyen van het Witte Huis weer een senator omgezwaaid naar levering van de Awacs-radarvliegtuigen aan Saoedi-Arabie, Nancy Kassebaum, Republikeinse uit Kansas. Het project van Reagan bleef echter in de lucht hangen, want volgens een diezelfde dag verschenen onderzoek van het Amerikaanse persbureau Associated Press waren nog steeds 57 senatoren "tegen en 30" voor, terwijl er minimaal 51 vóór moeten stemmen om de levering te laten doorgaan. Het Huis van Afgevaardigden is al tegen, maar als beide organen van het congres de levering afwijzen is deze van de baan.

Reagan overweegt echter het congres te passeren, zo werd uit Republikeinse kringen van de senaat vernomen. Daartoe zou hij gebruik kunnen maken van de beslissingsbevoegdheid die hij als president in laatste instantie heeft in noodsituaties, waar het volgens een clausule in hoofdstuk 3, lid 36 van de wet op wapenuitvoer gaat om "belangen die de nationale veiligheid" raken. Het Witte Huis zei echter, dat deze mogelijkheid "niet sterk" wordt overwogen.

Levering van het Britse vliegende radarsysteem "Nimrod AEWK3 (Nimrod Airborne Early Warning) als alternatief voor de Amerikaanse Awacs wordt in de Britse pers intussen steeds vaker genoemd. Dit zou een vergelijkbaar systeem met ruwweg dezelfde mogelijkheden zijn. Het eerste toestel wordt begin 1982 operationeel bij de Britse luchtmacht. Zijn radarapparatuur is niet "bovenop" aangebracht, zoals bij de Awacs, doch in de neus van het toestel. Hoe groot het bereik van zijn radar is werd niet gezegd. Het officiele Britse standpunt in deze is, dat Saoedi-Arabie tot dusverre geen contact heeft opgenomen over deze mogelijkheid.

UITGEVERIJ AMIGOE N.V
Scherpenheuvel z/n
Curaçao N.A.
Postbus 577
Giro 440.000
Bankrek. nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V,
CURACAO
Centrale (alle afdelingen): 672000
Directie: Mayra van der Dijs.
Redactie-raad:
Goretti Salsbach,
Frans Heitigers en
Mayra van der Dijs.
Overige leden Redaktie:
Oswald Chatlein, Toon van Dongen, Bernadette Baroud, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse).
Advertentie-afdeling (acquisitie): Viola Bernardus, Ingrid de Maayer, Jannie Naaldijk
ADVERTENTIE-AFDELING:
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag 7.30 - 16.30 uur en Zaterdag 7.30 - 10.00 uur.
Alle advertenties voor de volgende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 3 uur binnen zijn.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alléén zoekertjes die op maandag en donderdag vóór 12 uur binnen zijn kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE (ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot, Etleen Landsmark.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, J. A. Abrahamblvd z/n, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties:
Vance James, kantoor: tel.: 2283 - 3040; huis: tel.: 3072.

SABA:
Correspondente: Eleonora Pierce
tel.: 3288 (kantoor) en 3245 (huis); fotografe: Eline Drieze.

ST. EUSTATIUS:
Correspondente: **Anna Hofstee,** tel.: 2222; fotografe: **Olga Schats,** tel.: 2222.

DEN HAAG:
Correspondent: Jan Schinkelshoek, Wingerd 540, Waddinxveen.
tel.: 01828-7432.

DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (ook abonnementen):
Curaçao,
Districo n.v.
tel.: 36300, 37788, 37789.
Aruba, Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire: Entrejol 153-A, tel.: 4222
Losse nummers 50 cent.
Abonnementen op Antillen twaalf gulden per maand.
(Bovenwinden elf gulden per maand).
Buiten Antillen (Nederland): NAfl. 80.15 per maand (luchtpost) of NAfl. 24,00 per maand (zeepost), Jaarlijks vooruit te betalen.

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDEDIENST eilandsgeneeskundigen vanaf 10 oktober 1981 van 08.00 uur t/m 12 oktober 1981 om 06.00 uur:
Stads- en 2de distrikt Oost: dokter D.Nassy, spreekkamer: Janwé, tel.: 35959, spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 35380.
9 oktober 1981 van 18.00 uur t/m 12 oktober 1981 om 06.00 uur:
Stads- en 2de distrikt West: dokter A.Reynvaan, spreekkamer Muizenberg, tel.: 44349, spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 673401, pageboy 027-936.
Derde distrikt Banda Abao: dokter H.Stigter, spreekkamer Barber, spreekuren: 10.00-12.00/16.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641658/641605.

★★★

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): kantoor Santa Maria, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag gesloten; zuster Martis neemt waar van 06.00-07.00 uur op tel.: 613563; de wacht heeft zuster Marsden, tel.: 614607 of 43647; ook te bereiken op pageboy 027-585.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.30-12.30/13.30-17.00 uur kantoor Santa Maria 17, tel.: 80222.

KLEUTERBUREAU: maandag van 14.00-16.00 uur volgens afspraak.

TANDHEELKUNDIGE KLINIEK: woensdagmiddag van 14.00-16.00 uur gelegenheid voor behandeling.

VERLOF BEGRAFENIS
10 okt.: E.R. van der Horst, Kanarieweg 3.
11 okt.: M.A.Frans, Kaya Cumulus 22.

★★★

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

Tijdens Regattaweek

Voorlichting en adviezen over gezond voedsel

KRALENDIJK — Tijdens de week van de Zeilregatta zal het wereldvoedselcomité dat op het eiland is opgericht, een stand inrichten bij de ingang van de jachthaven om daar de belangstellenden voorlichting te geven over de voedselsituatie in de wereld, maar tevens om adviezen te geven die kunnen leiden tot een gezonde voeding. Deze dag is niet willekeurig gekozen, want de Food and agriculture Organisation (FAO) van de Verenigde Naties werd op 16 oktober opgericht in Rome, met het doel, om de wereldvoedselvoorziening voor één dag per jaar in de belangstelling te plaatsen.

Dit is wel nodig, aldus het gevormde comité, als er even stil wordt gestaan bij het feit, dat ondanks alle ontwikkelingssamenwerking er in de wereld elke dag ongeveer 800 miljoen mensen honger lijden of zijn aangewezen op zeer eenzijdige voeding, dat veroorzaakt kan worden door een falend distributiesysteem, door het ontbreken van een infrastructuur, door politieke factoren of gewoon door een gebrek aan fondsen.

Daarnaast kan de zogenaamde monocultuur, dat is een specialisatie met name in de landbouw, de oorzaak zijn omdat men slechts beperkte gemakkelijke gewassen wil verbouwen. Ook blijkt maar al te vaak dat de mens zelf het natuurlijke evenwicht vernielt, waardoor er veel minder cultuurgrond voor de landbouw beschikbaar komt, terwijl anderzijds de wereldbevolking veel sneller groeit, dan de voedselproduktie toeneemt. Tenslotte blijkt heel vaak, dat een gedegen kennis van de landbouw ontbreekt om zo efficient mogelijk te werken. Het departement van Onderwijs heeft besloten, dat er op de scholen aandacht besteed kan worden aan dit wereldvoedselprobleem en heeft daarvoor een lesbrief ontwikkeld die afgerond zal worden met een Wereldvoedseldag, die echter vanwege de vakantie op vrijdag 23 oktober zal vallen.

Niet alleen het voedsel-tekort, maar vooral ook het voedselgebruik voor een gezonde voeding zal besproken worden en daarom zal ook een voorlichting gegeven worden over landbouw, visserij en veeteelt, gevolgd door het bevorderen van lokale land- en tuinbouwproducten. In het algemeen werd er tamelijk pessimistisch gedacht over de landbouw op de diverse eilanden en dat vond dan zijn oorzaak o.a. in de klimatologische omstandigheden, het gebrek aan goed grondwater en goede grond. Worden deze voorwaarden immers vervuld, zoals op het eiland bij de plantage Fontein, dan is de bodemopbrengst vaak aanzienlijk. Twee andere factoren die belemmerd werken op de bloei van de landbouw zijn de eenvoudige manier om voedsel van redelijke kwaliteit te importeren, maar vooral de aversie die er bestaat tegen het werken op de plantage, welke werkzaamheden in het verleden een lage status hadden. De dienst Landbouw, Veeteelt en Visserij (LVV) onder leiding van ing. Michel Fowler tracht regelmatig belangstelling op te wekken voor eigen producten en nog kort geleden werd in samenwerking met de LVV van de beide andere Benedenwindse eilanden een carco-project opgesteld, terwijl onder de gedeputeerde van LVV reeds geruime tijd een deskundige is aangetrokken die niet alleen adviezen geeft op het gebied van vissen, maar tevens via een counterpart de moderne viswijzen wil invoeren op Bonaire. Het Wereldvoedselcomité op het eiland staat zoals bekend onder coordinatie van ing Jan van der Linden, een tropisch landbouwdeskundige die tevens een grotere interesse in de basisscholen tracht te verwezenlijken voor schooltuinen.

BIOSCOPEN
CINELANDIA
19.15 en 21.15 uur *Boxer rebelion* (Chinese film, Engels, boven 18 jaar, fl. 2,50 en fl. 3,50); 24.00 uur *Naked came the stranger(part 2)* (sex-film, Engels, boven 18 jaar, fl. 2,50 en fl. 3,50).

THEATER DE TEMPEL
19.00 en 21.00 uur *Fear in the night* (horror-film, Engels, boven 18 jaar, fl.5,-).

GOLDEN DRIVE-IN
21.00 uur *The Runner stumbles* (actie-film, Engels, alle leeft., fl.5,-); 24.00 uur *Death in hell* (horror, Engels, boven 18 jaar, fl.5,-).

★★★

TELECURACAO: 17.00 little house on the prairie; 17.52 cartoons; 18.10 physical exercise; 18.52 telenovela: Amor prohibido; 19.15 deporte tele-8; 19.30 EVD; 20.00 notisiero tele-8/VISnieuws; 20.30 Benson; 21.00 Hill Street Blues; 22.00 show di Job; 23.00 sluiting.

BOTICA'S (nachtdienst): Otrabanda: Curaçao, tel.: 23575; Punda: Antillian, tel.: 76200.

★★★

ZATERDAG
DIVERSEN
HUIZE ST. JOZEF (t.g.v. 60-jarig bestaan): 09.00-17.00 uur sportdag-Huize St. Jozef.

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Centrale Bibliotheek, Johan v. Walbeeckplein 13, Afd. Volwassenen): dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00 uur; maandag, woensdag en vrijdag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-18.00 uur; zat. van 09.00-12.00 uur.
De studiezaal is op maandag en donderdag ook open van 10.00-12.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK (Conscientiesteeg, Plaza Brion): maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en woensdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.

CHRISTOFFEL PARK
08.00-15.00 uur geopend voor publiek (na 14.00 uur wordt niemand meer toegelaten).

ALLIANCE FRANCAISE (bibliotheek, Fokkerweg 7); elke zaterdagmiddag van 14.00-18.00 uur gelegenheid tot lenen van Franse boeken.

TENTOONSTELLING CURAÇAOS MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van maand) Momenteel tent. Saida Hernandez)

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

BONAIRE MUSEUM: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur; zaterdag 09.00-13.00 uur.

Radio-museum RNWO na afspraak tel.: 8472.

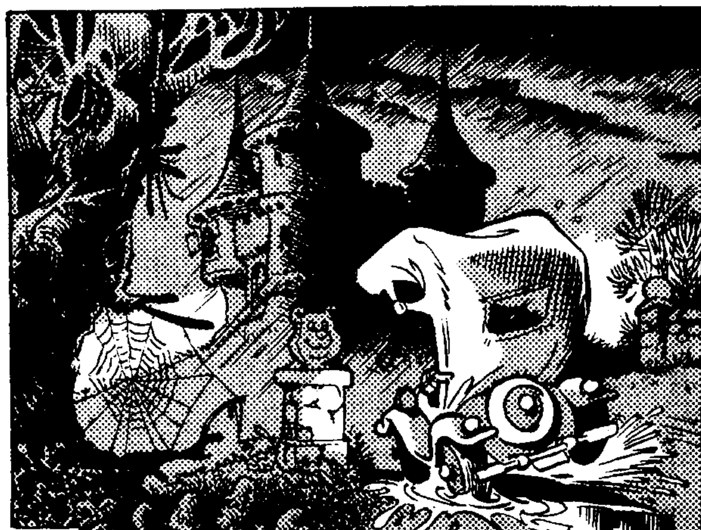
POSTSLUITING (maandag t/m vrijdag) aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK dagelijks van 08.00-12.00/15.00-18.00 uur; woensdag van 08.00-21.00 uur; zaterdag gesloten.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: woensdagavond Hotel Bonaire om 19.30 uur. Lions: 2e vrijdag van de maand Hotel Bonaire. Round Table: elke tweede maandag Hotel Bonaire om 20.00 uur.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk: dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 uur en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol: dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk Rincon: dagelijks ook zondag 19.30 uur.

Heer Bommel en de aamnaak

0978 — "Politie," mompelde heer Ollie toen hij door de plassen naar huis reed. "Die treedt alleen maar op als men per ongeluk aan de verkeerde kant van de weg rijdt. Maar echte misstanden kunnen alleen maar door een heer worden bestreden, die overal alleen voor staat, zodat ik er voor vandaag genoeg van heb. Een geneeskrachtige drank voor het haardvuur zal me goed doen na alle narigheid en kou die zo slecht zijn voor mijn teer gestel." Maar jammer genoeg was zijn thuiskomst anders dan hij zich had voorgesteld. Toen hij de voordeur opende, werd zijn blik getroffen door zwarte voetsporen, die ordeloos door de hall liepen, en de wanden werden ontsierd door handafdrukken, waar de modder in dunne straaltjes vanaf droop. Het was duidelijk, dat er iets ernstigs gebeurd was, zodat heer Bommel met kloppend hart de duistere sporen volgde. Ze liepen in de richting van de keuken, en toen hij de deur openduwde, werden zijn ergste vermoedens bewaarheid. Bij het fornuis stond Joost geheel vervuild zijn gezicht te wassen, terwijl de modder van zijn gestalte droop. "U m-moet mij verschonen, heer Olivier," stamelde de knecht. "Met uw welnemen heb ik met de hand in het slijk gewroet. Ik hoopte nog meer gouden dukaten te vinden, en zodoende heb ik mezelf vergeten. De avondmaaltijd ook, als ik zo vrij mag wezen. Het is zeer betreurenswaardig, maar als u het door de vingers wilt zien, zal het niet weer gebeuren."

GED HUMPHREY WOUT .....logisch.....

Ged, Wout: DOW betaalt elke dag 18 mille aan salaris

KRALENDIJK — Gedeputeerde Humphry S Wout, onder wie de dienst Openbare werken (DOW) valt, heeft zich in een dappere poging om de werknemers van DOW te motiveren in het werk, het ongenoegen van de werknemers en de vakbond STGB op de hals gehaald. Wout heeft de afgelopen week een gesprek gevoerd met de voorlieden van DOW over de motivatie van de werknemers, er aan toe voegend, dat deze vergadering met DOW-voorlieden niet inhield, dat de andere overheidsdiensten zich wel aan de gestelde werkuren hielden.

Ged Wout, vindt, dat hij de laatste zal zijn om te zeggen, dat elke werknemer zich slecht aan zijn werktijd houdt; dat hij begonnen is met de vergaderingen met DOW is echter uitsluitend omdat daar de meeste werknemers hun dagelijks werk vinden. Volgens ged. Wout is het een feit, dat er duidelijk een gebrek is aan werkinteresse, ofschoon er voor dat werk toch betaald wordt. Bovendien aldus ged Wout wordt het al als heel gewoon beschouwd, wanneer een werknemer zich aan het productieproces onttrekt.

Ged Wout: "Bij alle afdelingen van de overheid kon men constateren dat er werknemers zijn die 's morgens laat arriveren, maar de eersten zijn die 's middags weer naar huis vertrekken". Volgens ged Wout is dit onaanvaardbaar, want het betekent de ondergang van de overheid en de bevolking, want het is immers niet mogelijk om jarenlang een salaris te beuren zonder daar iets tegenover te stellen, terwijl het eilandgebied momenteel ook nog eens in een moeilijke financiele positie verkeert.

Een van de manieren om dit tegen te gaan, aldus ged Wout is om de werknemer datgene te laten verrichten waarvoor hij betaald wordt. Hij stelt een klein voorbeeld met betrekking tot de salarissen die door de overheid uitbetaald moeten worden: momenteel moet men rekening houden met een gemiddeld uurloon van fl 7,50 per uur per werknemer. Er zijn een kleine 300 werknemers in dienst van DOW die geacht worden acht uur per dag te werken. Dat betekent voor de overheid dus een bedrag van 18.000 gulden per dag, aldus ged. Wout, die daarbij stelt, dat men dan voor deze dienst ook nog rekening moet houden met transportkosten, materiaalkosten en zwaar materieel als loaders, caterpillars en trucks.

Het is logisch, aldus Wout, dat de uitgegeven kosten op een of andere manier terug moeten vloeien en hoewel het niet in de bedoeling van de overheid ligt om winst te maken, ligt het evenmin in de bedoeling om verliezen te lijden. Tenslotte, zegt Wout heel terecht, dat hij spreekt over werknemers en dat hij daar niemand bij wil uitsluiten: voormannen, opzichters, uitvoerders noch staffunctionarissen van DOW, want allen zijn werknemers. Zelfs de gedeputeerde behoeft daar niet bij uitgesloten te worden, aldus Humphry Wout, want ook hij is een werknemer.

Evenals voorgaande jaren heeft de firma Winkel en Zonen voor de vissersbootklasse een waardevolle trofee aangeboden. Daarvoor kwam speciaal de verkoopdirecteur Jean van der Dijs naar het eiland om persoonlijk de trofee aan te bieden aan de organisator van het zeilfeest Niki Tromp. Naar de Amigoe vernomen heeft, zal de heer Van der Dijs ook persoonlijk aan de winnaar van de vissersboten de trofee komen aanbieden. Op de foto links de heer Jean van der Dijs, rechts coordinator Niki Tromp.

Regatta-shirts

KRALENDIJK — Via de Eilandsvoorlichtingsdienst (EVD) heeft het Regatta comite meegedeeld, dat er evenals vorig jaar voor de veertiende zeilregatta shirts op de markt gebracht worden, die niet-officieel uitgegeven worden door de organiserende commissie. Deze shirts, aldus coordinator Niki Tromp, dragen dan ook het Regatta embleem dat door de jonge Papa Melaan is ontworpen niet. Vooral voor degenen die deze shirts kopen als souvenir of ter aanvulling van de reeds bestaande collectie, wordt gewezen op het bestaan van deze tweede kwaliteit. Bovendien, aldus Niki Tromp, is het op de markt brengen van een goedkoop Regatta-shirt een derving van inkomsten voor ons, terwijl juist de verkoop van gebruiksvoorwerpen, badhanddoeken en shirts moet meehelpen om de kosten van de Regatta te bestrijden. Elk jaar blijkt er bij het zeilfestijn een nadelig saldo te zijn. De Amigoe tekent hierbij aan, of het inderdaad een ramp is, wanneer een lokale ondernemer probeert om een graantje mee te pikken van de belangstelling die er bestaat voor de Zeilregatta en of het gerechtvaardigd is, dat het Toeristenbureau hier een monopoliepositie mag innemen. Het is dan wel de taak van de overheid om het embleem - voor welk ontwerp zegge en schrijve honderdenvijftig gulden is betaald - te beschermen. Inmiddels heeft de Amigoe vernomen, dat de verkoop van de zeilregatta-artikelen via het Toeristenbureau gunstig verloopt. Dit jaar zijn er verschillende kleuren van shirts verkrijgbaar.

Film in Monte Carmelo garden

WILLEMSTAD — In Monte Carmelo, square garden wordt morgenavond om acht uur de film vertoond The image of the beast, een film welke verschillende prijzen heeft gekregen. De film werd verleden week op dezelfde plaats al vertoond. De opbrengst was bestemd voor een fonds om te komen tot een eigen jeugdcentrum te Monte Carmelo. Er deden zich toen technische problemen voor, zodat men de film herhaalt, maar in dit geval wil men geen entree heffen. De initiatiefnemers blijven echter dankbaar voor elke bijdrage omdat nu eenmaal het opzetten van een dergelijk centrum veel geld kost.

Regatta foto wedstrijd

KRALENDIJK — Tijdens een persconferentie werd van de zijde van de organisatoren van de veertiende Zeilregatta een beroep gedaan op de leden van de pers om er zorg voor te dragen, dat men over actiefoto's kan beschikken daar de organisatoren door drukke werkzaamheden niet in de gelegenheid waren om zelf foto's te maken. Van de zijde van de aanwezige correspondenten van de Antilliaanse couranten werd het plan geopperd, om een fotowedstrijd uit te schrijven zodat men op deze manier foto's zou krijgen van hoge kwaliteit.

Op advies van de Amigoe werd de fotoclub Bonaire benaderd om in deze de organisatie op zich te nemen en deze club zegde de volledige medewerking toe. Het ligt in de bedoeling dat na de Regatta een tentoonstelling georganiseerd wordt met werk van de diverse fotografen en tijdens deze tentoonstelling zal dan een prijswinnaar bekend gemaakt worden. De inzendingen zijn dus niet slechts voorgehouden aan diegenen die normaliter foto's leveren voor de lokale couranten, maar voor iedereen die behoorlijke foto's kan maken. De foto's dienen zwart/wit te zijn, terwijl elke deelnemer maar drie foto's mag inleveren. De inzendingen dienen voor 28 november te geschieden bij het Toeristenbureau t.a.v. de heer Niki Tromp. In geval de organisatoren foto's willen publiceren behouden zij daartoe het recht, terwijl de juryleden van deelname zijn uitgesloten. Alle inzendingen worden in uiterste zorg behandeld, maar er is geen aansprakelijkheid van de organisatoren voor eventuele beschadingen. De eerste prijs, aldus het Toeristenbureau, bedraagt honderd gulden.

In maatschappijleer-zaak tegen SGB

Geen recht op meer dan 12 lesuren voor Swartjes

KRALENDIJK — Donderdag heeft rechter mr C.A.A.Nicastia, rechter in het gerecht in eerste aanleg, het vonnis uitgesproken dat gewezen werd door rechter mr H.H.C.V.Breithbarth in het kort geding dat de maatschappijleraar en concierge A.P.S.Swartjes had aangespannen tegen de Scholengemeenschap Bonaire (SGB) en het eilandgebied. Kern van de zaak was, dat de heer Swartjes door het Schoolbestuur van de SGB een volledige betrekking kreeg aangeboden als concierge. De heer Swartjes echter was van mening dat hij in aanmerking diende te komen voor een volledige betrekking van leraar maatschappijleer aan de Scholengemeenschap.

In het kort geding, dat twee zittingen vergde en vooral door commentaren en handgeklap van de publieke tribune een ergerlijke vorm in de rechtspraak aannam in de eerste zitting, werd in de tweede zitting door mr Breithbarth aanmerkelijk strakker geleid en daar kwam dan ook zakelijk tot uiting, dat de heer Swartjes in maart 1975 door het eilandgebied in de gelegenheid werd gesteld om aan de Lagere Technische School (LTS) gedurende 9 uren het vak maatschappijleer te onderrichten, terwijl de overige zevenentwintig uur de werkzaamheden van concierge verricht moesten worden. Later is daar enige wijziging in gekomen, maar voor het schooljaar 1981-1982 wenste het schoolbestuur van de SGB de heer Swartjes slechts óf 12 uren maatschappijleer toe te bedelen óf een volledige dagtaak als concierge. Dit werd door de heer Swartjes, die zich gesteund zag door de vakbond Simabo en de advocaat mr Maduro geweigerd. Tijdens het kort geding werd door de heer Swartjes tevens geeist, dat hij op grond van zijn vroegere betrekking als priester als leraar betaald zou worden in schaal 31, terwijl er tevens een dwangsom van 10.000 gulden geeist werd van het bestuur van de SGB als men de eisen van de heer Swartjes niet tegemoet kwam.

Rechter mr Breithbarth zag echter geen aanleiding om de eiser meer dan 12 lesuren toe te bedelen, vooral ook niet omdat eiser Swartjes geen enkel recht kan doen gelden op meer uren dan twaalf. De dwangsom werd wegens vage formulering geheel afgewezen mede door de niet exacte omschrijving van het begrip concierge dat bij Swartjes en het schoolbestuur op verschillende uitleggingen kon bogen. Swartjes zal wel betaald moeten worden in schaal 31 voor de uren dat hij maatschappijleer geeft, maar daar had het schoolbestuur noch het eilandgebied bezwaar tegen.

Rechter mr Breithbarth tenslotte vonniste overeenkomstig de gesloten arbeidsovereenkomst van 17 juni 1975 en met de wijziging van 3 juli 1981, doch met dien verstande dat het aantal te geven lesuren werd beperkt tot twaalf, terwijl de kosten van het geding voor rekening komen van A.P.S.Swartjes en het bestuur van de Scholengemeenschap. Alles wat verder gevorderd werd door de heer Swartjes, zijn advocaat mr Maduro en de vakbond Simabo werd afgewezen.

VOLGENS RAADSMAN GEEN DRINGENDE ONTSLAGREDENEN

Tijdens urenlang pleidooi in kort geding:

Mr. Komdeur haalt fel uit naar commissie-rapport KAE

WILLEMSTAD – De raadsman van de ex-directeur van de KAE, J.S. mr. J. Komdeur, vocht vanmorgen in kort geding de volledige inhoud aan van het rapport van de accountants-commissie die ontslags onregelmatigheden bij de KAE aan het licht bracht. Daardoor bleef er ook geen reden over volgens het pleidooi van de raadsman, voor het ontslag om dringende redenen van zijn klient, omdat in de ontslagbrief slechts verwezen werd naar de inhoud van dat rapport.

Vanmorgen om negen uur ving de behandeling aan van het kort geding dat de ex-directeur van KAE, J.S., had aangespannen tegen de KAE vanwege zijn ontslag op staande voet nadat daarvoor aanhouding had plaatsgehad van J.S. op grond van vermeende valsheid in geschrifte. Zoals bekend werden rekeningen van de heer J.S. betaald door de KAE op grond van een verklaring van de ex-president commissaris van het bedrijf, E.Cijntje, wiens handtekening – zo bleek later – vervalst was op die verklaring.

Tegen dat feit deed de KAE-directie aangifte en J.S. werd enkele dagen opgesloten voor verder onderzoek. Hij bleef echter volhouden die handtekening niet te hebben geplaatst onder het stuk. Later werd hij bij gebrek aan bewijs vrijgelaten, terwijl het mysterie van de valse handtekening nog steeds niet is opgelost.

Maar inmiddels bleken er nog meer vreemde zaken aan het licht te zijn gekomen door het accountantsonderzoek. Details daarover zijn echter nog niet vrijgegeven, maar aan de ex-directeur werd wel onmiddellijk ontslag aangezegd.

Dat ontslag werd vanmorgen in de rechtszaal fel aangevochten door de raadsman van J.S., mr J.Komdeur.

Zo bracht de advocaat naar voren dat zijn klient pas op 21 september de ontslagbrief ontving, terwijl de beslissing tot ontslag door de raad van commissarissen van de KAE al dateerde van 17 september.

Bovendien was de ontslagbrief in het Nederlands opgesteld, een taal die zijn klient niet begreep. In het verleden werd alle correspondentie met J.S. gevoerd in het Engels, bleek vanmorgen tijdens de zitting.

De dringende redenen voor het ontslag was hem ook niet meegedeeld, betoogde de raadsman. Slechts werd in de ontslagbrief verwezen naar het rapport van de commissie van onderzoek, wat voor hem geen geldige reden kon zijn voor ontslag. Uitgebreid ging de raadsman in op de inhoud van het rapport waarop hij felle kritiek leverde. Het rapport bestempelde hij als onwaar en hij was bij het ter perse gaan van deze editie bezig met zijn betoog waarin hij elke stelling in het rapport uitgebreid analyseerde.

Het anti-dateren van de brief waarin zijn salarisaanpassing was geregeld, vond de raadsman van J.S. een min of meer normale procedure die in het verleden wel vaker werd gehanteerd.

Hij merkte verder op dat in de ontslagbrief, de KAE-leiding het niet waagde valsheid in geschrifte te noemen als reden voor het ontslag. Voor mr Komdeur was dat een bewijs dat het met die beschuldiging aan het adres van J.S. wel zou meevallen.

Bij het ter perse gaan van deze editie had mr Komdeur zijn eis nog niet naar voren gebracht. Tijdens zijn pleidooi dat enkele uren in beslag nam, werd wel duidelijk dat volgens het contract tussen J.S. en de KAE door de KAE geen opzegtermijn in acht hoeft te worden genomen maar dat alle financiele consequenties voor het verbreken van het contract voor rekening van de KAE komen, mits er sprake is van ontslag op staande voet om dringende redenen. Omdat de raadsman blijft volhouden dat er geen dringende redenen zouden bestaan, ziet het ernaar uit dat de KAE aansprakelijk gesteld wordt door de ontslagen ex-directeur voor alle financiele uitkeringen.

Tijdens bezoek van twee dagen

Premier licht Bovenwinden in over komend topoverleg

WILLEMSTAD – Premier Don Martina heeft tijdens een tweedaags bezoek aan de Bovenwinden, uitgebreide informatie verschaft over het bezoek van de nieuwe Nederlandse minister van Antilliaanse Zaken Joop den Uyl twee weken geleden aan de Antillen en over de afspraken tussen de centrale regering en de Koninkrijksregering over het topoverleg dat in de tweede helft van oktober zal plaatshebben.

De delegatie die maandag naar de Bovenwinden vertrok onder leiding van premier Martina, bestond uit de secretaris van de Raad van Ministers mr Richard Lopez Ramirez, het hoofd van het Bureau voor Staatkundige Zaken mr Percy Densz, Clark Gomez Casseres adviseur in olie-zaken en liaison-officer Jerry Lasten terwijl mevrouw Joyce Martina-Luitjes de premier vergezelde.

Minister president Martina legde het bezoek af in zijn hoedanigheid van premier belast met Algemene zaken, minister van Justitie en van Staatkundige structuur en tevens als aandeelhouder namens de regering in Saba Bank Resources nv.

De afgelopen dinsdag vond er in het bestuurskantoor van St. Maarten een bespreking plaats met de nieuwe gezaghebber van de Bovenwinden, mr Ralph Richardson, gedeputeerde Claude Wathey en het Statenlid voor de Bovenwinden Leo Chance.

Behalve zaken die in het verleden al aan de orde waren gekomen, werd het BC van St Maarten uitgebreid geïnformeerd over het bezoek van de Nederlandse minister Joop den Uyl aan de Antillen en de afspraken die daarbij zijn gemaakt over het politiek topoverleg dat nog deze maand zal plaatshebben in Den Haag.

Als minister van Justitie bezocht premier Martina de politiewacht te Philipsburg waar met de gezaghebber en de inspecteur 1ste klas Julius Willems over personeelszaken en het materiaal van deze korpsafdeling werd gesproken.

Aan het Huis van Bewaring werd ook een bezoek gebracht waar werd afgesproken dat op korte termijn verbouwingen zullen worden uitgevoerd aan het gebouw in afwachting van een nieuw Huis van Bewaring voor St. Maarten.

Later op de dag werd de jaarvergadering bijgewoond van Saba Bank Resources nv waarin de centrale regering met 35 procent en de Bovenwindse overheid met 65 procent participeren. De jaarrekeningen van de nv werden goedgekeurd terwijl de directeur een overzicht presenteerde van de aktiviteiten van het afgelopen jaar.

Woensdagmorgen werd een bezoek aan Saba gebracht waar werd vergaderd met de administrateur Raphael Sorton en de gedeputeerden Wil Johnson en Peter L. Granger. Onder meer werd daarbij gesproken over achterstallige belastingafdrachten en prijscontrole.

Ook op Saba werd het BC ingelicht over het komend politiek topberaad.

Op St Eustatius werden besprekingen gevoerd met de waarnemende administrateur tevens gedeputeerde Henriquez, met gedeputeerde Walton Smith en met het raadslid Ralph Berkel.

Behalve over het topoverleg werd er ook gesproken over de bouw van de Statia Terminal waarvoor een permanente kracht nodig is voor het aantrekken van personeel terwijl tevens een kracht nodig is die belast kan worden met de belastinginning op het eiland. Daartoe zal de minister van Arbeid Jules Eisden op korte termijn Statia persoonlijk bezoeken, werd toegezegd door premier Martina. Donderdagochtend keerde de delegatie weer terug naar Curacao.

Verkeersomlegging op Snipweg

WILLEMSTAD – In verband met het aanbrengen van een oversteekplaats op de Snipweg ter hoogte van de Bubiweg zal het verkeer ter plaatse zondag overdag worden omgeleid.

Voor twee ton electronica verduisterd

WILLEMSTAD – Voor een bedrag van niet minder dan tweehonderdduizend gulden aan electronische apparatuur is er verduisterd bij wat genoemd wordt "een grote handelszaak". Deze verduistering heeft zich in de voorbije negen maanden voltrokken. Er wordt door de recherche een onderzoek ingesteld.

Inbreker ingerekend

WILLEMSTAD – Bij de aanhouding van de achttienjarige D.H. donderdagmorgen bleek deze over een groot aantal sieraden te beschikken, welke hij van een te voren uit een woning aan de Blomonteweg had gestolen. H. is aangehouden. De bewoner van de betrokken woning bemerkte de inbraak. Op dat ogenblik bevond H. zich op het erf bij de woning. De bewoner ging hem achterna. Een politieman die niet op dienst was, zag een en ander en zette ook de achtervolging in. H. week daarbij uit in de mondi. Maar door het optreden van de achtervolgers kon hij worden gepakt. Hij bleek van een der andere eilanden afkomstig te zijn.

Kinderzegels-circulaire

WILLEMSTAD – Bij gelegenheid van de uitgifte door de Antilliaanse posterijen van de jaarlijkse Kinderzegelserie is ook een meer kleuren-circulaire uitgegeven met gegevens over de Antilliaanse federatie van Jeugdzorg. De circulaire is in het Engels en het Papiamento. Het gaat om een oplage van 350 duizend series en nog eens 200 duizend souvenirvelletjes. De serie bestaat uit de volgende vier zegels met toeslag: 35+15 ct, 45+20ct, 55+25 ct en 85+40 ct. Het ontwerp was van Wilson Garcia van Curaçao.

Het weer

WILLEMSTAD – Weersverwachting geldig tot zaterdagmiddag 12.00 uur: Licht tot half bewolkt met voornamelijk in de nacht en ochtenduren kans op plaatselijk een bui. Overwegend vrij krachtige oostelijke wind.
Het weeroverzicht:
De vochtigheid en onstabiliteit zijn voldoende om op de Benedenwindse eilanden plaatselijk een bui tot ontwikkeling te doen komen. In de komende 24 uur wordt er weinig verandering in het huidige weerbeeld verwacht.

WILLEMSTAD – Tot 17 oktober is in het Cultureel centrum Bolivar y Bello aan de Dr Martin Luther King boulevard een schilderijententoonstelling te zien van Hensley Makaai. Deze expositie werd geopend door het hoofd van de eilandelijke Cultuursectie Pacheco Domacasse. Men kan in Bolivar y Bello terecht tussen negen en twaalf uur 's morgens en tussen drie uur 's middags en tien uur 's avonds. Bij de foto: Hensley Makaai met een van zijn schilderijen.

Eilandsraad dinsdag bijeen

WILLEMSTAD – Ter goedkeuring van de geloofsbrieven van het nieuwe raadslid voor de NVP, mevrouw Maria Liberia-Peters zal dinsdagmiddag om zes uur de eilandsraad bijeen komen. Op de agenda komt nog een groot aantal ingekomen stukken voor die doorgaans ter kennisgeving worden aangenomen of verwezen worden naar de centrale commissie.

Overheidsbonden willen spoedbespreking over indexeringssysteem

WILLEMSTAD – De gezamenlijke overheidsbonden ABVO, VHO, VLC, NAPB, GABA, BHLP, WICSU, BTG en SIMAR hebben een telegram gezonden aan de centrale regering waarin het indexeringsplan 5-C wederom wordt afgewezen. Daarover wordt verder niet meer gepraat, meldt het telegram. Voorts moeten volgens de bonden alle voorbereidingen worden voortgezet om de indexering te betalen, maar de betaling moet worden beschouwd als een voorschot op de definitieve indexering die per 1 juli van dit jaar van kracht zou moeten zijn. Het uiteindelijk indexeringssysteem moet voortvloeien uit een akkoord tussen de regering en de bonden, menen zij. Daarom wordt er dan ook om een spoedvergadering verzocht met de regering over deze kwestie. Het telegram werd verzonden na de bespreking gisteren met de Personeelsraad.

Zaterdagmorgen

WILLEMSTAD – In Zaterdagmorgen, goeiemorgen ontvangen Anneke van Arkel en Jac Visser morgen in een gecombineerde aflevering van de programma's "Wat zegt hij ervan" en "Radioactief" de volgende heren: J. Wellen van het departement van Economische zaken, de heer T. Pina, public relations van het departement van Economische zaken, M. Alderliste en Kees Booster. Op 16 oktober is de Wereld-voedseldag uitgeroepen door de FAO, de voedselorganisatie van de Verenigde Naties. In het programma zal gesproken worden over de diverse problemen en de plannen. Luisteraars kunnen participeren door middel van vragen via telefoonnummer 611673. Morgenochtend, zaterdagmorgen, goeiemorgen, om half 9. Voor en na dit programma kan men luisteren naar causerieen van Radio Nederland Wereldomroep.

Motorrijder en duo-passagier gewond bij ongeval

WILLEMSTAD – In het verkeer op Curacao vielen er donderdag twee gewonden, namelijk de bestuurder van een motorfiets en zijn duo passagier. Zij zijn in het ziekenhuis opgenomen.

Rond half één 's middags deed zich op de Bastetstraat een aanrijding voor, tussen een motorfiets en een vrachtwagen. Waarschijnlijk als gevolg van de hoge snelheid waarmee gereden werd verloor de motorrijder de macht over het stuur zodat hij met zijn passagier kwamen te vallen. Zij gleden over een afstand van zes meter over de rijbaan. De motorfiets botste toen tegen een vanuit de tegenovergestelde richting naderende vrachtauto. De duo-passagier liep een gapende wond aan zijn voorhoofd op. Beiden werden met de ambulance naar het ziekenhuis vervoerd en er opgenomen.

In het verkeer deden zich in totaal tien bij de politie aangemelde ongevallen voor. De totale direct aangerichte materiele schade wordt geschat op ruim zes mille.

Diefstal in casino

WILLEMSTAD – Een twintigjarige man is aangehouden op verdenking van diefstal van een bedrag van 655 dollar uit een casino. Hij ontkent iets daarmee te maken te hebben. Dit bedrag verdween op misterieuse wijze uit het casino, aldus de chef van de beveiligingsdienst van het betrokken casino.

Tussen Land en Eiland serie besprekingen over onderwijsproblemen

WILLEMSTAD – De minister van onderwijs Jacques Veeris en de gedeputeerde van onderwijs Winston Lourens zullen de volgende week tezamen met hun respectieve onderwijsadviseurs uitgebreide besprekingen starten over een groot aantal onderwijspunten. Gedeputeerde Lourens vertelde de Amigoe dat het waarschijnlijk een serie besprekingen zal worden om te komen tot een meer gesynchroniseerd onderwijsbeleid van het Land en het Eiland.

Mondeling zou er al een afspraak zijn gemaakt tussen Land en Eiland om de probleemsituaties te bespreken in het onderwijs met name de moeilijkheden tussen Land en Eiland in die kwesties.

Gedeputeerde Lourens vertelde dat die besprekingen de volgende week beginnen en dat het eilandgebied zo'n 27 agendapunten heeft. Aan de minister is verzocht eventuele gespreksonderwerpen mee te delen aan het Eiland om de definitieve agenda te kunnen vaststellen. Hij verwachtte dat het een serie van besprekingen zal worden omdat er vrij fundamentele discussies gevoerd moeten worden over zaken waarover tot nu toe geen uitspraken zijn gedaan.

Onder meer komen op de agenda voor de Eilandelijke leergang Papiamentu waarover afspraken moeten worden gemaakt, ook ten aanzien van de spelling, grotere samenwerking tussen Land en Eiland door de planbureaus van beide instanties, de eilandelijke inspectie, herstructurering van de ETAO, het Antilliaans Mavo-projekt, herstructurering van de Pedagogische Academie, nascholing van leerkrachten (wat tot een van de prioriteiten behoort van het Eiland), de MO-A cursus pedagogiek, de problematiek van de bursalen en een synchronisatie van het beurzenbeleid, experimentenwet, leerplichtwet, wettelijke regeling kindercrèches en speelscholen, wetgeving kleuteronderwijs, integratie kleuter- en basisonderwijs en opvang van niet schoolrijpe kleuters.

Volgens gedeputeerde Lourens moeten er nu duidelijke afspraken worden gemaakt om een optimale, gezonde en gesynchroniseerd onderwijsbeleid te kunnen uitvoeren, en te voorkomen dat er langs elkaar heen of juist dubbel wordt gewerkt door de Centrale en insulaire onderwijsinstanties.

CFW ontkent aktie:

Venloo: Bij Amstelfabriek arbeidsvreugde afgenomen

WILLEMSTAD – Hoewel de produktie bij de Amstelbrouwerij drastisch is gedaald van 8 duizend tot 800 kratten per dag, houdt de CFW vol dat er geen aktie wordt gevoerd bij de bierfabriek. Beide partijen geven toe dat er ook geen conflict bestaat bij het bedrijf.

Zoals bekend werd eerder deze week door de CFW bekend gemaakt dat de cao-onderhandelingen tussen de twee partijen waren vastgelopen. De bond belegde daarop een ledenvergadering woensdagmorgen waaraan de meerderheid van het personeel deelnam. Meteen daarop startte een langzaamaanaktie bij het bedrijf waardoor de produktie flink daalde.

Sixto de Windt, hoofd van de personeelszaken van de Amstel Brouwerij bevestigde vanmorgen dat de produktie bij het bedrijf die normaliter ligt rond de 8 duizend kratten per dag, gisteren amper een totaal bereikte van 800 kratten. Hij wees erop dat er duidelijk sprake is van een langzaamaan aktie bij het bedrijf.

Hij ontdekte dat er sprake zou zijn van een conflict omdat de onderhandelingen naar hij vertelde gaande waren en de bond slechts had meegedeeld het een en ander te willen bespreken met de leden. Na de vergadering van woensdag volgde echter meteen een aktie bij het bedrijf terwijl de bond geen mededelingen zond aan de Amstel-directie.

Die aktie vond de heer De Windt oneerlijk omdat er wel normaal geproduceerd werd maar toch volledige betaling geeist werd aan het einde van de maand. Hij bevestigde dat in ieder geval niet zal worden betaald voor de uren dat het personeel de ledenvergadering bijwoonde in het AVVC-gebouw. Hij ontkende dat er een disciplinaire maatregel zou zijn en wees op het gebruik dat ook bij laatkomen het gemiste aantal uren over een bepaalde periode afgetrokken wordt van het salaris. De directie van het bedrijf zal wel stappen overwegen als deze situatie te lang aanhoudt, vertelde hij.

Reggie Venloo van de CFW daarentegen hield vol dat er absoluut geen langzaamaan-aktie is bij het bedrijf. "De werknemers zijn ontevreden en de arbeidsvreugde is daarom ook afgenomen". Omdat Venloo toegaf dat er geen sprake is van een conflict, werd hem gevraagd waarom de arbeidsvreugde zo drastisch slonk van de ene dag op de andere, zonder dat er enige aanleiding zou bestaan omdat de cao-onderhandelingen nog niet afgerond zijn.

"Wij zijn al twee maanden aan het praten om de directie ervan te overtuigen dat de salarissen verbeterd moeten worden en hebben daartoe zelfs alle secundaire arbeidsvoorwaarden laten vallen. Maar de werkgever wil daar niets van horen. Dat werkt negatief op de arbeidslust. Wij hebben de werknemers niet gestimuleerd maar wij kunnen wel begrip opbrengen voor hun situatie", zei Venloo.

Hoewel aanvankelijk werd gesteld dat de werkgever de bond moest uitnodigen voor een gesprek, en de Amstel-directie meende dat de bond dat zou moeten doen, zou de CFW vanmiddag een brief sturen naar de Amsteldirectie. Daarin zou uit de doeken worden gedaan dat de ledenvergadering aan de onderhandelingscommissie een mandaat heeft gegeven om aan het laatste cao-voorstel vast te houden waarbij 15 procent loonsverhoging wordt voorgesteld. De CFW zou in de brief stellen bereid te zijn te vergaderen wanneer de directie gereed is.

Overwerk bij eiland weer aan het toenemen

WILLEMSTAD – Overwerk schijnt bij het eilandgebied Curacao weer aan het toenemen te zijn. Het BC zal nog deze maand bij alle diensthoofden aandringen op maatregelen om overwerk binnen de perken te houden.

Een vergelijking van de cijfers bracht onlangs aan het licht dat sedert medio 1980 tot nu, het bedrag dat door het Eilandgebied moet worden betaald aan overtime weer aan het toenemen is. De laatste drastische maatregelen dateren van 1979 waardoor het overwerk inderdaad afnam.

Volgens een perscommunique van de afdeling PR van het eilandgebied, bestaat er nu weer een tendens van toename van overwerk. Niet wordt duidelijk gemaakt waar dat aan ligt.

Het BC zal weer maatregelen moeten nemen, wordt meegedeeld, om overwerk te controleren. Het BC is zich er wel van bewust, aldus het communique, dat in bepaalde gevallen overwerk noodzakelijk is. Maar indien in de gevallen aanwijzingen bestaan dat dat overwerk een structureel karakter krijgt waarbij al jarenlang hetzelfde werk wordt gedaan door dezelfde mensen in hetzelfde tijdsbestek., dan moet er worden overwogen dat soort werk om te zetten in semi-continu of continu-werk.

Bovendien, aldus het persbericht, zou het tegen de Arbeidsregeling zijn indien altijd dezelfde personen moeten opdraaien voor overwerk, wat ook niet de werkverhouding tussen werkgever en werknemer ten goede komt. Het BC verwerpt excessief overwerk ter bescherming van de werknemer zelf, meldt het communique.

Anderzijds kan er wel waardering worden opgebracht voor die werknemers die hun medewerking verlenen wanneer soms onder zeer moeilijke omstandigheden, overwerk moet worden verricht.

Het karakter van overwerk moet echter bijzonder blijven en het moet niet iets normaals worden, vindt het BC. Een werknemer moet tijd krijgen voor een sociaal leven met alle aspecten als bijvoorbeeld feesten, culturele activiteiten, sport enz.

FORD MUSTANG Hatchback, bouwjaar 1979, 34.000 km, 8 cylinder, silver, fully equipped, Rooiweg 60, Boca Sami, tel.: 88260, financiering mogelijk.

SURFPLANK WINDSURFER, compleet met all round sail, vr.pr. fl. 650,-, Salsbachweg 6, tel.: 31870.

TOYOTA MARK II 1971, telex 672002 s'avonds 5.15-6.30.

1 ZITKAMERAMEUBLEMENT met bijpassend vloerkleed, tel.: 79620.

GAS KU 3 ambos, sala, banjo, cushine, comedor, garage plus 1 casita di 3 kwarta adhunto. Adres: Rooseveltweg 68, tur dia despues di 4 or atardi.

NIEUW WOONHUIS met elect. deepwell, carport, 3 airco's, freezer, ijskast, stoof, geiser, schoorsteen, ligbad, wandmeubel, gordijnen, Kastanbuisje, eigendomsgrond. Direct aanvaarding. Alles voor fl. 140.00,-, tel.: 78441/79346.

vr.prijs fl. 1.400,-, tel.: 673416.

PLYMOUTH SATELLITE 1973, 2 doors, full equipped.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

ECHTPAAR ZOEKT ongemeubileerd huis (2 of 3 slaapkamers), tel.: 25200 (Arthur Frommer), Villa 45.

2 OF 3 slaapkamerwoning, ongemeubileerd, tel.: 82201.

ECHTPAAR ZONDER kinderen zoekt ongemeubileerd huis, tel.: 54140.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

LOOKING FOR a live-in maid. Only with good references, tel.: 37362.

HULP VOOR drie ochtenden per week, omgeving Santa Rosa, Jantje Wever 12, tel.: 671574.

ZELFSTANDIG DIENSTMEISJE voor 1 (maandag) à 2 ochtenden in de week en een tuinman, Parallelweg 11, tel.: 82686.

HULP IN de huishouding, 5 dagen in de week, Carawaraweg 120, tel.: 614913.

GEZOCHT DIENSTMEISJE voor Caracasbaaiweg 276A.

hebben wij een gemeubileerde woning te huur, omgeving Oranjestad, met dagelijkse, wekelijkse en maandelijkse tarieven, tel.: 21265/25752.

TE HUUR GEVRAAGD ARUBA

TWO OR three bedroom house, fully furnished, airconditioned, available from December 1st, 1981, for indefinate period, rent paid monthly in advance, please phone: 26439.

TANDARTS ZOEKT huur-, of oppashuis voor langere tijd, vanaf febr. '82, tel.: 22861.

PERSONEEL GEVRAAGD ARUBA

MESTER HENDE pa traha na cas boncalario, tel.: 24518.

HULP IN de huishouding, tel.: 22636 8-12 am, tel.: 46207 6-8 pm.

DIVERSEN ARUBA

SWIMMING INSTRUCTOR, for private pool. For information call tel.: 23226.

Bij de

Curaçao Trading CO. (N.A.) N.V.

kan geplaatst worden een energieke

Magazijnmeester

Vereisten:

Kennis van Hout- en Bouwmaterialen.

Leidinggevende kwaliteiten en goede contactuele eigenschappen.

Leeftijd ± 30 jaar.

Honorering:

Afhankelijk van vooropleiding en ervaring.

Goede secundaire arbeidsvoorwaarden.

Sollicitaties:

Schriftelijk aan onze afdeling Personeel, Postbus 308, Handelskade 24.

ATTENTIE — ATTENTIE

De leden van "FLORIDA — CURAÇAO — ARUBA — BONAIRE — RATE AGREEMENT NO. 10126" delen de importeurs mee

LEVENSMIDDELEN

[redacted]

AGENDA ARUBA

LOSSE NUMMERS OP Aruba, dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, Ingrid - La Fama, Popular, Piet Soda Fountain en Spark and Clean.

NOORD: Panaderia Turibana.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, De Wit Stores in Aruba, Caribbean- en Sheratonhotel, Van Dorp in Americana en Holiday Inn drugstore.

Kantooruren: 08.00 - 12.00/ 14.00 - 17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316, 22950.

Pageboy: 027 - 774.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays bank.

Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100

ALARMCENTRALE: 115

BIOSCOPEN
ORANJESTAD
Boulevard Theater: 20.30 *Apocalypse now* (18 jr.); 24.00 *Dracula* (18 jr.).
Rialto: 20.00 *Savage island* (18 jr.); 22.30 *The wild geese* (18 jr.).
BALASHI
Drive-in: 20.30 en 24.00 *Cactus Jack* (18 jr.).
SAN NICOLAS
Principal: 20.30 *Joni* (alle leeft.); 24.00 *The big showdown* (18 jr.).

WIT GELE KRUIS:
Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 47020; San Nicolas: tel.: 45906; Tijdens kantooruren: Dakota Patiastraat 27, tel.: 24444.

BOTICA'S
Oranjestad: del Pueblo, tel.: 21253; San Nicolas: San Nicolas, tel.: 45712

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Sta Cruz, Paradera en Noord: dokter T.H.K.Lin, Noord 68, tel.: 21522.
San Nicolas en Savaneta: dokter E.Westrate, Spaans Lagoenweg 15, tel.: 47290, via hospitaal, tel.: 24300-p'foon no. 259.

WEEKEINDEDIENST
tandarts van zaterdag om 12.00 uur t/m maandag om 08.00 uur gelieve telefoniste Dr Horacio Oduber ziekenhuis op te bellen; tel.: 24300.

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.
CENTRO DI BARIO PLAYA PABAO.
19.30 uur hersensgymnastiek-gymzaal Franciscus College.

SPORT
BASEBAL (ABBA): 20.00 uur Aruba Video Center vs Richmond-LSP.

VOLLEYBAL: 19.30 uur Savaneta Six Stars vs Smarties NVM; 20.30 Brazil Coca Cola vs Aruba Video Center-Sportcentrum Savaneta.

ZATERDAG
DIVERSEN
SPORT
BASEBAL(jeugd): 14.00 uur Amstel vs Charlie Stars-LSP.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Zuidstraat 1A, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN
(Zuidstraat 1A, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

TELEARUBA: 17.00 Flintstones frolics; 17.30 incredible hulk (Wax museum); 18.15 cartoons; 18.30 news in English; 18.45 telenovela: La Venganza; 19.30 cocktail musical; 20.00 telenoticias; 20.30 Benson (Benson in hospital); 21.00 wrestling; 22.00 Harper Valley PTA (To dunk or not to dunk); 22.30 movie of the week (horror: The projected man); 24.00 resumen di noticias; 24.05 sluiting.

★★★

Simar: wat verwachten politici van topoverleg

ORANJESTAD — Ten aanzien van het komende topoverleg tussen Nederland, de Antillen en Aruba, om meer klaarheid te krijgen over de positie van Aruba, is de vakbond van leerkrachten, Simar, van mening dat het gemakkelijker is te zeggen wat men van dit overleg niet verwacht, dan wat men hiervan wel verwacht.

Simar vraagt zich af wat de Arubaanse politici naar Nederland met zich meenemen, wat zij verwachten te bereiken en hoe, en of er concrete en goed bestudeerde plannen aanwezig zijn. Na het vele lawaai van enige weken geleden is het nu heel stil geworden, aldus Simar, die nog van mening is dat het hoog tijd is dat er meer informatie loskomt.

De vakbond spreekt verder de hoop uit dat de samenstelling van de Arubaanse delegatie geen problemen zal opleveren en dat rekening wordt gehouden met het feit dat het grootste deel van het geld dat aan deze reis besteed zal worden, aan het volk toebehoort. Op de betrokkenen doet Simar een beroep om alleen mensen mee te nemen die werkelijk iets te zeggen hebben en van deze reis geen recreatie-trip te maken.

Vergadering van secretaressen

ORANJESTAD — Gedurende de laatste ledenvergadering van de Arubaanse secretaressen vereniging werd besloten een bijzondere ledenvergadering bijeen te roepen zondag 11 oktober. Deze vergadering is in het Holiday Inn, in de Casi bari room om 10 uur 's morgens. Tijdens deze vergadering wordt als enige agendapunt besproken de statuten en huishoudelijk reglement.

Enquete in verband met beurzenbeleid

ORANJESTAD — Het Bestuurscollege van Aruba acht het wenselijk en noodzakelijk om zijn studiebeurzenbeleid steeds meer af te stemmen op de maatschappelijke behoeften (overheid en particuliere sector) aan middelbaar/hoger geschoold personeel. Aldus blijkt uit een schrijven van het hoofd Onderwijszaken namens het BC. Middels een beperkt enquete-onderzoek wil het BC een indruk krijgen van de verhouding tussen vraag en aanbod van middelbaar/hoger geschoold personeel op Aruba. Met name gaat het hierbij om het ontdekken van eventuele grote discrepanties hierin. Zowel dit schrijven als een bijbehorend enquete-formulier werden aan de diverse instanties gezonden. Zo heeft de Kamer van Koophandel een copie van deze brief en een formulier aan zijn leden verstuurd. Het enquete-formulier moet zo volledig mogelijk ingevuld op uiterlijk vrijdag 23 oktober aan de afdeling Onderwijszaken worden toegestuurd.

Auditie voor Playa Pabao-jeugd

ORANJESTAD — Het Buurtcentrum Playa Pabao heeft plannen om deel te nemen aan het festival voor de jeugd van het Teatro hubenil dat in Cas di cultura wordt gehouden. In verband hiermee worden alle jongens tussen twaalf en vijftien jaar die geinteresseerd zijn hieraan deel te nemen, uitgenodigd voor een auditie. Deze heeft maandagavond om zeven uur in het Franciscus College te Madiki plaats. Het geheel staat onder leiding van de heer Ramon Todd Dandare.

ORANJESTAD — Zeer geslaagd was het damtoernooi voor overheidspersoneel dat door sportinstituut Idefre gedurende drie weekeinden georganiseerd werd. Het toernooi werd besloten met de prijsuitreiking aan de winnaars; vlnr op de voorgrond: Rudi Leysner, die namens Idefre de prijzen uitreikte, Theo Henriquez (Laboratorium) die subkampioen werd, en de kampioen van het toernooi, Albert Kock (DOW).

Wetenschappelijke expo door jeugd in november

ORANJESTAD — De negende Arubaanse wetenschappelijke tentoonstelling - een initiatief van Lago - zal in het derde en vierde weekeinde van de volgende maand in de cantine van de President John F Kennedy school worden gehouden. Ook ditmaal hebben de onderwijskrachten de leiding: te weten voorzitter Paul van Niel, leden RH Altman, Ivan Kelly, C Abbad en namens Lago RM Jesurun, Elias Fingal en Carlos de Cuba als secretaris.

Omdat Lago de jeugd van Aruba wil stimuleren om wetenschappelijke talenten te ontplooien zal men wederom zijn steun geven en de tentoonstelling financieren. De projecten worden in drie categorieen onderverdeeld, gebaseerd op onderwijspeil van de scholen: 1. Mavo, ETAO en huishoudscholen, 2. scholen voor Lager technisch onderwijs en 3. MTS en Colegio Arubano.

Er zullen nuttige prijzen beschikbaar worden gesteld voor de eerste drie geplaatsten in elke categorie met afzonderlijke prijzen voor individuele en voor groepsprojecten. Daarnaast ontvangt iedere deelnemer een geschenk. De inzendingen zullen door een deskundige jury worden beoordeeld. De meeste van de voren genoemde scholen hebben een vertegenwoordiger aangewezen, die nauw met de commissie zal samenwerken. De studenten kunnen advies en leiding bekomen van hun school-vertegenwoordigers terwijl tevens technisch advies beschikbaar is van Lago door zijn leden in de commissie.

Kock naar Miami

DAKOTA — Zaterdagmorgen om half elf vertrekt naar Miami/Disneyworld de winnares van Voz i landia escolar 1981 mejuffrouw Vivian Kock, die vergezeld wordt door haar moeder. De eerste prijs van de Voz i landia escolar van de scholen op Dakota was een passage voor twee personen naar Miami.

New Age: nummers niet uit te roeien

WILLEMSTAD — Na een grootscheepse razzia op Sint Maarten op de nummer-kantoren van de K.M., die indertijd op dit gebied ook grote bekendheid genoot op Curaçao, vraagt het Sintmaartense blad New Age zich in een hoofdartikel af wat er nu gaat gebeuren. Zal men ooit het nummer(ver)kopen kunnen uitroeien?

De overheid heeft zijn medewerking er aan gegeven dat nummers een onderdeel van het dagelijkse leven zijn geworden. Het is ook een onderdeel van de economie geworden en het is voor de nodige mensen een broodwinning. Aldus New Age.

In gesprekken met de mensen op straat blijkt duidelijk dat men vindt dat het nummer-systeem moet worden gelegaliseerd. Of de overheid dit nu doet of niet, het is moeilijk, zo niet onmogelijk, om de nummer(ver)koop uit te bannen. New Age herinnert aan zijn suggestie van enige tijd geleden om een eilandelijke loterij op te zetten zoals de Landsloterij. Deze zou in plaats van de nummers kunnen komen, zo meent New Age.

De actie op Sint Maarten werd uitgevoerd onder leiding van politie-officier Willems. Een pikant detail is dat K.M. getrouwd is met een zus van deze politiefunctionaris. Aan de actie is door New Age en Clarion uitgebreide aandacht besteed, inclusief een foto-reportage.

Ondertussen is M. enige tijd aangehouden geweest in verband met bedreiging. Een agent van politie had hij namelijk meegedeeld dat zijn dagen geteld waren.

Romeo Kock wint opstelwedstrijd van Posterijdag

ORANJESTAD — Bij de RVD in Oranjestad heeft het waarnemend hoofd van de Posterijen op Aruba, Candido Dijkhoff, vandaag op de dag van de Wereldpostvereniging (UPU) aan Romeo Kock van het Fatima College te Dakota de prijs van de briefopstelwedstrijd uitgereikt. Deze opstelwedstrijd werd - evenals verleden jaar - door de dienst der Posterijen georganiseerd in het kader van de resolutie van de Wereldpostvereniging in juni van dit jaar met medewerking van de onderwijs-autoriteiten, schoolbesturen en onderwijzers op de verschillende eilanden. De titel was Een werkdag uit het leven van een postbeambte. Romeo Kock werd door een commissie aangewezen als de schrijver van het beste opstel. Hij kreeg als geschenk een album inhoudende een collectie Antilliaanse postzegels.

Presentatie Stima Ruba

ORANJESTAD — Stinapa-Aruba zal dinsdag 20 oktober een voorstelling geven van Peter Creutzberg's natuurfilm Stima Ruba. Deze voorstelling begint om 7 uur in het Essoclub-theater te Seroe Colorado en is uitsluitend voor de medewerkers van de film en de vertegenwoordigers van de Arubaanse publiciteitsmedia. Na afloop van de voorstelling is er een receptie op de patio van Essoclub met gelegenheid tot vragen stellen. Tevens zullen er diverse artikelen te koop zijn, zoals T-shirts, stickers, enz., die speciaal voor deze gelegenheid ontworpen werden. De officiele premiere van deze film, die een belangrijke aanwinst betekent voor de natuurbescherming op Aruba, is op zaterdag 24 oktober, om half negen, in Cas di cultura.

Vergeten

ORANJESTAD — Een buitenlandse toerist, RK (40) verblijvend in een der hotels aan de Eagle deed aangifte van joyriding van zijn verhuurwagen V-337, die volgens hem bij een zaak geparkeerd stond. De wachtcommandant die twijfelde aan de aangifte van de toerist besloot samen met de man een speuractie te gaan ondernemen. In een patrouillewagen werd naar de plaatsen gereden die de toerist bezocht had en bij een supermarket werd de gestolen auto op de parkeerplaats aangetroffen. Het bleek dat de toerist vergeten was, waar hij de auto geparkeerd had.

BEATRIXLUCHTHAVEN — Op de Arubaanse luchthaven is gistermorgen een Aircommander 68 geland. De piloot liet weten dat het toestel niet voldoende brandstof meer aan boord had. Na de landing bleek uit het onderzoek door de autoriteiten, dat het hier een piratenvliegtuig betrof dat in maart 1979 met een andere piloot twee maanden aan de grond werd gehouden op Aruba. De piloot vertelde dat hij van Santo Domingo was vertrokken en de weg kwijt was geraakt. Hij had niet de benodigde papieren bij zich en kon ook niet zeggen waar die papieren waren. Door de autoriteiten op Aruba werd contact opgenomen met Interpol en andere buitenlandse luchtvaart-autoriteiten. In afwachting van de gevraagde gegevens blijft de piloot aangehouden.

Workshop over zorg voor geestelijk gehandicapten

ORANJESTAD — In het kader van het Jaar van gehandicapten, organiseert de stichting de Geestelijk gehandicapte een workshop op 29, 30 en 31 oktober. De officiele opening is op 29 oktober om half acht 's avonds, door gezaghebber Frans Figaroa. De plaats waar deze bijeenkomst wordt gehouden zal later worden bekendgemaakt. Gedurende deze drie dagen zullen diverse deskundigen op het gebied van de geestelijk gehandicapten het woord voeren. Mevrouw A. Hammack, uit Texas, zal spreken over: Program plans for individuals, seven core areas of training, behavior management program en development physical management techniques.

De heer H. Senior, van de Schooladviesdienst Curacao, zal het onderwerp Afwijkend gedrag bij de geestelijk gehandicapte voor zijn rekening nemen, terwijl mevrouw Theresa Croes-Fernandez Pedra, psychologe bij het Onderwijs departement Aruba, zal spreken over behandeling van een geestelijk gehandicapte kind.

Op 30 oktober 's middags, zal een forum worden gehouden over de rechten van de gehandicapten. De forumleden zijn de dames E. Kerssemakers-Stoffels, en Christina van de Berg-De Freitas en de heer Peterson.

SAN NICOLAS — Bij het Filomena College in San Nicolas werd gisteren onderwijzeres Carmen Cruz-Estrada gehuldigd vanwege het feit dat zij een halve eeuw vóór de klas vol maakte. Collega's en leerlingen bezorgden mevrouw Cruz een onvergetelijke morgen met zang, toneel, dans en de nodige toespraken en geschenken. Bij de foto: mevrouw Cruz neemt een geschenk in ontvangst van het SKOA-bestuurslid Ben Coffie.

Zakenvaria

In het pand, Nassaustraat 149, waar tot voor kort het El Chalet restaurant gevestigd was, heeft een nieuw restaurant de deuren geopend. Dit is The Old Mansion restaurant dat gedreven wordt door het echtpaar Lucia en Joe Rasmijn, operators van het Brisas del Mar Seafood restaurant te Savaneta. Het restaurant beschikt tevens over een cocktail-lounge en een privé vergaderzaal. Bij de foto: bij de opening poseerden het echtpaar Joe en Lucia Rasmijn, chefkok Luis Ramirez en restaurant-manager Jacinto Rasmijn.

Stelende dienstbode

DAKOTA — Bij een perceel in de Fergusonstraat vroeg de man HS assistentie voor een buitenlandse hulp in de huishouding, die vermoedelijk juwelen gestolen had ter waarde van 920 gulden. De man verklaarde dat de dienstbode CV al haar boedel ingepakt had en weg ging, waarschijnlijk naar elders op de Antillen. Hij miste na het vertrek zijn gouden halsketting en polshorloge. Een onderzoek werd ingesteld.

Lobach pleit voor controle op vuilnis

WILLEMSTAD — In een gesprek met het Sintmaartense blad New Age heeft dokter G. Lobach gepleit voor een degelijke controle op zaken als het vuilnis storten. Er zou ook volgens hem een mogelijkheid moeten komen om het vuilnis te bewerken, terwijl een behoorlijke riolering ook noodzakelijk is. Laat men dit soort zaken op zijn beloop dan komt men nooit van de muggenplaag af bv.

Hij is van mening, dat er ook zekere bepalingen noodzakelijk zijn op het vreemdelingenverkeer. Dit om verspreiding van besmettelijke zieken te voorkomen. Blijkens het New Age-bericht blijft hij hoofd van de afdeling Volksgezondheid zolang er geen opvolger voor hem is gevonden. Met ingang van 1 oktober heeft hij zich gevestigd als particuliere arts.

Dat er zoveel mensen voor behandeling naar het Franse deel van het eiland gaan komt volgens hem onder meer doordat daar meer artsen zijn. Op het Nederlandse deel zijn er drie artsen op een bevolking van 1600 zielen, op het Franse deel zijn er tien artsen; daar zijn ook vier artsen bij van de Bovenwinden zelf.

Geitendood aangetroffen

SAVANETA — Bij een ... [illegible]

JACK NIKLAUS 225.000 GULDEN PER MAAND

Frans boek over verdiensten topsporters:

Sport en geld een ideaal koppel

MAASTRICHT — Sport en geld zijn sinds mensenheugenis groot-heden die het grote publiek meer dan wat ook aanspreken. In combinatie vormen sport en geld een welhaast ideaal koppel. Een journalist van de Franse krant "Nice Matin" vond dat ook en heeft over deze materie een boek samengesteld dat de toepasselijke titel "Le Sport et l'argent" heeft meegekregen. Julien Giarrizzi, de journalist die het 170 pagina's tellende boek schreef, heeft heel wat rekenwerk verricht om zijn ongetwijfeld grote schare lezers enig inzicht te verschaffen in de bedragen die in de internationale sportwereld omgaan. Bjorn Borg bezorgde hem de meeste hoofdbrekens. Niettemin kon Giarrizzi, na dagen cijferen het uurloon van de Zweed met grote zekerheid bepalen op 19.500 gulden.

Giarrizzi telde niet alleen de officiele prijzengelden van de Zweed op, maar kon ook zeer nauwkeurig totaliseren hoeveel de Zweed jaarlijks uit reklame-opbrengsten op zijn bankrekening in Monte Carlo laat bijschrijven. Alle, het waren er heel wat, bedragen opgeteld, deelde hij door het aantal uren dat Borg minimaal per jaar op de tennisbaan doorbrengt en het onvoorstelbare uurloon van bijna 20.000 gulden rolde er uit.

HINAULT

Giarrizzi heeft op die manier sporttak na sporttak nageplozen. Hoeveel verdient Bernard Hinault? Wereldkampioen, drievoudig Tourwinnaar en triomfator in tientallen hoog aangeschreven andere wielerwedstrijden. Hinault verdient minder dan de Nederlander Jan Raas en ook als Francesco Moser, zo berekende Giarrizzi.

De schrijver denkt zowel de Nederlander als de Italiaan een maandsalaris toe dat om en nabij de 20.000 gulden moet liggen. Hinault krijgt minder van Renault, maar kan jaarlijks uit publicitaire bronnen bijna een miljoen tegemoet zien. Minder dan Merkx in diens glorietijd, want de Belg kwam jaarlijks tot 1,5 miljoen. Duizelt U al?

CHAMPAGNE

Het Formule-1 circus is door Giarrizzi uiteraard ook doorgelicht. De Franse piloten Alain Prost en Rene Arnoux worden vorstelijk betaald maar kijken desondanks met afgunst naar hun collega's Carlos Reutermann, Gilles Villeneuve, Alan Jones en Mario Andretti. Van dit pijlsnelle viertal heeft Jones verreweg het beste contract bij een renstal: Frank Williams betaalt hem 2.275.000 gulden op een jaar in een van zijn bolides over de internationale autocircuits te razen.

Mario Andretti zal het allemaal een zorg zijn. Hij krijgt bijna het dubbele van Jones, zuiver en alleen uit reklame-activiteiten: 4 miljoen. Giarrizzi heeft overigens de details ook niet vergeten. De flessen champagne die de winnaars van de Grand Prixraces na afloop plegen te ontkurken om ze vervolgens op het juichende publiek leeg te spuiten kosten gemiddeld 700 gulden.....

CRUIJFF

Hoe zit het met voetbal? Het spreekt voor zich dat het Franse voetbal in het boek voorrang krijgt. In het land van Mitterrand is Michel Platini veruit de best betaalde profvoetballer. Bij St. Etienne staat de middenvelder voor 910.000 gulden per jaar op de loonlijst, een bedrag dat ruim verdubbeld wordt na bijtelling van zijn verdiensten uit reklame.

Alles bij elkaar heeft Platini iedere twaalf maanden zo'n slordige 3 miljoen gulden uit te geven. Mario Kempes, inmiddels teruggekeerd naar zijn geboorteland Argentinie, kostte zijn vorige werkgever Valencia in Spanje per jaar één miljoen. Een schijntje in vergelijking met Cruijff en Beckenbauer, die in Amerika voor twaalf maanden voetbal ieder 3 miljoen tegemoet konden zien.

43.5 MILJOEN

De echte kippen met de gouden eieren moeten evenwel gezocht worden in de golf- en tennis-wereld. In deze sporttakken wordt pas echt geld verdiend. Wat te denken van ene Arnold Palmer? Iedere sportkenner zou eens even met de wenkbrauwen fronsen bij het horen van die naam om vervolgens te vragen wie dat dan wel mag zijn. Welnu, meneer Palmer speelt golf, een soort hockey met hindernissen op een inmens biljartlaken. Omdat meneer Palmer dat zo goed kan, moest hij vorig jaar op zijn belastingbriefje het aardige bedrag van 7 miljoen gulden invullen. Bij elkaar gehockeyd met golf dus, een balletje slaan in een piepklein gaatje. Recordhouder met een straatlengte voor op de anderen, is Jack Niklaus. Amerikaanse Jack, die U de afgelopen jaren ongetwijfeld enkele keren in een soort clownsbroek over Uw televisiebeeld hebt zien schuifelen, staat al enige tijd bekend als de sportman die met sporten veruit het meeste geld heeft verdiend ter wereld. Ook Jack doet aan golf en moet er ongetwijfeld wat van weten. Want sinds 1965 incasseerde hij liefst 43.5 miljoen gulden, een gemiddelde van 2,7 miljoen per jaar. Golf dus, balletjes slaan in een piepklein gaatje. Beloning: 225.000 gulden per maand.

Bent U een beetje duizelig geworden van de bedragen die golfers ieder jaar verdienen? Het is te hopen van niet, want nu begint het pas echt: tennis. In 1980 liep het Amerikaanse "enfant terrible" John McEnroe met het grootste deel uit de schijnbaar onuitputtelijke tennisruif weg: 12 miljoen gulden. In één jaar dus. Dat mag duidelijk zijn. Borg en Connors zaten hem zo dicht op de hielen dat er een finishfoto aan te pas moest komen.

MCENROE

Het is al jaren een gegeven dat de prijzen in het internationale toptennis in geen enkele verhouding meer staan tot de inkomsten uit demonstratie-partijen en reklame-activiteiten. Neem McEnroe. Omdat hij (toevallig?) dit jaar tijdens de finale van Wimbledon een shirtje had aangetrokken van de Italiaan Sergio Tacchini kon hij na afloop, ook al omdat hij het gras had aangeveegd met Borg die uiteraard een shirtje van een ander merk droeg, een contract tegemoet zien dat hem ieder jaar één miljoen gulden garandeert. Alleen om zo'n shirtje aan te trekken. Dat zou U toch zeker ook doen?

CLAUSULE

Bjorn Borg, wie anders, spant de laatste jaren ruimschoots de kroon. De Zweed mag dan momenteel niet meer 's werelds beste ballenmepper zijn, geld verzamelen doet hij op een niveau waar voorlopig niemand aan kan tippen. Van de kledinggigant Fila krijgt de Zweed ieder jaar 1,4 miljoen gulden. Borg heeft, ingefluisterd door zijn manager Lennart Bergelin, een clausule in zijn contract laten opnemen, dat hij in zijn geboorteland een hansopje van het merk Jocky mag dragen. Ongetwijfeld ook in ruil voor een aardige grijpstuiver. Niet voor niets gaat de zon op.

MISTER HURDLES

In het boek van Julien Giarrizzi komt ook het aspect van het amateurisme aan bod. Bescheiden, dat wel. De schrijver volstaat met één voorbeeld: Edwin Moses, de hordengigant uit Amerika die in zijn specialiteit al sinds mensenheugenis niet meer verslagen is. "Mister Hurdles" verschijnt in Europa pas aan de start van een wedstrijd als hem vooraf 10.000 gulden is toegestopt. Als amateur. Natuurlijk.

BJORN BORG ....20.000 gulden per uur...

Show over hondendressuur te buurtcentrum Janwé

WILLEMSTAD — Buurtcentrum Janwe organiseert aanstaande zondag om 5.00 uur 's middags op het terrein te Janwe een show over hondendressuur onder leiding van de bekende trainer George Jap Tjong. Het initiatief hiertoe is genomen door een aantal Bouvier liefhebbers die regelmatig in het centrum vergaderen met het doel de liefhebberij te bevorderen door uitwisseling van ervaring, en het houden van informatieve avonden. De toegang is gratis en iedereen is welkom.

WILLEMSTAD — Riba e kombinashon di portret por mira dos momentu di akshon durante dje partido di beisbòl entre Red Sox i Lagun Stars valido p'e "play-off" semi-final di beisbòl klase-A. Por lo general e ekiponan a brinda un bon beisbòl n'e kantidat di 563 fanatiko ku tabata presente ayeranochi den stadion di Rif. Remarkabel tabata ku esaki a resulta den e prome derota pa Lagun Stars durante dje kampeonato aktual.

"Play-off" semi-final beisbòl klase-A

Red Sox a empata serie kontra di Lagun Stars

WILLEMSTAD — E ekipo di beisbòl Lusa Red Sox ayeranochi a kibra invikto di Lagun Stars, propinando e ultimo aki un derota ku skor di 6-4, netamente den nan di dos partido valido p'e "play-off" semi-final di beisbòl klase A. Di e forma 'aki Red Sox a empata alabes e serie di tres partido, despues di ku den e prome enkuentro nan a kai vensi kontra e ekipo di Lagun.

E partido di ayeranochi sin duda tabata di bon nivel i tabata prinsipalmente e pitchernan kende a hasi un bon trabou riba montikulo, brindando e kantidat di 563 fanatiko un bon partido di beisbòl den stadion di Rif. Red Sox ayeranochi a tuma ventaha di 2-0 for di den e di dos inning i nan a logra mantene esaki te na final dje partido.

Remarkabel tabata si ku e ekipo di Lagun na numeroso okashon a hanya oportunidad franko pa empata e partido, sinembargo nan no a probecha di esaki. Den di seis inning por ehempel e ekipo di Lagun ta yena base kontra e pitcher hibrido Irving Redan di Red Sox, pero ta logra anota unikamente dos kareda. E relevista Roderick Pop kende a drenta den e inning ariba menshona a logra domina e ekipo di Lagun, permitiendo unikamente un kareda mas na su adversario sigurando asina e viktoria pa su ekipo.

Di e forma aki Red Sox a forsa un partido desisivo kua lo tuma luga mayan anochi den stadion di Rif. E ekipo ku triunfa ta sigura a lo menos e puesto di subkampeon di beisbòl klase-A. Pitcher ganadó a resulta ayeranochi Irving Redan kende den di seis a risibi relevo di Roderick Pop, perdedó Norwin Kook kende na su turno a risibi relevo di Sherwin D. Sluis den di shete.

Pa Red Sox: 6 kareda; 6 hit i 4 eror, na bate a destaka Rignald Schoobaar kende a konekta di 4-2. Pa Lagun: 4 kareda; 4 hit i 2 eror, Randal Stroop a konekta di 4-2.

KONTINUASHON

E "play-off" semi-final ta kontinua awenochi den stadion di Rif k'e di dos partido entre Thorenquest/Envases Unidos i Coca Cola Sorpresa. Un viktoria pa Thorenquest awenochi ta nifika ku nan ta klasifika p'e bueltа final, ya ku anteriormente nan a gana e prome partido ku ventaha komodo.

Tafeltennis voor DOW personeel

ORANJESTAD — Voor het personeel van DOW zal morgenochtend vanaf half negen een tafeltennistoernooi worden gehouden. De wedstrijden zijn in het Centro di barrio y deporte Dakota. Er zal gespeeld worden in de categorieen A,B en C-klasse. Een dertigtal personeelsleden heeft zich reeds opgegeven voor deelname aan het toernooi.

TAFELTENNIS-ROENNE — Denemarken heeft de wedstrijd uit de Europese eerste divisie tegen Italie gewonnen. De Denen, in dezelfde groep als Nederland uitkomend, kenden weinig problemen tegen de Italianen: 6-1.

VOETBAL-ROTTERDAM — Zaterdagclub Zwart-Wit 28 verleent medewerking aan de televisie-samenvatting van de bekerwedstrijd Zwart-Wit-Vuc. De Rotterdamse club zal de reclame op het scorebord afplakken. Dat was de voorwaarde van de NCRV om deze amateurvoetbalwedstrijd zaterdagavond uit te zenden.

SPORT AGENDA

FUTBOL FEDEPROF: 18.30 Hubentut Korsou-Deportivo Amigoe; 20.30 Jong Colombia-Sithoc-Stadion di SUBT.

VOLIBOL CuVoBo: 19.30 fem. A: Olympia-Silver Blasters; 19.30 mask. A: Zjuntan-Offdam; 20.30 Volley Stars-Olympic-kancha Sentro Deportivo Korsou.

BEISBOL KLASE A: 20.00 play-off semi-final Thorenquest-Sorpresa-Stadion di Rif.

Sport in het kort

PAARDESPORT-LONDEN — De Oostenrijker Hugo Simon is winnaar geworden van de springwedstrijd "Horse of the Year show" in het Londense Wembley-stadion. Simon reed het paard Sorry. De tweede plaats was voor de Brit Whitaker met Disney Way.

SCHAKEN-TIFLIS — Maya Tsjiboerdanidze en Nana Alekzandria hebben de tweekamp om de wereldtitel schaken voor dames hervat. De partij werd na 41 zetten afgebroken. Isjiboerdanidze is titelverdedigster en leidt in de tweekamp met 4,5-3,5.

VOETBAL-AARHUS — Franz Beckenbauer heeft in een vriendschappelijke wedstrijd in Aarhus (Denemarken) zijn rentree in de hoofdmacht van Hamburger SV gemaakt. De twee maanden, die Beckenbauer met een blessure langs de kant had moeten doorbrengen, waren de Libero in de wedstrijd tegen Aarhus duidelijk aan te zien. Beckenbauer hield zich bijzonder rustig en zag zijn ploeg verliezen met 3-2.

TAFELTENNIS-DEN HAAG — De uitslagen van de in de Europese Superliga gespeelde tafeltenniswedstrijden zijn: Engeland-Frankrijk 7-0; Polen-Tsjechoslowakije 4-3; Hongarije-Joegoslavie 5-2; Zweden-West-Duitsland 6-1.

Waterpolo selectie van Asiento naar Suriname

WILLEMSTAD — Vanavond vertrekt een Asiento waterpolo selectie van twaalf spelers op uitnodiging van de Surinaamse zwembond naar Suriname, om aldaar enige oefenwedstrijden te spelen tegen lokale verenigingen. De uitnodiging is grotendeels tot stand gekomen nadat er in de maanden mei/juni een Surinaamse zwemdelegatie hier op Curacao te gast was bij Asiento.

In Suriname is men nu bezig om waterpolo van de grond te brengen, en er zijn reeds vier waterpolo verenigingen opgericht in de afgelopen twee jaar. Bij zwemclub Asiento zelf is tot voor kort door trainer Wim Keman met een jeugdwaterpolo competitie van start gegaan. Door toedoen van de genoemde competitie telt zwemclub Asiento nu reeds ruim 40 polo'ers.

De twaalf geselecteerden die vanavond naar Suriname zullen reizen voor een verblijf van acht dagen bestaan uit voornamelijk eigen kwekers.

In de selectie zitten vier spelers die reeds internationale ervaring hebben op dit gebied, te weten: Brian van Romondt, Ado Hoos, Hans Gluvers en Ron Vos die ook deel uitmaakte van de nationale selectie maar laatst niet mee naar Venezuela was gereisd. De overige spelers zijn: Erik Jansen (15 jaar), Jan Henrik Majoor (15 jaar), Pije Vlot, Anton Thie, Tom Smink (13 jr), Hans Vreekamp (15) en Giovanni de Freitas (14).

Merkwaardig is de vrij jonge leeftijd van de meeste spelers die de reis meemaken, allen afkomstig van de jeugdcompetitie. Van groot belang voor deze jongeren is de internationale ervaring die zij tijdens hun verblijf in Suriname zullen opdoen. Als trainer-coach gaat de heer Wim Keman, terwijl de voorzitter van zwemclub Asiento de heer Herman Krijnen als begeleider zal mee reizen. De selectie vertrekt vanavond omstreeks tien uur en keert terug op zaterdag 17 oktober.

Nederland-Belgie bij uitverkocht huis op televisie

HILVERSUM — Als het Feijenoord-stadion in Rotterdam 14 oktober voor Nederland-Belgie uitverkocht raakt, zal de NOS van deze wedstrijd een rechtstreeks televisieverslag verzorgen. Want alleen de kaartverkoop en de financiele onderhandelingen zijn volgens Carel Enkelaar de mogelijke beletsels voor de KNVB om toestemming tot uitzenden te verlenen. En volgens Enkelaar zal men inzake de hoogte van het door de NOS te betalen bedrag zeker tot elkaar komen.

Er is overigens ook vanuit andere landen en zelfs vanuit andere werelddelen belangstelling voor een rechtstreeks televisieverslag van deze ontmoeting. Als de KNVB toestemming geeft, zal Nederland-Belgie behalve in Nederland ook in enkele Europese landen, waaronder Belgie, en via de satelliet in een aantal landen in Midden- en Zuid-Amerika en voorts in Suriname en op de Antillen te zien zijn.

Opstelling Nederlands elftal tegen Belgie

ZEIST — Bondscoach Kees Rijvers heeft vandaag het Nederlands elftal geformeerd, zoals dat komende woensdag in Rotterdam zal aantreden tegen Belgie in een wedstrijd voor de voorronde om de wereldtitel. De samenstelling luidt als volgt: Doel: Hans van Breukelen (FC Utrecht). Achter: Michel van de Korput (Torino), Hugo Krol (Napoli), John Metgod (AZ'67) en Hugo Hovenkamp (AZ'67). Midden: Frans Thijssen (Ipswich Town), Johan Neeskens (New York Cosmos) en Arnold Muehren (Ipswich Town). Voor: Tscheu La Ling (Ajax), Kees van Kooten (Go Ahead Eagles) en Johnny Rep (Saint Etienne).

Geen geld voor Huis van Bewaring?

ORANJESTAD — Bij het Huis van Bewaring (HvB) op Aruba is men er niet van op de hoogte dat de centrale regering, in casu minister drs Marco de Castro, er niet veel voor voelt om gelden beschikbaar te stellen voor de bouw van een nieuw Arubaanse HVB op Lago Heights. Volgens publicaties op Aruba blijkt dat de minister heeft laten weten dat voor het nieuwe Huis van Bewaring geen geld aanwezig is, daar de regering zich garant heeft gesteld voor een bedrag van 5.5 miljoen dollar voor het Mullet Bay-hotel op Sint Maarten en eveneens zijn garantie zal gev voor een bedrag van 27 miljo gulden voor het Paradi Village-project op Curacao. D alles om de huidige wankelen centrale coalitie op de been houden. Tot zover bedoe bericht op Aruba.

Bij het Huis van Bewaring Aruba is men slechts op hoogte dat het ontwerp voor nieuwe gebouw helemaal kla is en thans bij DOW ligt en d gewacht wordt op het Kadast voor het meten van het terre Wij zitten te springen om e nieuw gebouw - aldus e zegsman van het HVB - omd het huidige complex in ze deplorabele toestand verkeert.

Biljart

ORANJESTAD — De verbijstering van Club Suriname over de geleden biljartnederlaag tijdens een ontmoeting in de Lucky strike bar - dus geen officiele wedstrijd - speelde gisteren ook het zetduiveltje parten bij het vermelden van de uitslag van de strijd tussen oud kampioen Francisco Croes en Ernesto Pardo om aan alle verbijstering een einde te maken. De uitslag was 150-58 in 29 beurten in het voordeel van Pardo.

Hersengymnastie in Franciscus Colle

MADIKI — Gedurende herfstvakantie organiseert jeugd-commissie van het buur centrum Playa Pabao e hersengymnastiek wedstri voor de jeugd tussen 14 en jaar. De bijeenkomsten word gehouden: vanavond, maanda, woensdag- en volgende we vrijdag, telkens om half ach Er nemen acht teams v buurtcentrum Playa Pabao de aan dit hersengymnastie toernooi dat in de gymnastie zaal van het Franciscus Colle wordt gehouden. Na afloop v de finale volgende week is er e diskoteque-avond. Ook ouders worden uitgenodigd h kinderen te kom aanmoedigen.

CINELANDIA
"Boxer Rebellion" Fri., Sat. 7pm & 9pm. Sun. at 9pm
"Naked came the stranger" Part II, Fri., Sat. midnight.
"Action Taekwondo" Sun. 7pm

GOLDEN DRIVE-INN
"The Runner Stumbles", Fri., Sat., Sun at 9pm
"Dead in hell" (Zommbie 4), Fri., Sat. midnight
"La niña de la mochilla azul" Sun. 7pm.

WEST-END
"Great Train Robbery" Fri., Sat. 7 & 9pm. Sun. at 10:30am & 8:30pm.
"Magnificent Seven" Fri., Sat. midnight.
"Flash Gordon" Sun. 6:30pm.

THEATER DE TEMPEL
"Fear in white" Fri., Sat., sun. 7 & 9pm. And Sun. 10:30am.

How to Become a Mayor

ULD YOU LIKE to run for yor of a big city and obtain nominations of both the Decratic and Republican par-? That's what Mayor Edward ck of New York did recently, here -- in case you should be masochistic as to want such a -- is how he pulled it off. Koch is as abrasive and comba-, as the city's taxi drivers. w York voters apparently ad-re this sort of personality, alt-gh they pretend to hate their [illegible]

Koch has a vast reservoir of ergy, whitch tracts voters who increasingly fatigued. As citizen put it, "He runs at the mouth, but ne- runs down."

Koch is canny. He was, after a U.S. congressman for five ms.

Koch makes slightly veiled aks at minority groups at the ttom of the ladder, which those groups that aren't. t also important to the Koch victory is his skill at mpaigning on issues far om New York City, or en New York State, or en the United States. Koch ver misses an opportunity to n the British, the PLO, and e Soviet Union, thereby gai-ng the affection of the vast jority of Irish, Jewish, and lish voters. Of course the ma-r risks the loss of Palestinian, [illegible] Communist [illegible]

[illegible] new. For [illegible] 19[illegible] Mayor [illegible] of Chicago, [illegible] widespread cri-[illegible] ed an offensive against King [illegible] "I will [illegible] in the [illegible] he shouted, and helped to pass a law making the official language of the state "American" rather than "English.")

What if Koch's capture of both nominations -- a politician's dream -- prompts other mayoral candidates to emulate him? Let's look at a press conference held by Mayor Bertram ("Bull") Schlitz to see how things are likely to go:

"Mr. Mayor, your critics have charged that under your administration the subway system has deteriorated to the point where only Jack the Ripper would feel at home. How would you answer these critics?"

"I'd like to point out that Jack the Ripper was British. Naturally he wouldn't feel at home on our subway system, which is used daily by millions of decent, law-abiding citizens whose relations are held prisoner in Northern Ireland by British troops, tyranny, and terrorism. It makes my blood boil when I think of British soldiers firing on helpless women and children, whose only desire is -- like our own Founding Fathers -- to be free."

"But --"

"Next question."

"Mr. Mayor, minority groups claim that you win elections at their expense by identifying tham with violent crime, welfare cheating, and nearly everything else that's wrong with the city, including dirty streets. Will you comment, please?"

"You're damn right I will. I'd like to use a little analogy. Israel is in the Middle East, right? It's surrounded by hostile and vicious and unscrupulous neighbors, but you don't hear the Israelis crying in their beer. They don't have time to sit around grousing, like this bunch of welfare chiselers and professional malcontents. The voters of this city are fed up with that kind of behavior, just as they's fed up with the Arabs for turning the oil screws on this country whenever they get the chance."

"But --"

"Next question."

"Mr. Mayor, Oliver Offal, head of the Sewer Workers Union, said that both you and President Reagan are playing up to wealthy and middle class voters at the expense of the poor because the latter don't vote in large numbers."

"That's the sort of criticism I'm not saying that Mr. Offal is a communist, you understand, but I sure wonder how he'd act if he were in Poland right now, where the brave Solidarity labor union is facing up to the Soviet Red Army, which...."

ROBERT YOAKUM

Radio employees working to rule in Trinidad-Tobago

PORT OF SPAIN (SNA) -- Employees of the state-owned 610 radio in Trinidad and Tobago have launched a work to rule over a pay row with the company.

The 80 employees of the company are asking for a 75 procent wage increase but the company was offering 62 percent.

The union of commercial workers which represent the 610 employees has said that under the work rule over time has been banned.

Since the work to rule started there has been a series of sick out by the workers.

WORLD IN A NUTSHELL

CAIRO -- Moslem fundamentalists occupied a security forces headquarters and fought day-long gunbattles with the Egyptian police in the southern town of Asyut yesterday, a senior local official said. Speaking to Reuters by telephone, the official said fundamentalists armed with sub-machineguns opened fire on police after dawn prayers, marking the start of the Moslem feast of Idul Adha. The young fundamentalists donned stolen police uniforms, marched through the town and took over the security forces headquarters and a local police station, Abdel-Aziz Eid, assistant secretary-general of the Asyut governate, said.

LONDON -- Iran's fundamentalist leaders have launched a campaign to purge moderate members of the Majlis (Parliament) led by former Prime Minister Mehdi Bazargan, who strongly attacked the government yesterday for its crackdown on leftists. Teheran radio said 26 members of the militant Mujahedin organisation were executed in the central city of Esfahan yesterday as a Majlis deputy called for the murder of opponents of the Islamic regime. Mr Bazargan caused uproar in the house when he warned that the country's revolutionary courts and the judicial system would turn Iran into an ocean of blood by swift trials and executions of dissidents. Shortly after the speech a group of merchant from the Teheran market marched to the assembly demanding that Mr Bazargan be executed and his allies be purged and punished. Iran's mass media have given widespread coverage to the small demonstration in what is seen as a move by the authorities to get rid of non-fundamentalists in the Majlis.

GDANSK -- Angry exchanges and a procedural row marred the first meeting of Solidarity's newly-elected national commission today after union leader Lech Walesa appeared to have beaten off a challenge to his moderate line by the 107-member national [illegible] elected during the [illegible] congress which ended here yesterday, was meeting to elect a presidium or permanent cabinet. The meeting was [illegible] a key test for Mr Walesa, who was re-elected for a new two-year term with only 55 per cent of the congress vote. But the list of candidates for ministerial-type portfolios he presented was accepted with only one exception. A procedural row over the validity of the voting followed and the same list was put to the secret ballot again. About two-third of the commission are on my side, Mr Walesa said, adding that he was confident the second [illegible] would confirm the earlier result.

BRUSSELS -- European Common Market governments announced a new food-aid package for Poland today, comprising 310.000 tonnes of cereals and large quantities of meat, lemons and butter. The latest package is the third since the start of this year to be organised for Poland to help feed its population amid present economic difficulties.

BONN - West Germany, Poland's largest creditor, today signed an agreement with Warsaw to defer repayments of [illegible] million Marks of middle and long-term debts falling due by the end of this year. The Foreign Ministry said the agreement is in line with a decision by Poland's 15 main western creditor countries in A[illegible] 2.6 billion dollars of 1981 debt due for repayment between May and December. The agreement, signed by Foreign office state secretary Hans Lautenschlaeger and the Polish Ambassador to West Germany, Jan Chyinski, covers commercial debt and bank credits which the West German government has taken over through previously issued export credit guarantees. Repayment will not be spread over eight years from the beginning of 1982 with four years grace.

FRANKFURT -- West German Central Bank, in a first cautious move towards easing its tight money policy, decided today to cut its special lombard interest rate from 12 to 11 per cent. The reduction from tomorrow applies to the rate at which the Bundesbank provides commercial banks with loans against first-class collateral. It raises hopes that bank interest rates may soon move downwards after seven months of exceptional levels, although no early reduction is expected in credit rates to personal borrowers or medium-sized companies. The cut was the first change since March in the special lombard facility, introduced the previous month when the Mark was falling against the dollar because of higher U.S. interest rates and a big West German payments deficit.

CAIRO -- Egyptian police were dropped by parachute into the southern town of Asyut today as security forces fought a day-long gunbattle with Moslem fundamentalists, eyewitnesses said. The battle in Asyut, 400 km south of Cairo, was the first outbreak of violence in Egypt since the assassination of President Anwar Sadat on Tuesday. The eyewitnesses, speaking by telephone, said the police parachutists were dropped to help recapture the local security headquarters and a police station, which had been seized by the fundamentalists. They said clashes erupted after police intervened to break up an illegal open-air prayer gathering banned under emergency legislation.

SOUSTONS -- Chancellor Helmut Schmidt said yesterday he aired West Germany's demands for a ceiling on its European Economic Community (EEC) budget contribution in talks with French President François Mitterrand and saw signs of French support on the issue. Speaking to reporters during a break in the two-day private talks at Mr Mitterrand's secluded country cottage near Soustons, the Chancellor said: "Our intention to put a ceiling on our payments was raised". Asked if Paris was prepared to make concessions [illegible] request, he said: "President Mitterrand has not yet [illegible] replied to what I said, but here are signs pointing that way".

LONDON -- Exiled Egyptian General Saadeddin Shazli said in Libya that there would be more violence in Egypt if opposition demands including freedom for political prisoners were not met. Pressed in a telephone interview to say if he and his supporters were responsible for the Sadat assassination, he said: "I didn't say I deny".

NASIR BAGH -- British Prime Minister Margaret Thatcher visited a refugee camp near the Afghan border and pledged to keep working for a Soviet pullout from Afghanistan.

Guyana mentions support in border issue

GEORGETOWN (SNA) -- A Guyana News Agency report (GNA) quoted the Commonwealth Secretary General Mr Shridath Ramphal as saying that there was much sympathy and emphaty for the Guyana position in its border dispute with Venezuela.

According to the Guyana News Agency, the issue was raised on by Belize Prime Minister Mr George Price and Zambias president Dr Kenneth Kaunda and by Mr D[illegible] president of Kenya [illegible] president Mr For[illegible]. The Guyana N[illegible] quoted Mr Burnham [illegible] that he did not rule [illegible] action by Venezuela [illegible] was talking about a peaceful settlement. He is also [illegible] by the Guyana News Agency as telling the meeting of what he called economic agression towards his country by Venezuela to stifle its development.

According to the Guyana News Agency Mr Burnham said that his government was prepared to seek assistance from any source to defend its territorial integrity.

Elections in Grenada discussed

MELBOURNE (SNA) -- Grenada's Prime Minister Mr Maurice Bishop has said that discussions were being held for a new constitution for his country to pave the way for elections.

Speaking at a press conference in Melbourne, Australia where he was attending the Commonwealth heads of governments meeting, Mr Bishop said a peoples' assembly will discuss the proposed constitution to be followed by a referendum and then elections.

He said this was the procedure they were following, adding that he was not in a position to give the precise date for elections.

And speaking in St Kitts on Monday night, the celebrated West Indian writer Dr George Lamming told a meeting that the holding of elections was not the main issue about Grenada.

Beneath the holding of elections, Dr Lamming said, was the fact that if the experiment of participating management being carried out in Grenada proved succesful, the entire English speaking world will be thrown into confusion.

Baseball results

NEW YORK -- Results of thursdays major league baseball playoff games (best-of-five series):

American League East: New York Yankees 3-Milwaukee Brewers 0 (New York Yankees lead series 2-0).

National League East: Montreal Expos 3-Philadelphia Phillies 1 (Montreal Expos lead series 2-0).

British bankers team in St. Kitts

BASSETERRE (SNA) -- A 12-man British team of bankers is now in St. Kitts-Nevis looking at investment possibilities in the twin-islands state.

The 12-man team will also advise the goverament on investment possibilities. A spokes man for the team said in Basseterre that it had already started to identify the areas in which investment possibilities were feasable and before leaving it will submit a report to the government.

The team is in the twin state at the invitation of the government of premier Dr Kennedy Simmonds who said their presence was a welcomed one.

Koersen Centrale Bank

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN. DOLLAR	1.495	1.515	1.535
PD. STERLING	[illegible]	3.395	3.455
NED. GLD	73.38	74.18	74.98
BOLIVAR	40.91	41.63	42.43
ZW. FRANCS	97.[illegible]	97.76	98.56
FR. FRANCS	[illegible]	[illegible]	33.1[illegible]
DUITSE MARK	[illegible]	[illegible]	82.[illegible]
SUR. GLD	[illegible]	[illegible]	1[illegible]
IT. LIRE	[illegible]	[illegible]	1.36

De Curaçaose Vereniging van Fysiotherapeuten organiseert op maandag 12 oktober a.s. een lezing te houden door dhr. R.H. Scoop.

Onderwerp:

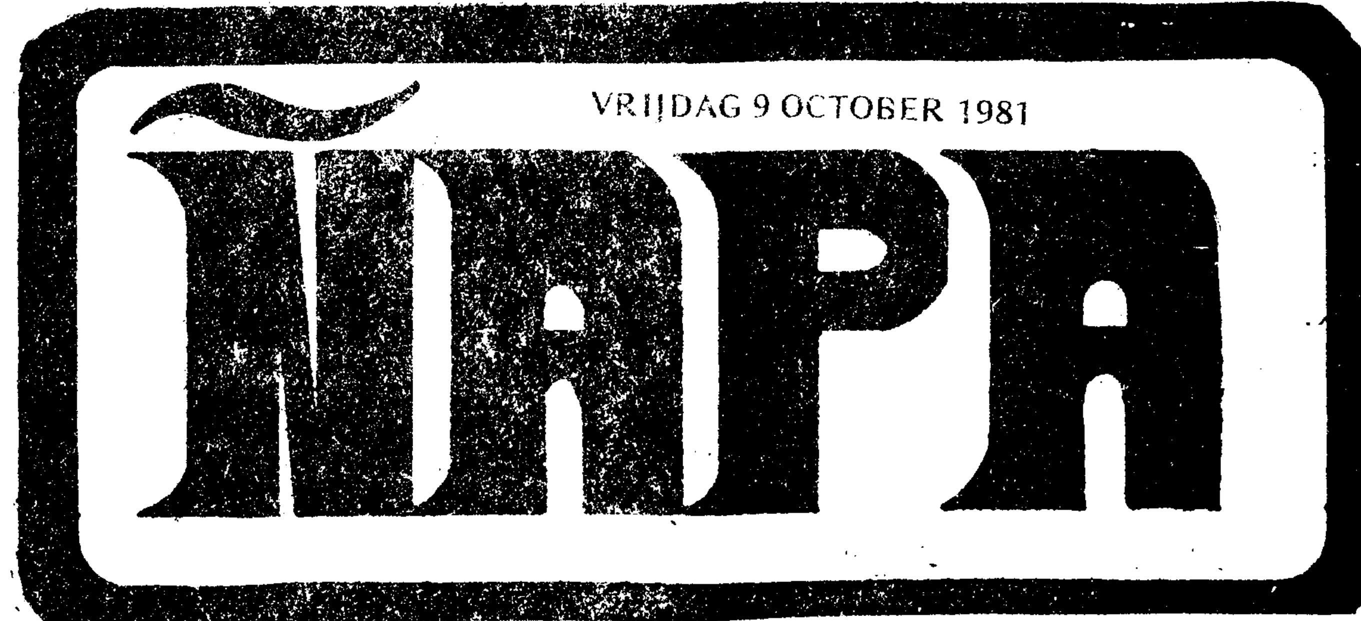
„Acute Periarthritis Humeroscapularis en de behandeling daarvan"

Plaats: Auditorium van het St. Elisabeth Hospitaal

Aanvang: 20.30 uur.

Alle belangstellenden zijn van harte welkom.

"ONDERWIJSMENSEN ZIJN VAAK TE LAKS"

Jenny Fraai over haar Papiamentu-lessen:

'Ata Palabra' voorlopig meer experiment dan methode

'AT JENNY FRAAI een vrouw met durf en pit is moet zeker tegd worden. In een tijd waarin diskussies over het wel of niet voeren van Papiamento op basisscholen en over spellingsproble-tiek, hoogtij vieren, stapt Jenny moedig naar de drukker met een nuskript voor een methode Papiamento bestemd voor het voort-tet onderwijs. Zelf durf ze het nog niet een methode te noemen: let is eerder een experiment dat kontinu geëvalueerd moet wor-n. Aan de hand van kommentaren en kritieken kan de inhoud van verbeterd worden en pas als vaststaat dat het boek voor een igere periode bruikbaar wordt geacht, kan er van een echte ethode gesproken worden".

Toen Jenny Fraai zo'n 5 jaar leden haar L.O.-akte piamento behaalde, werd ze vraagd om Pierre Lauffer, die lertijd Papiamento doceerde n de Pedagogische Akademie, vervangen. Het is in die tijd weest dat P. Lauffer haar gon te stimuleren om zelf sen te gaan schrijven en ge-even door Pierre's nmoedigingen begon ze er rk van te maken. Vooral toen bleken was dat "MI ENGA", een methode ont-rpen door n.b. Pierre zelf, enlijk te moeilijk was voor de T.A.O. waar Jenny Papia-nto aan doceerde. Vijf jaar g is Jenny konstant bezig weest met het maken van les-n die ze steeds weer ter beoor-ling aan Pierre doorstuurde.

e opbouwende kritiek die erre leverde is van bijzondere t geweest voor haar werk.

Het heeft Jenny altijd rbaast kollega's te horen agen dat ze niets deden aan piamento omdat "er niets is". Fel reageert ze op het feit t er zoveel onderwijskrachten iten hun lesuren zo weinig itiatief tonen om andere tiviteiten te ontplooien die n dienste staan van de aatschappij in het algemeen het onderwijs in het jzonder. "Hoeveel mensen an er eigenlijk na school in urtcentra e.d. helpen?" "Het derwijs is achteruitgegaan ndat men zo laks is. Als ieder-n blijft klagen dat er weinig of ets is, wanneer komt er dan el iets?!" Jenny vindt dat juist er mensen die in het onderwijs tten, een sociale taak moeten stkoppelen aan hun onder-ijstaak.

Toen op een gegeven moment leek dat meerdere mensen einteresseerd waren in de ssen die Jenny had gemaakt, esloot ze deze dan ook af te aan aan de belangstellenden. Vat heeft haar er toe gebracht m de lessen in boekvorm te aan publiceren? "Doordat ik erkte dat er behoefte aan estond. Bovendien voor alle ndere talen bestaan er wel oeken. Waarom moeten we als et onze eigen taal betreft, teeds maar blijven werken met stencils e.d.? Toch klopte Jenny, alvorens het boek te publiceren, bij diverse deuren aan om adviezen, kommentaren en kritieken in te winnen teneinde te voorkomen iets op de markt te brengen dat later niet zou deugen. Korrektie-exemplaren zond ze aan Enrique Muller, Tito Faries, Ruth Zefrin, Antoine Maduro en niet te vergeten Pierre Lauffer die haar tot vlak voor zijn dood nog met adviezen heeft bijgestaan. Afgezien van de reakties die ze gekregen heeft van bovengenoemde personen, heeft ze ook de reakties van de leerkrachten die haar lessen in de praktijk hebben gebracht, verwerkt in het uiteindelijke boekwerk. Uit het totale pakket lessen heeft ze er uiteindelijk 10 gekozen die ze geschikt achtte om te publiceren.

In nauwe samenwerking met de Schooladviesdienst organiseert Jenny maandelijks een workshop, verband houdend met de lessen in het boek, voor de betrokken leerkrachten.

INSTANTIES

Jenny Fraai heeft ook de VLC benaderd die haar doorverwees naar de Gedeputeerde van Onderwijs. Als deze het projekt zou erkennen zou hij het zelf aan de schoolbesturen hebben kunnen aanbevelen. Na zelf aanbevelingsbrieven te hebben ontvangen van o.a. het Departement van Onderwijs en de beoordelaars, gaf de Gedeputeerde zijn goedkeuring aan het projekt en stuurde op zijn beurt aanbevelingsbrieven aan de diverse schoolbesturen.

Jenny zelf voorzag 20 scholen (E.T.A.O, L.T.S., Huishoud-school) van dummies zodat ze van tevoren wisten hoe het boek eruit zou gaan zien. Met uitzondering van 3 scholen bestelden alle scholen meteen een aantal exemplaren.

FINANCIERING

"Ik heb wel bij de Stichting Grafische kommunikatie en de Sticusa aangeklopt om de uitgave gefinancierd te krijgen maar toen het antwoord zo lang op zich liet wachten besloot ik het zelf maar te financieren". "Nee, aan de overheid heb ik geen geld gevraagd omdat ze daar toch al zo krap zitten". Pas toen alles al geregeld was, vernam ze van de Sticusa dat ze bereid waren de uitgave te subsidieren. Toen was het echter niet meer nodig vooral omdat de afzet ook al geregeld was.

Zo belandde "ATA PALABRA" dus op de Antilliaanse boekenmarkt, wat terecht een verrijking genoemd mag worden zeker voor het voortgezet onderwijs. Ph. Rademaker heeft zorg gedragen voor de kostelijke illustraties.

Het boek bevat 10 lessen die elk op zich weer uit verschillende onderdelen bestaan. Behalve inleidende hoofdstukken met rijk geschakeerde onderwerpen zoals poezie, vervoer, korrespondentie, de Islam, spreekwoorden, gezegden en grammatika, bevatten de lessen ook genoeg materiaal om de leerling zelf aktief bezig te laten zijn (vragen, invuloefeningen, diktee enz). Wel zijn naar mijn mening sommige onderdelen zoals bijvoorbeeld het analyseren van poezie een beetje ingewikkeld uitgewerkt voor de doelgroep, dus leerlingen van dat type voortgezet onderwijs waar het nu toegepast wordt.

Ook had er volgens mij ook méér in gekund dat de leerlingen tot kritischer denken zou kunnen zetten vooral omdat er bepaalde hoofdstukken zich prima lenen voor het op gang brengen van bewustwording en kritisch denken. (b.v. de gedichten en het deel over Curacao). Toch weet Jenny ook hier een oplossing voor: in de handleidingen die de leerkrachten hebben gekregen is de mogelijkheid ingebouwd de problematiek van moeilijkheidsgraad wat op te heffen. En het wordt aan ieder leerkracht's kreativiteit en stellingname overgelaten om zelf meer op gang te brengen dan alleen maar kennis-overdracht.

BEGELEIDING

Jenny heeft het niet gelaten bij het publiceren van het boek. Zelf heeft ze duidelijk te kennen gegeven dat ze de leerkrachten, die dit boek zouden gaan gebruiken, verder wilde begeleiden. "Er zijn maar weinig mensen die een L.O-akte Papiamento hebben en enige vorm van begeleiding is wel nodig wil het boek zijn funktie niet verliezen". Het schoolbestuur ging met het voorstel van Jenny akkoord en zij kon toen zelf bepalen hoe vaak ze de begeleidings-bijeenkomsten zou organiseren.

De 2 keren per week die ze vast-stelde blijken achteraf in de praktijk toch te weinig te zijn.

WORKSHOPS

In nauwe samenwerking met de schooladviesdienst organiseert Jenny maandelijks een workshop, verband houdende met de lessen in het boek, voor de betrokken leerkrachten. Voor zo'n workshop wordt dan vaak een gastspreker gevraagd die een lezing komt houden over een van te voren vastbepaald onderwerp. Ook heeft Jenny onder de leerkrachten een enquête gehouden teneinde te weten te komen welk effekt de lessen hebben, wat de leerkrachten er zelf van vinden en hoe de leerlingen hebben gereageerd. Grotendeels heeft ze alleen maar enthousiaste geluiden gehoord.

Jenny Fraai met haar mentor Pierre Lauffer in 1976.

ODE AAN PIERRE LAUFFER

Dat het boek aan Pierre Lauffer is opgedragen komt doordat het steeds weer Pierre is geweest die haar heeft aange-moedigd de lessen te schrijven.

Het gedicht "Mi Tera" dat voorin het boek opgenomen is, is op aanraden van Pierre zelf als uitgangspunt voor de eerste les genomen. Altijd heeft Pierre haar welwillend geadviseerd, tot vlak voor zijn dood nog, terwijl hij zich naar ieder's zeg-gen volkomen teruggetrokken heeft. Ook voor Jenny is Pierre nog niet dood.

TOEKOMST

Op de vraag of Jenny van plan is het boek te laten herdrukken en/of vervolgdelen te schrijven zegt ze: "Herdruk zal er zeker plaats vinden doordat de vraag toch groter dan het aanbod bleek te zijn. Bovendien heeft ook Bonaire enthousiast gereageerd en wil de Scholengemeenschap aldaar ook het boek voor haar scholen aanschaffen". En Aruba? "Van Aruba is er nog geen reaktie gekomen maar als de SIMAR (Sindikato di maestronan Arubano) een exemplaar ont-vangt die ik één deze dagen zal opsturen, verwacht ik wel iets".

Vervolgdelen op het boek zullen voorlopig nog niet in boekvorm verschijnen omdat dit nogal veel tijd, energie en kreativiteit vereist maar Jenny zal voor het volgend schooljaar wel een aantal lessen klaarhebben. Dat het boek nogal sterk op Curacao is gericht komt omdat Jenny bij de uitgave ervan niet stil heeft gestaan bij de mogelijkheid dat het boek ook op de andere eilanden een afname zou gaan krijgen. Wel zal ze bij eventuele andere edities hiermee rekening houden en onderwerpen die met de andere eilanden te maken hebben, erin opnemen.

Jenny wil helemaal niet weg uit het onderwijs. Ze houdt van haar werk en zal haar leerlingen niet gauw willen missen. Ze ziet zichzelf eerder als opvoedster dan als lerares: in ieder geval is Jenny niet een persoon die gelaten af zal wachten wat de toekomst brengen zal. De uitgave van Ata Palabra is daarvan een bewijs!

VIOLA STATIA

"Enige vorm van begeleiding is wel nodig, wil het boek zijn functie niet verliezen"

Jenny Fraai: "Als iedereen blijft klagen dat er weinig of niets is, wanneer komt er dan wèl iets?"

Jenny Fraai: Ata Palabra, 1981.

KARIKARI

61 - "Wat ik ook verkoop", zegt Tochi, "op maandag neem ik geen geld aan; anders verlies ik die week al mijn geld, tur sen ta bai".

62 - Het zout van Jan Tiel werd door een lange rij zwaar beladen ezels naar de Klip gebracht ter verscheping. Een man liep voorop, een er achter.

63 - "Mijn grootvader was slaaf en werd eens door de shon bedreigd met: "Negu, pia kortiku, di dondru, mi ta dunabu 50 bulpé riba bo dondu!"

64 - Oplossing voor geld-gebrek: Een lint, een knoop erin, op een wit bord leggen; zet daarop een witte kaars, steek die aan en dan bidden!

65 - "Toen het eens 40 dagen achtereen regende, wist het vuur geen raad en kroop in een paar stenen; dat zijn vuurstenen".

66 - Een kind dat te laat leert praten, moet je parkiet te eten geven, een vogel die de hele dag door praat.

67 - "Ah zo", zei de Arubaan, "komt u van dat eiland waar ze onze taal verprutsen". De aangesprokene kwam van Curacao.

68 - Van de slavenopstand is een naamloze held bekend gebleven, die men niet te pakken heeft kunnen krijgen en zich enkel met een knuppel verdedigde.

69 - Hoe de woonwijk aan de naam Domi komt, wat dominee betekent? Heel gewoon. Het terrein was in de 18e eeuw van dominee Wigbold Rasvelt; van Marchena tot San Mateo.

70 - Een mansalinja zonder bladeren is heus niet onge-vaarlijk, misschien integendeel: Kwidow ku mansalinja sunú.

71 - De laatste eigenaar van Sabaneta kende de waarde van drinkwater. Ieder jaar gaf hij alle putten van zijn terrein een volledige schoonmaakbeurt.

72 - Vertel je iets slechts van een dode, klop dan af op hout; anders komt hij je vannacht aan je voeten trekken.

73 - Wonden opgelopen bij het geslagen worden met de bullepees, werden inge-wreven met een mengsel van kalbas-inhoud en stinkkruid.

74 - "Mijn vader heeft nog negers gekend met een afge-sneden oorlel; een straf omdat ze gerebelleerd hadden".

75 - "In de vastentijd zagen wij herhaaldelijk de doden van Klein Sint Michiel in processie voorbijtrekken".

76 - Pas op voor de grote boom midden in Samí Grandi; soms schiet er een vlam uit die heel de omgeving verlicht.

77 - Er zijn fijnproevers onder de rumdrinkers, die een fles eerst een paar dagen onder de grond stoppen; dat schijnt toparoma te geven.

78 - Bij toeval stootte men op Rancho di Indjan op veel beenderen. De politie hield er de wacht; maar er is toch een schedel gestolen.

79 - Een oud kommegeine-nest is uitmuntende brand-stof; je kunt er een hele maaltijd op klaarmaken.

80 - Een duivebad, je eigen insmeren met een opengescheurde duif, werkt vooral bevrijdend met een witte duif; zo zeggen de experts.

PAUL BRENNEKER

Obras de Jacobo Palm, album para piano

Antilliaanse muziek voor luisteraars en doe-het-zelvers

JACOBO PALM

EEN JAAR GELEDEN verscheen met steun van het Prins Bernhard Fonds Nederlandse Antillen het verzameld werk van de Curacaosche musicus Jacobo (Shon Coco) Palm onder de titel OBRAS DE JACOBO PALM, ALBUM PARA PIANO. **Door omstandigheden werd deze uitgave helaas niet eerder besproken op deze pagina. Inmiddels zijn wij al bijna een jaar verder en is in de tussentijd de COLA DEBROT-PRIJS aan Shon Coco toegekend voor hetgeen hij gedurende zijn lange leven voor de Antilliaanse muziek heeft gedaan.**

Eind september tenslotte verscheen een langspeelplaat met werken van Shon Coco op de markt, zodat voorlopig de cirkel rond is. Shon Coco is een kleinzoon van de "vader" van de Antilliaanse salonmuziek, Jan Gerard (Gerrie) Palm, de voorvader van alle muzikale Palms. Zonder de familie Palm zou de Antilliaanse muziek beslist niet geworden zijn tot wat zij nu is: gedurende de afgelopen eeuw leverde de familie Palm het grootste deel van onze lokale musici en componisten.

Zoals bekend is de Antilliaanse muziek (tegenwoordig spreekt men om misverstanden te voorkomen vaak van "salon-muziek") geent op de Europese "modemuziek" uit de vorige eeuw, zoals walzen, polka, mazurka's, e.d. In de loop van de vorige eeuw is echter deze Europese basis vercreoliseerd tot de muziek zoals wij die heden ten dage kennen: Antilliaanse en Afrikaanse invloeden hebben een geheel eigen Antilliaanse muziek doen ontstaan. Antilliaans in dit geval niet beperkt tot de Nederlandse Antillen; ook in andere delen van het Caribisch gebied en bijv. in Venezuela vinden wij een vergelijkbare ontwikkeling, welke ongetwijfeld ook onze Curacaosche muziek heeft beinvloed. Met name het ritme, dat eerst ondergeschikt was aan de melodie, heeft in de loop der tijden een grotere nadruk gekregen: niet voor niets is er sprake van "dans-muziek".

In de bundel OBRAS DE JACOBO PALM zijn een 66-tal muziekstukken opgenomen; het grootste deel zijn walzen, terwijl daarnaast ook marsen, polka's, danza's, mazurka's en een aantal minder vaak voorkomende stukken tumba's, tango's, pasillo's, een lied, een two-step en een gaita. Alhoewel de muziek-notatie relatief eenvoudig is gehouden, met weinig variaties e.d., vereist een acceptabel reproduceren van deze muziek op de piano toch nog de nodige vaardigheid en vooral ook kennis van de Curacaosche muziek (de "beklemtoning" immers wordt niet genoteerd!)

Voor wie niet over deze "doe-het-zelf" mogelijkheid beschikt is nu ook een selektie van twaalf walzen, mazurka's en danza's "kant-en-klaar" op een LP beschikbaar. De pianist is op zijn beurt weer een kleinzoon van Shon Coco, nl. de internist Dr. Rob Royer. Als leerling van zijn grootvader moet hij inderdaad beschouwd worden als de persoon bij uitstek om dit werk uit te voeren voor vastlegging op een plaat: de uitvoering komt zo dicht mogelijk bij die waarop Shon Coco het zelf zou doen.

Dit dubbele initiatief van plaat en muziekboek is zeer toe te juichen: aan de ene kant wordt het totale werk toegankelijk gemaakt voor de liefhebber die zelf in staat is te musiceren, aan de andere kant worden ook de minder muzikaal bedeelden bedacht, zij het met een kleine selektie uit het totale werk. De plaat is helemaal "in stijl" gehouden, waarbij aan beide zijden van de plaat het "top-nummer" op de tweede band werd opgenomen: een gebruik waarvan de oorsprong mij niet bekend is, maar dat ook op andere LP's opvalt...

Shon Coco en zijn kleinzoon Rob Royer zullen velen in onze gemeenschap de komende jaren doen genieten van originele Antilliaanse muziek, welke de tand des tijds heeft kunnen doorstaan. En dat is iets om terecht trots op te zijn!

CAREL DE HASETH

Obras de Jacobo Palm, album para piano, 1980
Muziek Antiano di Jacobo Palm, toká pa Robert Royer, 1981.

Roman met respect voor indianen

IN 1845 MOESTEN de Mesquakies hun land in Iowa verlaten en naar een Indianenreservaat in Kansas gaan. Enkelen bleven achter. Zij zonnen op middelen om hun stam terug te laten keren naar Iowa. Ze zagen dat blanken land in hun bezit kregen, als ze het kochten. Dat bracht hen op het idee om de uitkeringen van het Amerikaanse governement te gebruiken voor het opkopen van hun oude land. Daardoor keerden ze vanaf 1852 terug naar Iowa, waar ze hun eigen zeden en gebruiken tot op vandaag hebben weten te handhaven.

Tegen de achtergrond van deze ware geschiedenis hebben de Amerikaanse schrijfsters Lee Hadley en Annabelle Irwin, die samen het pseudoniem Hadley Irwin gebruiken, een roman geschreven, die gaat over het Indiaanse meisje Hidden Doe. Ze is de kleindochter van Gray Gull, die haar inwijdt in de geheimen van de stam. Heel sterk leeft bij deze Mesquakies de behoefte om niet op te gaan in de Amerikaanse smeltkroes, maar zichzelf te blijven.

De volwassenwording van Hidden Doe loopt parallel met de strijd van de Mesquakies voor hun zaak. Dat drukken begin en einde prachtig uit: de roman begint met de geboorte van Hidden Doe en eindigt met de geboorte van Hidden Doe's dochter. Omdat beide geboorten op dezelfde manier verlopen, weet je als lezer, dat het de Mesquakies gelukt is om hun eigen identiteit te behouden.

Misschien is met het voorgaande de indruk gewekt, dat HIDDEN DOE een van die modieuze werkjes is, die na het Russell Tribunaal over de Indianen verschenen zijn. Dat is het echter beslist niet. Allereerst is het een van die zeldzame werken, die echt door de oudere jeugd en door volwassenen interessant gevonden zal worden. Maar belangrijker is, dat Hidden Doe misschien wel een nieuwe fase in de literatuur over niet-westerse volken inluidt. Na de fase van de zendingsverhalen over mensen die hun heidense gebruiken dankzij de blanke zendelingen afzwoeren en na de fase van de verhalen over ontwikkelingswerkers die hielpen de "vooroordelen van de autochtone bevolking" te overwinnen om zo meer welvaart te brengen, lijkt er nu een fase aangebroken, waarin blanken over niet-westerse volken schrijven en *dit vanuit het gezichtspunt van de andere cultuur doen.* Geen belerende of lerende blanke komt meer in Hidden Doe voor. Niet de blanke is verbaasd over de indiaanse gewoontes, maar de indiaan is verbaasd over de blanke gewoontes. Zo merkt Hidden Doe op, dat de blanke man vrouwenwerk doet:

Met de Raccoon-Man thuis, viel er weinig voor me te doen. Hij haalde het water, hij droeg het hout, hij legde het vuur aan, hij zette zelfs thee en bracht deze aan White Gull en mij. Maar het vreemdste van alles was, dat hij ons de zaden, die hij van de handelspost had meegebracht, liet zien en ons vertelde van zijn plannen voor het planten in het voorjaar. "Plant U de zaden?" vroeg ik aan de Raccoon-Man.

De schrijfsters uiten geen enkele kritiek op de arbeidsverdeling tussen man en vrouw bij de Indianen. En dat is opmerkelijk in een werk dat oorspronkelijk uitgegeven is bij de Feminist Press te New York. Weliswaar zijn de Indiaanse vrouwen sterk en dankt de Mesquakie-stam zijn voortbestaan aan het initiatief van een vrouw, maar van gelijkberechtiging van man en vrouw is bij Indianen geen sprake.

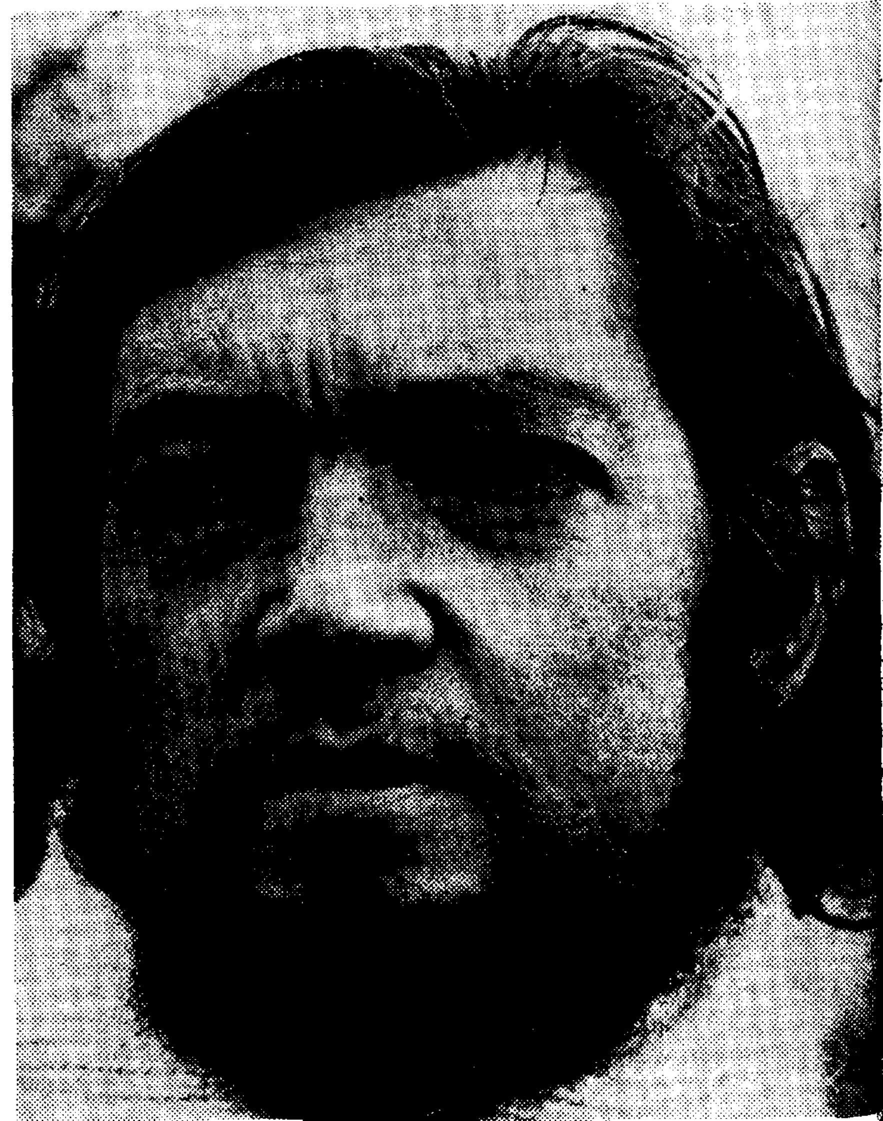
Gelukkig hebben Hadley en Irwin zo'n groot respect voor de eigenheid van de Mesquakies dat ze de feministische doctrines erdoor vergeten. Dat tilt Hidden Doe ver uit boven de vergankelijke mode.

JOS DE ROO

Hadley Irwin, Hidden Doe. Wij zijn Mesquakie. Wij zijn één. Vertaling: Janny Martina. Free Spirit Productions, Baarn. 122 blz. ISBN 90 6420 118 8.

Afgang van Julio Cortazar

Grappen zonder pointe

Julio Cortazar

EENS WAS ER een Argentijns schrijver die heerlijk absurde verhalenbundels schreef als "Bestiario" (1951) en ludieke boeken als "Rayuela" (1963). Fantasie en werkelijkheid speelden door elkaar en sponnen een spinneweb om de gefascineerde lezer. Julio Cortázar heeft niet meer de Argentijnse nationaliteit en zijn nieuwste verhalenbundel "Queremos tanto a Glenda" is als een geforceerde grap zonder pointe.

Toegegeven de poezen, schilderijen, muziek en andere typische onderwerpen van Julio Cortázar komen ook in "Queremos tanto a Glenda" voor. In "Orientación de los gatos" bijvoorbeeld, het verhaal waarmee de bundel opent, vindt er een mengeling plaats van schilderijen, als transformatie van de werkelijkheid, en de metamorfose van een poes.

Ook de obsessie met de "andere kant van de werkelijkheid" is ook terug te vinden in de nieuwe verhalenbundel. In "Historia con migalas", dat zich op Martinique afspeelt, is een echtpaar geobsedeerd door de aktiviteiten en gesprekken van de twee toeristen die in de aangrenzende bungalow verblijven.

Van de tien verhalen in de bundel zijn er slechts twee de moeite waard, namelijk "Historias que me cuento" en "Texto en una libreta". Een schrale oogst dus!

In "Historias que me cuento" vertelt een ik-figuur zichzelf het verhaal van een vrachtwagenchauffeur die in nachtelijke uren over avontuurlijke bergen rijdt, en in wegrestaurants broederlijk koffie drinkt met zijn collega's. Fantastisch is ook de beschrijving van de bewoners van de ondergrondse als letterlijk en figuurlijk de antipode van de bovengrondse werkelijkheid in het verhaal "Texto en una libreta".

Maar deze twee verhalen zijn eerder uitzondering dan regel. Wat in deze bundel overheerst zijn opgeblazen verhalen en een pretentieus schrijver. Wie bijvoorbeeld in het verhaal "Clone" het uiteenvallen van een muziekgezelschap vergelijkt met een compositie van Bach is geen virtuoos schrijver, zoals de binnenflap van het boek vermeldt, maar een gekunstelde snob.

WALTER PALM

Julio Cortazar: "Queremos tanto a Glenda"
Ediciones Alfaguara

Coordinator
Carel de Haseth

'Antillen Review'

Tekortschieten van journalistieke ethiek

HET LAATSTE NUMMER van de eerste jaargang van *Antillen Review* verscheen eind september in de boekhandel. De vormgeving ongewijzigd van een goede kwaliteit, heeft de uitgever bewezen tenminste een jaar lang het beloofde produkt op tijd te kunnen leveren. Ook deze keer is de inhoud gevarieerd: toerisme staat in dit nummer min of meer centraal, terwijl economie, politiek en andere onderwerpen aan bod komen.

Antillen Review is in zekere zin een merkwaardig tijdschrift gebleken. De kwaliteit van de artikelen was in het begin nogal wisselend en vooral met het "up-to-date" blijven had de redaktie wat moeite. Dit laatste gold vooral voor de politieke en economische beschouwingen en is eigenlijk niet verwonderlijk als men beziet hoe snel de situatie op de Antillen kan veranderen. In het nu verschenen artikel staat bijvoorbeeld een beschouwing naar aanleiding van de kabinets-krisis van begin september, welke in feite geheel achterhaald is: de gemeenschap is al een stap verder op het moment dat de persen het "laatste" nieuws verwerken...

Zo ook met een artikel over de invloed van het communisme in het Caraibisch gebied, dat eerder al in een vergelijkbare vorm in verschillende dagbladen verscheen. Het is oud nieuws, dat men met behulp van een sausje aktueel probeert te maken. (In dit geval levert de Amigoe het sausje!). Als er werkelijk niets nieuws te melden is, zou men zich beter kunnen beperken tot het bespreken tot algemene artikelen over culturele aspekten of iets dergelijks. Niet alleen aktualiteit houdt een tijdschrift drijvend!

Een ander heel belangrijk aspekt bij de uitgave van een tijdschrift is de kwaliteit van het gebodene en vooral ook de konsistente lijn welke in het geheel moet zitten. En daar heeft *Antillen Review* relatief vaak in gefaald. Binnen een en hetzelfde nummer komen wel eens artikelen voor die in tegenspraak zijn met elkaar, terwijl de kwaliteit van nummer tot nummer en van artikel tot artikel kan verschillen. Zo weet de lezer op een gegeven ogenblik niet meer waar hij aan toe is. Mogelijk weet hij een bepaald artikel dat niet deugt op waarde te schatten en ziet hij zich genoodzaakt artikelen over welks onderwerp hij geen kennis van zaken heeft op gelijk niveau te plaatsen. Een vereiste voor een goed tijdschrift is het kunnen bieden van een kwaliteits-garantie aan de lezer: er moet een stevige basis voor vertrouwen zijn.

Dit laatste punt zou ik willen verduidelijken aan de hand van het artikel "*A Sound prescription*" uit het jongste nummer van *Antillen Review*, hetzelfde nummer waarin het artikel "*Protectional measures meet criticism*" is opgenomen. Het eerste artikel betreft een rapport dat door de Nederlandse firma *Medicopharma* werd opgesteld voor de eilandelijke overheid betreffende een "*state pharmaceutical industry*". *Antillen Review* is zeer lyrisch over dit rapport; in ieder geval geeft het alle voordelen welke in het rapport genoemd worden en dat zijn er heel wat! Van enige kritische beoordeling is geen sprake: cijfers welke geen enkele rationele basis hebben worden kritiekloos overgeschreven en fabuleuze winst-prognoses worden jubelend nagepraat. Voor hen die enigszins in deze materie zijn ingevoerd, is al gauw duidelijk dat het hele Medicopharmarapport (dat in het Engels is gesteld) een leuke verkoopfolder is, die in talloze minder ontwikkelde landen verdeeld wordt. Zo wordt er gesproken over een fabriekje dat per hoofd van de bevolking per jaar 800 tabletten en 100 capsules zou moeten produceren, een stuk wei ruim genomen geneesmiddelenconsumptie...

Het rapport behelst een centrale opzet voor de gehele Nederlandse Antillen, maar zou volgens *Antillen Review* in eerste instantie zijn aangeboden aan de eilandsregering. Ieder weldenkend mens zou hier onmiddellijk vraagtekens bij moeten plaatsen!

In het artikel over de protektie-maatregelen worden een aantal voorwaarden opgenomen, waaraan lokale industrieen aan zouden moeten voldoen. Medicopharma's opzet voldoet aan geen enkele van deze voorwaarden, maar wordt desondanks zeer positief beoordeeld door *Antillen Review*: een dualistisch redaktie-beleid.

Alleen al de opzet van het Medicopharma-plan moet elk nuchter mens vreemd voorkomen: een bedrijf dat niet eerder op de Antilliaanse markt aktief is geweest zou een absoluut monopolie moeten krijgen m.b.t. de geneesmiddelen*import*. Er zullen 16 nieuwe arbeidsplaatsen worden geschapen, die in de plaats komen van de circa 200 bestaande arbeidsplaatsen bij de lokale importeurs. Van enig financieel voordeel is dan al nauwelijks meer sprake, afgezien van het feit dat de hele gemeenschap afhankelijk wordt van slechts één leverancier tot wat *Antillen Review* beweert - een van de kleintjes is op zijn gebied in Nederland: een zgn. bedrijfje "in de marge".

Op een dergelijke manier werkt de redaktie van *Antillen Review* beslist niet aan de opbouw van een vertrouwens-relatie tussen haar en de lezer. Immers, iemand die het presteert zou kritiekloos dergelijke nonsense te publiceren moet of te kwader trouw wezen of geestelijk niet helemaal in orde.

Nu de eerste jaargang achter de rug is moeten we maar hopen dat de redaktie zich zal beraden op het door haar gevoerde beleid. Hopelijk krijgen we dan met de tweede jaargang eindelijk het tijdschrift waar we als lezer recht op hebben. Gezien de tijd en energie welke er in *Antillen Review* is gestoken, heeft mijns inziens ook de uitgever hier het volste recht toe!

CAREL DE HASETH

Antillen Review Jrg. I, no. 6
NAf. 5,50 in de boekhandel

ANTILLEN REVIEW
Vol. I, No. 6 OCTOBER NOVEMBER 1981
Antilles drawn into cold war orbit
Aruba's tourism healthier than ever
Battle against crime
Economic survey
Ten years law school
A revealing report by ecumenical movement
Fifty years golf
Martina cabinet saved by master-stroke

"Je zou Herbert's huis eens moeten zien"

HERBERT'S HUIS is zonder twijfel iets fantastisch: het heeft drie torens, er ligt een gracht omheen met een ophaalbrug, er staat een boom in de kamer als bank, er is een kamer vol met gevaarlijke dieren, in de slaapkamer staan indianententen en er is nog veel meer.

Dit alles vertelt Herbert aan zijn vriendje Ivo als hij bij hem gaat spelen. Maar dan wil Ivo al dat fantastische natuurlijk ook eens van dichtbij zien. Herbert krijgt het dan wel moeilijk omdat hij tijdens zijn fantaserend vertellen hier geen rekening mee heeft gehouden. Als hij dit alles, thuisgekomen, aan zijn moeder vertelt weten ze samen toch nog tot een bevredigende oplossing te komen: Ivo mag komen logeren en door een paar leuke ideeen wisten ze het gefantaseerde toch een beetje om te zetten in de werkelijkheid.

Dit verhaal sluit aan bij een ervaring die veel kinderen kennen: heerlijk harop doorfantaseren tegen een ander kind en daarna met schrik ontdekken te ver naast de waarheid te zijn gegaan. Herbert's fantasie wordt in dit boek middels vrij gedetailleerde illustraties uitgewerkt. De tekeningen zijn ingekleurd in pasteltinten en bevatten een kleurstelling die wel even moet wennen.

Realiteit en fantasie worden op ingenieuze wijze gescheiden door op een klein gedeelte van de bladzijde Herbert en zijn vriendje samen al pratend en spelend af te beelden en Herberts fantasie in grote gedachtenballonnen te zetten.

De illustraties vullen de tekst goed aan en nemen op het eind zelfs helemaal de funktie over. De belevenissen van de twee jongens zijn dan op tekstloze prenten te volgen.

Het is een grappig boek met veel inlevingsmogelijkheden en het zal kinderen van ongeveer 5 tot en met 7 jaar zeker boeien. Dit boek is in de Nederlandse kinderboekenweek van vorig jaar bekroond met een zilveren griffel.

VIOLA STATIA

Lund, D. Herold
Je zou Herberts huis eens moeten zien; vert. uit het Amerikaans door G. de Visser; met gekleurde ills. van S. Kellogg. Antwerpen, Lotus, 1979. 32 blz.

Je zou Herberts huis eens moeten zien
Doris Herold Lund
geïllustreerd door
Steven Kellogg

Michael pilar prinsipal di e grupo

The Jacksons ketu bai den top

DESPWES di diesdos aña y mei di eksistencia THE JACKSONS ketu bai ta den top, pasando den tempunan difisil y ku hopi sakrificio sinembargo poniendo tur dedikashon y amor tras di nan trabow nan a logré. Huntu ku nan majornan nan a bai biba na California lagando atras nan pueblo natal GARY, INDIANA.

E muchanan a kuminsa for di edat hoben ta kanta y toka, huntu ku Tata y Mama, tur dos musiko, huntu tabata aktua den differente show y ferianan lokal. E famia musikal aki a kuminsa na Gary, Indiana, ku nan aktuashonan komo un simpel dibertishon pero sierto dia un persona ku yama DIANA ROSS, ku den e tempu ey tabata forma parti di THE SUPREMES y ku tabata goza di un popularidat grandi a deskubri e grupo durante un

The Jacksons

presentashon y for di e dia ey tur kos a bira historia...E talento ku e muchanan tabata posee na un edat asina hoben a hala atenshon di tur hende, specialmente e komentarista di kolor ku di e manera aki a hanja un sorto di idulo den musika. E fama ku The Jackson 5 a hanja durante transkurso di añanan tambe a pasa pafor di frontera y a yega America-Latino, Europa, Asia en fin ront mundu. Si den principio nan tabata presenta ku panja "chapo", kosé door di nan mama, aktualmente nan ta presenta ku panjanan karu y ku diseño di persona eksperto, kada unu riba nan mes ta posee auto, kas, hasta avion priva y tur loke un hende hoben por desea di tin. Segun nan ta komenta esei nan por a logre ku hopi trabow y ku basta dolor di kabes durante e añanan ku a pasa. Bida nunka ta fasil y si bo kier logra algu bo tin ku traha pe. Aktualmente e grupo ta konsisti di JACKIE, TITO, MARLON, RANDY y MICHAEL, Randy esun mas jong (19) a bin tuma e lugar di JERMAINE, ku no ta forma parti di e grupo mas. For di dia ku e sobrá rumanan a bandona e kompania MOTOWN (1976), Jermaine no ta huntu ku nan mas., esaki sinembargo no tin nada di haber ku pleitu ni desunion sino ku Jermaine a prefera di purba un karrera komo solista y a keda traha na e kompania Motown. Mientras tantu ela kasa ku yiu di e direktor Hazel Gordy y tin dos yiu y ta biba na Los Angeles.

REKUPERASHON

Pa sierto tempu The Jacksons tabata den un retiro inexplicabel, apenas bo tabata tende algu di nan, pero dia nan a sera kontrakt ku e kompania EPIC RECORDS tur kos a kuminsa florese atrobe, mesora a sali riba merkado e lp

Michael Jackson + Diana Ross

DESTINY ku a hasi tremendo impakto riba gustadonan di

Jackie *Tito* *Marlon*

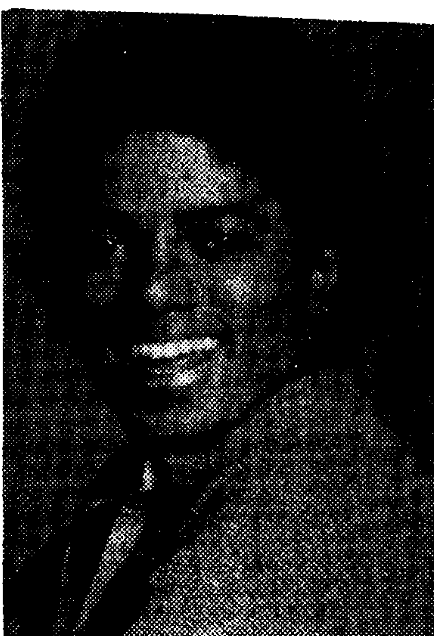
"DISCO" y e hit "SHAKE YOUR BODY(DOWN TO THE GROUND)" a resulta un hit-di-oro pa e grupo ku mesora a bolbe subi na popularidat. Un tempu korto despwes Michael a presenta ku un tremendo Lp titula OFF THE WALL ku tambe a resulta eksitoso, ku e Lp aki ela konsagra su mes komo un di e mihor interpretenan na Merka y a sa di hanja differente premio, den nan tin un Grammy Award.

Kredito pa e eksito aki mester bai pa QUINCY JONES ku tabata un gran yudansa pa Michael. Despwes di esaki a sigi e Lp LOVELY ONE, HEARTBREAK HOTEL y esun ku ta resonando aktualmente WALK RIGHT NOW.

BIDA PRIVA

Mientras tantu Famia Jackson a bira miyonario y a bai biba den un masion situa na California aki huntu ku Tata y Mama ta keda tambe Randy, Michael, La Toya y Janet ku ta esun mas hoben di e famia, Jackie, Tito, Marlon y Jermaine a kasa y ta biba na nan mes kas.

Michael e "pretu di wowo" di famia ta esun mas ketu tambe na kas, e ta dedika mas tempu na studia musika, praktika y grabashon, Randy esun mas hoben di e grupo ta gusta hasi deporte y kore auto, no masha tempu pasá ela hanje enbolbi den un aksidente hopi grave ku por poko a lagé paralitiko, sinembargo danki na Dios, manera e mes ta bisa esei no a sosode y aktualmente ela kasi

Michael Jackson

rekupera kompletamente y semanalmente e ta hasi gymnastiek. Latoya e ruman muher grandi tambe ta kantante, resientemente ela saka un Lp riba merkado: IF YOU FEEL THE FUNK ku a hanja hopi bon komentario y ku a dune sierto fama meskos ku su rumanan. Janet esun mas chiki na kas, tambe ta un persona konosir komo actris di e TV serie "GOOD TIMES" Janet ta forma e broche-di-oro di e famia aki ku ta posee un tremendo talento tantu musikal komo artistiko. Segun Jackie, esun mas grandi, nan ta biba felis pasobra e amor familiar t'ei ketu bai y nan kada un ta apoya otro den nan trabow y esei ta hunga un papel importante den kada famia. No ta bo posishon ni rikesa ta bal, ta loke bo ta bal pa otro hende esei ta mas importante den bida y loke nos tin aworaki ta loke nos a traha pe durante e añanan ku a pasa.

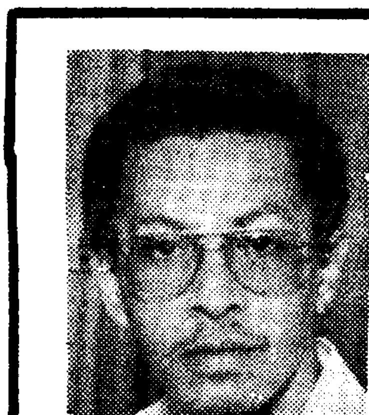
MICHAEL JACKSON

Komo hoben, manera kualkier otro, Michael tambe ta gusta su ambiente di musika, baile y amistat. Aunke hopi hende ta yamé playboy e mes no ta konsidera su mes komo tal, segun Michael ora bo ta famoso bo tin ku soporta tur sorto di kos, pero e no ta laga niun di e kos nan aki afekte. Na hopi okashon nan a publika foto di dje den kompania di algun mucha muher, porsierto hopi bunita, loke a trese hopi komentario y spekulashon.

Michael mes ta opina ku e ta un hende sentimental pero mas e no ta bisa, e ta un persona poko reserva, aunke na algun okashon ela yega di expresa su sentimentunan den su kansionan sinembargo su personalidat den publiko ta refleha trankilidat, amabilidat y tin biaha ku hopi sentido di humor. Segun e por lo pronto e no tin idea serio ku ningun mucha muher loke ta interesé mas aworaki ta su karrera komo kantante.

PREPARANDO OTRO LP

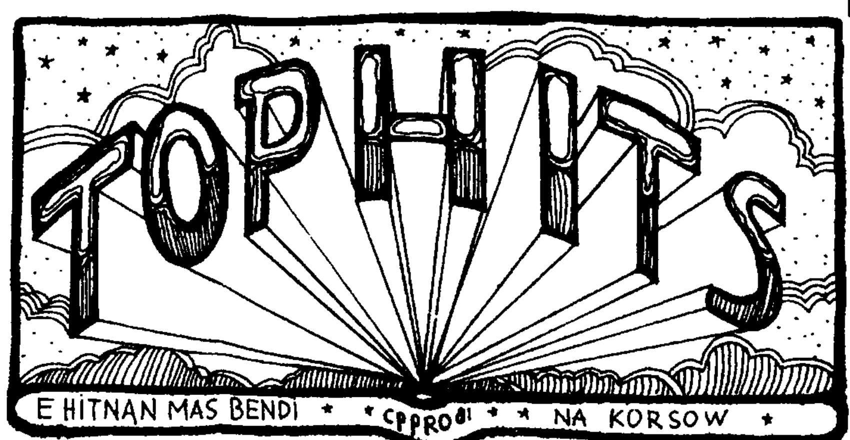
E ultimo lunanan aki Michael tabata kasi imposibel pa lokalisá, e tabata aparta di tur movishon di mundu, pasando mayoria di tempu den su studio di grabashon na kas, trahando duru riba komposishonan pa su proksimo Lp. E preokupashon ta refleha riba su kara, segun su amigunan y esaki innecesario pasobra Michael ta den top di su karrera y tur loke e bini ku ne publiko lo aksepta! Michael sinembargo ta pensa otro, segun e despwes di e eksito grandi di su Lp OFF THE WALL e mester traha duru awor pa supera of sikiera yega na nivel di esun anterior y den esaki Michael ta hopi ekstrikto e no kier kopia ni trese algu ku parse riba otro hende su komposishon! Den e trabownan ku e tin aktualmente e ta hanjando ayudo atrobe di Quincy Jones huntu ku varios otro musiko. Pronto e Lp nobo aki lo ta riba merkado y por spera otro bon produkto di e strea aki di musika di aktualidat, esaki nos por ta sigur mirando e interes y dedikashon ku e ta pone tras di su trabow y konosiendo tur e musikonan y sabiendo ku su produktor Quincy Jones ta un genio den esaki nos no ta duda niun momento riba e eksito aki.

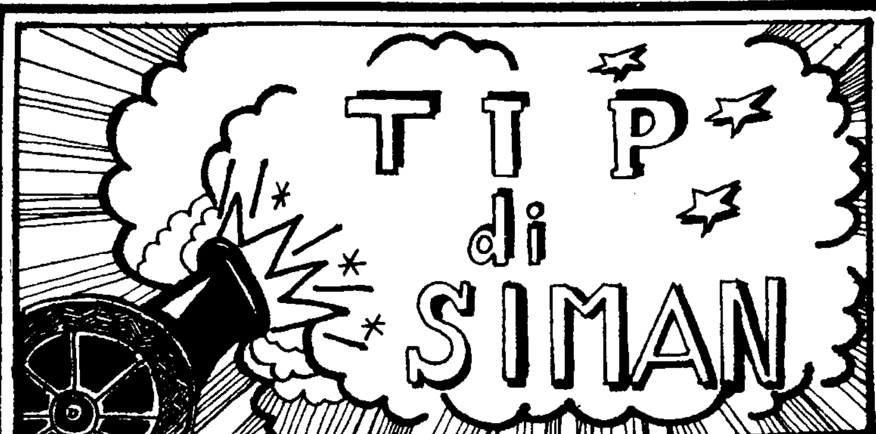
Colaborador di musika Caesar Palacios

Fruits of love

DURANTE un vakashon kortiku ku nos a disfruta na ARUBA resientemente nos tabata den kompania di un grupo di hoben ku ta forma un banda, tokando musika religioso, prosedente di New York. Nos por a experiencia algun dia realmente inolvidabel ku e hobenan aki ku ta dedika nan bida na servisio di Dios y esaki nan ta hasie den kanto, musika y amistat. Segun nan ta konta nos nan a lanta den e barionan suburbio di New York manera: Brooklyn Bronx, Harlem etc. y apesar ku e lugarnan aki sa tin mal nomber toch Dios tin hopi amor pa e hendenan aki y ta hopi ta esnan ku ta entrega nan bida na Christu y ta mira un kambio den nan bida. Aunke nan mes no tabata pertenese na gruponan drogadikto of di baho mundu, sinembargo nan bida no tabata limpi dilanti Dios. E bashi spiritual nan tabata buska pa yené den tur sorto di kos, sin hanja resultado bon y te dia ku nan a risibi Christu den nan bida nan a hanja enberdat e loke nan tabata buska. Segun nan ta kontanos tur hende tin un bashi den nan bida y enbuska pa yena esei nan ta bay den yen kaminda robes, sinembargo Christu ta e kaminda berdat y bida y ora bo jega serka dje arepenti di loke bo a hasi anteriormente den bo bida e lo pordonabo y duna'bo un bida nobo. FRUITS OF LOVE ta nomber di e agrupashon y nan a bini Aruba relashona ku un kampaña Evangelistiko y aki nan a topa ku varios persona di mesun fe. E grupo ta konsisti di diez persona: CARL ALEXANDER (lider/kantante/predikador) BEVERLY ALEXANDER (kantante/pianista) KEVIN BROWN (synthesizers) CARLTON BROWN (bajista) LENNY (guitarista) PETER PATRICK (drummer), e parti vokal ta konsisti di kuater persona: MURIEL ALEXANDER, DARLINE WARD, DAVID LEADER y e hoben MARK ku porsierto ta un excellente predikador. Huntu nan ta forma un grupo manera un famia, den kua respet y amor ta tipifika den kada miembro. Durante nan estadia na Aruba nan a duna differente presentashon, e.o. na televishon, radio y na Kas di Kultura, pero loke a impreshona nos mas tabata e presentashon na Huis van Bewaring, na unda e presonan ta keda, aki nos por a goza di un tremendo atardi den kua musika, testimonio y e palabra di Dios a wordu trese. Segun nos tin entendi esaki tabata e prome biaha ku un grupo religioso asina a ser permiti pa aktua den e lugar y sinceramente nos por a mira riba kara di e presonan ku nan a disfruta di loke a wordu trese pa nan. Loke e hobennan aki ta hasi ta algu berdaderamente di elogiá, mirando e hecho ku nan ta presenta ku nan musika y mensahe y tur kaminda nan ta hanja akogida y esaki sin ku nan ta kobra niun cen. Den kombersashon ku nos tabatin ku nan, nan a ekspresa interes pa den futuro nan bishita nos isla tambe y nos ta spera esei tambe, pasobra sin duda nan ta bale la pena, esaki nos tin ku bisa ku no ta pasobra ta musika religioso e ta 'waardeloos' pasobra nan ta trese musika, soul/disco y hasta kansionan na idioma spanjo, pues aki ta trata di un grupo ku musika di kalidat.

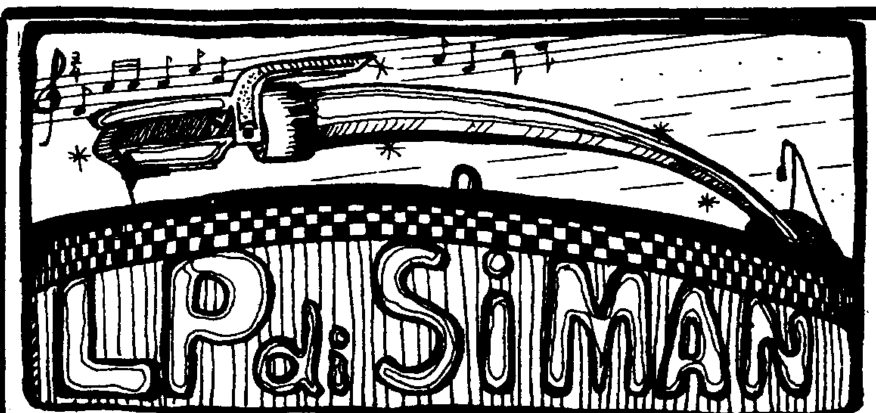
e siman aki	siman pasá		
1	1	Quiero ser/Subete a mi moto	Menudo
2	3	Endless love	Diana Ross & Lionel Richie
3	2	M'a bise	Doble R & S.S.S.
4	5	I don't need you	Kenny Rogers
5	47	El me mintio	Amanda Miguel
6	4	I can't say goodbye to you	Helen Reddy
7	6	Lady you bring me up	The Commodores
8	8	Love on a two way street	Stacy Lattisaw
9	9	Slowhand	Pointer Sisters
10	49	Hearts	Marty Balin
11	22	I'm in love	Evelyn King
12	23	Funtown USA	Cameron
13	26	Back Fired	Debbie Harry
14	---	Mi banda toca rock	Menudo
15	14	Square biz	Teena Marie
16	20	The one that you love	Air Supply
17	12	Teeny bopper lady	Frankie Smith
18	10	Pull up to the bumper	Grace Jones
19	13	Ma quale idea	Pino D'angio
20	44	Do it now	S.O.S. Band
21	---	I need your love	Doble R & S.S.S.
22	50	Caribbean disco show	Lobo
23	7	The real thing	Brothers Johnson
24	16	How 'bout us	Champaign
25	21	De niña a mujer	Julio Iglesias
26	28	Gemini dream	Moody Blues
27	29	Going back to my roots	Odyssey
28	38	Don't let him go	R E O Speedwagon
29	46	Someone loves you honey	June Lodge & Prins Mohammed
30	45	All I have to do is dream	Andy & Victoria
31	---	Stay the night	Latoya Jackson
32	32	Bette Davis eyes	Kim Carnes
33	43	Rain is falling/Hold on tight	Electric Light Orch.
34	42	Stay the night	Billy Ocean
35	19	Quizas si, quizas no	Sabu
36	11	Stars on 45 vol.2	Various
37	24	I kinda like me	Gloria Gaynor
38	33	You'll never know	Hi Gross
39	40	Just once	Quincy Jones/James Ingram
40	48	I'm on fire	Champaign
41	---	Me llaman Chu	Johnny Ventura
42	---	Oh no	The Commodores
43	---	Breaking all the rules	Peter Frampton
44	---	Here I am	Dynasty
45	---	Ola wawa mi zee	E.N.O.S.
46	---	Start me up	Rolling Stones
47	---	Stop draggin' my heart around	Stevie Nicks
48	---	Querer y perder	Nancy Ramos
49	---	More stars on 45 vol.3	Various
50	---	Arthur's theme	Christopher Cross

"Every little thing she does is magic"

THE POLICE

KONTINUANDO ku nan racha di triumfo THE POLICE ta presenta ku un LP nobo ku hopi komposishon ku sigur por bira eksitonan grandi pa e proksimo simanan. Despwes ku nan a kosecha hopi eksito ku nan LP anterior nan ta presenta ku otro bon y riba dje tin e version aki ku tin e estilo New Wave karakteristiko di e grupo, aunke e biaha aki nan ta mas kommersial sinembargo e kansion aki ku su beat bailabel ta priminti di bira otro eksito pa e grupo e temporada aki, tené na bista...........

"Something Special"

Kool + The Gang (Delite Records)

DESPWES DI a kambia di estilo algun aña pasá KOOL & THE GANG a reaparese riba escenario internashonal ku un tremendo sonido y tras di e kambio aki tabatin un persona; EUMIR DEODATO, ku a pone tur su talento tras di produkshon di e grupo aki y awendia nan ta gozando di un popularidat hamas logra den pasado. Ya den pasado Robert 'Kool' Bell y su grupo a logra eksitonan grandi manera: JUNGLE BOOGIE y SUMMER MADNESS, tambe nan a parese riba e soundtrack di Saturdaynight fever ku e kansion OPEN SASEMI. Kier men ku e grupo aki no ta un principiante riba e tereno aki, pero e eksitonan ku nan ta logrando den aktualidat ta barbaro kompara ku algun aña pasá y esei pasobra e grupo tin den su fila un paar di musiko hopi stabil y ta gusta e trabow ku nan ta hasi.

Nan hitnan anterior a kausa hopi furor y e benta tabata tremendo, komparando eseinan ku e longplay nobo aki frankamente bisá nos no ta mira un kambio sinembargo e komposishonan, ocho en total, tur ta kontene ingredientenan pa bira hitnan grandi pa e siman benidero. E grupo ta konsisti di: Robert Bell (Lider/bass guitar), Charles Smith (Lead guitar), George Brown (Drummer), Ronald Bell (Keyboards/saxophone), Robert Mickens (Trumpet), Michael Ray (Trumpet), Clifford Adams (Trombone), Dennis Thomas (Alto Sax), Steve Greenfield (Alto Sax/flute).

Riba e longplay nobo aki e grupo ta presenta atrobe ku un mesun estilo ku e lp anterior; Disco-music kombina ku R&B y e produkshon atrobe ta den man di Deodato. Porsierto ku riba e lp aki tambe eta toka keyboards y ta enkarga ku mixing y arreglo. Riba e prome banda nos por apunta komo esnan faborito pa pega; STEPPIN' OUT y TAKE MY HEART. Steppin' out tin e melodia Disco ku ta tipiko di e grupo y ku ta priminti di bira un eksito. Take my heart ta e kansion hit aktualmente na Merka y esaki ta menos lihé sinembargo e tin un ritmo bon y e Brass-section huntu ku e syndrum ta forma un bon kombinashon. Na e di dos banda nos por apunta; GET DOWN ON IT, ku melodia Disco den kua e Brass-section ta bolbe hasi un bon trabow, den e komposishon aki Deodato ta dominá e keyboards tremendamente. NO SHOW ta otro bon komposishon esaki ta mas lento, un lovesong ku bunita palabra, esaki tambe tin tur kos aden pa bira un eksito.

Un bon interpretashon sin duda ta esun ku JAMES 'JT' TAYLOR ta hasi riba e lp aki su voz ta briya hopi y ta kombina bon ku e musika. E trabow di Deodato riba e teklanan tambe ta algu ku ta duna e Lp aki mas realse. Otro komposishonnan ku ta aparese riba e Lp aki ta GOOD TIME TONIGHT (Disco), BE MY LADY (Disco), PASS IT ON (Disco/slow) y STAND UP AND SING (Disco). Resumiendo nos por bisa ku e longplay aki sigur lo kai na agrado di esnan ku ta gusta Disco y ku ta gusta balia, bon pa un kollekshon.

Nieuwe encycliek van Johannes Paulus II:

Leer over de arbeid als persoonlijk getuigenis

DE NIEUWE ENCYCLIEK van Johannes Paulus II is het meest persoonlijke getuigenis van het sociale engagement van de katholieke kerk dat ooit door een paus is geschreven. De inhoud van dit pauselijke stuk is weliswaar niet verrassend en verschilt in wezen niet van hetgeen, sinds in 1891 de encycliek Rerum Novarum werd uitgevaardigd, de sociale leer van de kerk heet. Achtereenvolgende pausen hebben deze sociale leer bekrachtigd, de een met meer de ander met minder nadruk doch allen vanuit een intellectuele visie, van boven af, in een academisch betoog. Johannes Paulus II daarentegen schrijft vanuit zijn eigen levenservaring; hij uit zich in zijn encycliek zoals hij is, in verstaanbare taal, direct, begrijpelijk voor degenen over wie hij schrijft: de arbeiders. Uit de hele tekst blijkt dat de paus nog voelt en denkt als veertig jaar geleden: als één van honderden miljoenen andere arbeiders.

Het is dan ook niet verbazingwekkend, dat de paus aan de arbeid de voorrang geeft boven het kapitaal. Ook dat is echter niets nieuws, want sinds de katholieke kerk een geformuleerde sociale leer heeft is het primaat van de arbeid in alle toonaarden aan de orde gekomen. En de bewoordingen waarin deze paus het door sommigen vermeende evenwicht tussen kapitaal en arbeid verbreekt zijn vrijwel letterlijk ontleend aan de documenten van het Tweede Vaticaans Concilie; de arbeid is de menselijke factor, het kapitaal is slechts een instrument.

Terwijl in eerdere kerkelijke documenten deze formulering doorgaans staat ingebed in een even saai als ondoordringbaar betoog dat in een handboek voor staatshuishoudkunde niet zou misstaan, verstaat Johannes Paulus II de kunst economische begrippen in een algemeen-menselijk, gelovig, zo men wil theologisch kader te plaatsen. Zijn theologie van de arbeid is vóór alles een pleidooi voor de mens en diens menswaardig bestaan.

ARBEID

De paus belicht in zijn encycliek Laborem Excercens (traditioneel genoemd naar de twee eerste woorden waarmee dit document begint) de hele maatschappelijke problematiek vanuit de arbeid en vanuit de waarde van de arbeid. Hij beklemtoont de arbeid als de belangrijkste menselijke factor waarin de mens aan zijn trekken komt, waarin de mens zich moet kunnen uitdrukken en waarin hij zijn rechten moet kunnen uitdrukken en waarin hij zijn rechten moet kunnen krijgen.

Vanuit deze visie levert hij een zeer oorspronkelijke kritiek zowel op het bestaande kapitalistische als op het bestaande collectivistische systeem. Beide systemen, zo stelt de paus, zijn materialistisch en maken de arbeid, de arbeidende mens, de menselijkheid dus ondergeschikt aan de materie, het kapitaal, de goederen.

Tegenover dit materialisme in West en Oost stelt de paus een soort kerkelijke arbeidsleer: de menselijke persoon drukt zich als mens uit in de arbeid. Wezenlijk daarbij is de prioriteit van de waardigheid van de arbeid en van de arbeidende mens.

Daarmee heeft de arbeidersbeweging een sterk theoretisch wapen dat haar in staat stelt om principieel afstand te nemen van de bestaande systemen, of het nu om collectivistisch systeem als in Polen of om een kapitalistisch systeem als in Latijns-Amerika gaat.

BLIK OP POLEN

Als onontbeerlijk middel ter bescherming van de menswaardige arbeid en de rechten van de arbeider noemt de paus in zijn encycliek vooral de vakbeweging. In de betreffende passage heeft hij, bewust of onbewust, zeer duidelijk zijn blik op Polen gericht. Zijn karakterisering van wat een vakbeweging moet zijn en het scherpe onderscheid dat hij maakt tussen een vakbond en een politieke partij lijkt geheel aan het adres van de Poolse onafhankelijke vakbond Solidariteit én aan de Poolse regering gericht.

Natuurlijk geldt hetgeen de paus over de vakbeweging schrijft voor alle vakbonden ter wereld en deze uitgesproken christelijk of niet, zal duidelijke herkenningspunten in de pauselijke tekst vinden. Bij het schrijven van deze tekst heeft Johannes Paulus II echter ongetwijfeld de geest van Lech Walesa voor ogen gestaan.

Opvallend in dit verband en ongetwijfeld ook nieuw in de kerkelijke visie is, dat de paus zich niet principieel verzet tegen socialisering van de produktiemiddelen. Hij zegt zelfs, dat socialisering nuttig kan zijn en dat lijkt haast een aanbeveling. Op een andere plaats in de encycliek staat echter ook, dat socialisering van de produktiemiddelen over het algemeen een uitzondering zal blijven.

Zeer uitdrukkelijk en niet voor tweeerlei uitleg vatbaar is de zinsnede waarin de paus stelt, dat de vakbeweging mag en moet strijden voor de rechten van de arbeiders. Die christenen die dat tot nu toe betwijfelden of maar al te graag ontkenden worden nu geconfronteerd met een zeer duidelijke uitspraak.

HANDLEIDING

De encycliek Laborem Excercens is geen praktische handleiding voor het bedrijven van politiek of economie. Wie daarover teleurgesteld is begrijpt niet goed wat de eigenlijke zin is van een encycliek.

Een dergelijk kerkelijk document is immers bedoeld voor de hele wereld en kan derhalve geen praktische handleiding zijn, zeker niet wanneer het gaat over sociale problemen. De situaties in de diverse gebieden van de wereld zijn met name op het stuk van de politieke economie te zeer verschillend. Wanneer het bijvoorbeeld gaat om het bestrijden van de werkloosheid liggen de problemen heel anders in een Latijns-Amerikaans land met een bevolking die overwegend uit arme landarbeiders bestaat dan in een hoogontwikkeld Westers industrieland met mammoetbedrijven die soms vele duizenden werknemers tellen.

Voor zúlke problemen in zúlke verschillende situaties kan de paus geen praktische handleiding geven; dat is ook niet zijn taak.

Wel rekent de paus het tot zijn plicht om doelstellingen en waarden te formuleren en tegelijkertijd aan te geven welke doelstellingen verwerpelijk zijn omdat ze de mens ontwaarden.

De praktische politiek aan de deskundigen overlatend heeft de paus zich beperkt tot het schetsen van het kader, niets meer, maar ook niets minder. Dat kader is - en dat zal na de vele toespraken van deze paus niemand meer verbazen - de menswaardigheid.

Ofschoon geheel in de traditie van de kerkelijke sociale leer staande, heeft Johannes Paulus bij zijn beschouwing over de grote problemen van dit moment toch een heel eigen invalshoek gekozen. Niet alleen is het de eerste keer dat de sociale leer van de kerk door een Oosteuropese paus wordt belicht, het is ook voor het eerst dat een paus de taal van de arbeiders spreekt, dat hij verstaanbaar is. Met deze encycliek is derhalve, hoe theoretisch zij ook moge zijn, tevens een stuk sociale leer in praktijk gebracht. Tot zover Leo van Vlijmen in het Brabants Dagblad.

JOHANNES PAULUS II
....derde weg....

Verschil

TERWILLE VAN die geest was het nuttig geweest als de encycliek Laborem excercens wat leesbaarder, wat minder elitair van stijl, wat populairder geschreven was. Nu richt zij zich uitsluitend tot de intellectuele laag van het Godsvolk en dat is ook een vorm van structureel geweld. Zo besluit de bekende Rex Brico als Religie-redacteur van Elseviers weekblad zijn overigens interessante beschouwing over de onlangs verschenen encycliek. Ten opzichte van de taal is hij het dus kennelijk niet helemaal eens met wat Buitenland- en religie-commentaar Leo Vlijmen van de Brabant pers over hetzelfde onderwerp schreef. Beiden echter hechtten veel waarde aan de nieuwe rondzend-brief van Jan Paul II en beschouwen hem over het algemeen positief. In deze aflevering van Kerk en Wereld wordt de beschouwing van Leo van Vlijmen in zijn geheel overgenomen.

Amerikaanse zusters:

Moeder Teresa niet enige type religieuze

NEW YORK — In Amerika hoort men steeds meer zusters, religieuzen verzet aantekenen tegen het al dan niet bewuste streven om door de publiciteit rond Moeder Teresa van Calcutta haar beeld als dat van de enige authentieke religieuze op te drukken.

Met klem wijzen deze religieuzen er op dat zij zeer veel hoogachting hebben voor het werk van Moeder Teresa. Zij zijn echter van mening, dat er naast haar zorg voor de verlatenen op de straten van de wereldsteden en haar aanpak van het religieus zijn ook andere noden zich voordoen en ook andere types religieuzen daarvoor nodig zijn. De indruk wordt gewekt door de internationale belangstelling voor Moeder Teresa dat er aan bepaalde zijden naar gestreefd wordt haar beeld als het enige juiste ingang te doen vinden als religieuze.

Vooral is men wat beducht voor de soms boude uitspraken van Moeder Teresa. Zo wijst men er op, dat Moeder Teresa overal en steeds luid de abortus veroordeeld als moord. Maar zij vergeet in het publiek bv te wijzen op de Indiase traditie van het kinderhuwelijk, welke een enorme bijdrage is aan de bevolkingsproblematiek van dat land. Haar werk voor de mensen die op straat op hun dood liggen te wachten is heel mooi, aldus de Amerikaanse religieuzen, maar het zou ook goed zijn te wijzen op het feit, dat het sociale en economische systeem dat in India geldt daaraan het nodige bijdraagt.

Wij erkennen haar als een levende heilige van onze tijd, aldus deze zusters, maar het gevaar is aanwezig dat zij overgeidealiseerd wordt en dat zij beschouwd wordt als het enige model voor een moderne zuster.

MOEDER TERESA
...niet opleggen...

Vervolging geestelijken in Tsjechoslowakije

WENEN — Een rechtbank in Tsjecho-Slowakije heeft een rooms-katholieke priester veroordeeld tot een jaar voorwaardelijke gevangenisstraf. Dit is door Tsjechische ballingen in Wenen meegedeeld. De geestelijke, Josef Kordik, was ervan beschuldigd missen opgedragen te hebben, terwijl dit van overheidswege verboden is. In Olomouc is een proces begonnen tegen twee priesters en vier lekenbroeders. Hun is illegale handel met religieuze literatuur ten laste gelegd. Buitenlandse waarnemers is de toegang tot de rechtszaal geweigerd.

Braziliaanse bisschoppen:

Oplossing geeist voor kleine boeren

SAO PAULO — In een scherpe verklaring hebben de gezamenlijke Braziliaanse bisschoppen een onmiddellijke oplossing geeist voor de kleine boeren, die van hun land zijn beroofd. In dezelfde verklaring eisen de bisschoppen de vrijlating van twee Franse priesters, die 1 september werden gearresteerd, omdat zij de hand zouden hebben gehad in een schietpartij van kleine boeren, waarbij de huurmoordenaar van een grootgrondbezitter werd gedood.

De bisschoppen noemen het een niet te rechtvaardigen zaak, dat in een land, dat over zoveel bouwgrond beschikt als Brazilie, er geen grond overblijft voor de kleine boeren om zichzelf en hun gezinnen te onderhouden, terwijl enorme grote landerijen worden samengevoegd in de handen van enkele machtigen, die die landerijen echter dikwijls niet in cultuur brengen.

ZONDEBOK

De Braziliaanse bisschoppenconferentie verklaart verder, dat de politieke machthebbers allerlei valse beschuldigingen tegen leden van de kerk lanceren en dat op die manier de kerk tot zondebok wordt gemaakt voor een situatie, "die is ontstaan als gevolg van een onrechtvaardige landverdeling en van de hebzucht van grote ondernemingen", die bovendien allerlei belastingvoordelen genieten.

De bisschoppen wijzen er vervolgens, dat de zaak der kleine boeren onmiddellijk grootscheeps door de politie is aangepakt, maar dat talrijke moorden op kleine boeren onopgelost en ongestraft blijven. Volgens de bisschoppen en de bisschoppelijke commissie voor de zielzorg op het platteland zijn de in de laatste vier jaar minstens vijf boeren en drie advocaten, die ter verdediging door de families waren aangetrokken vermoord. De Braziliaanse federatie van boerenorganisaties (Contag) noemt hogere cijfers. Volgens Contag zijn de laatste anderhalve jaar dertien leiders van boerenorganisaties vermoord. Geen van deze moorden is opgelost. De bisschoppen constateren, dat er 916 processen over landbezit zijn geregistreerd. Twee miljoen mensen zijn voor hun levensonderhoud afhankelijk van de rechterlijke beslissing. De strijd is volgens de bisschoppen het heftigst in het noordoosten van Brazilie en in het zuidelijke Amazonegebied. Daar hebben grote ondernemingen zich aaneengesloten in combinaties, die de kleine boeren van hun land verjagen en grote gebieden ontbossen om er weidegrond van te maken voor veeteelt op grote schaal.

Seminarie voor campesino-priesters

PARAIBA — Aartsbisschop Jose Marie Pires van Paraiba in noord oostelijk Brazilie heeft een seminarie geopend dat bedoeld is om mensen van het platteland campesinos in zijn uitgestrekte diocees te vormen voor het priesterschap. Alleen jonge boeren en boerenarbeiders worden toegelaten. Er worden geen eisen gesteld aan vooropleiding. De afgestudeerden worden niet automatisch tot priester gewijd, maar zij zullen eerst minimaal vier jaar pastoraal werk moeten doen binnen kleine basisgemeenschappen. Tijdens deze vormingstijd zullen zij leren hoe zij moeten leven in kleine gemeenschappen. Bij de opening begon men met 22 jongelui. De opleiding duurt twee jaar. De meeste kandidaten hadden geen volledige basisopleiding gevolgd.

Kerk en Wereld

Hervormd voorstel:

Misbruik van doopverklaringen uitsluiten

UTRECHT — De Hervormde provinciale kerkvergadering (PKV) van Utrecht wil dat de general synode van de Nederlandse Hervomde kerk, kerkordelijk vastlegt dat kerkeraden geen doopverklaringen mogen afgeven ten behoeve van mensen die voor een Arabisch landho moeten aantonen dat betrokkene geen jood is.

Alhoewel de Hervormde synode al eerder heeft laten weten dat voor dit doel geen doopverklaringen mogen worden verstrekt, zijn er volgens ds G. Pettinga, scriba van de PKV Utrecht, toch kerkeraden die zwichten. Enkele Arabische landen eisen van hun bezoekers dat zij, alvorens een visum wordt verstrekt. met een doopbewijs aantonen, dat betrokkene geen jood is. Door het afgeven van een doopbewijs voor dit doel kerkordelijk vast te leggen kan een kerkeraad volgens ds. Pettinga, zijn weigering niet alleen inhoudelijk motiveren, maar ook naar de kerkorde verwijzen.

Comite in Tsjechoslowakije:

Tegen dissidenten veel meer lichamelijk geweld

LONDEN — Het comite ter verdediging van ten onrechte vervolgden (VONS), een Tsjechoslowaakse groepering van dissidenten, heeft in een maandag in Londen gepubliceerde verklaring de vrees geuit dat het zijn activiteit moet staken. In de verklaring wordt gezegd dat 15 leden van het comite op het ogenblik in de gevangenis zitten en dat acht gedwongen werden naar het westen te emigreren. Zij die nog in Tsjechoslowakije verblijven, kunnen elkaar maar heel moeilijk ontmoeten. De politie grijpt steeds in, zet de dissidenten voor 48 uur achter slot en grendel en ranselt er vaak op los. Het Comite ter verdediging van ten onrechte vervolgden werd in april 1978 opgericht en het jaar daarop als lid toegelaten tot het Internationale verbond van verenigingen voor de mensenrechten. In de in Londen uitgegeven verklaring wordt beklemtoont dat de onderdrukking in Tsjechoslowakije in de loop van het afgelopen jaar toegenomen is. Er wordt steeds meer lichamelijk geweld gebruikt tegen hen die strijden voor toepassing van de mensenrechten. Zo zijn drie arbeiders half bewusteloos geslagen en werden Vaclav Maly, de woordvoerder van Charta 77, en het Vons-lid Karel Freund afgeranseld. De volkszanger Karel Soukop en de rk priester Andrej Lukasek zijn ruim vier uur lang verschrikkelijk gefolterd en systematisch geslagen. Veel mensen die gemarteld zijn, zijn zo bang geworden dat ze niet meer durven spreken over wat hun is aangedaan. Tot slot wordt in de verklaring opgemerkt dat huiszoekingen en arrestaties nu zo vaak voorkomen dat uitnodigingen aan strijders voor de mensenrechten als privépersoon te riskant zijn geworden.

Vakbeweging huldigt Chileense kardinaal

SANTIAGO DE CHILE — Bij gelegenheid van het feit dat Raul Henriquez, van de congregatie van de paters Salesianen van Don Bosco, de twintigste verjaardag herdacht van zijn bisschopswijding is hij gehuldigd door arbeiders en hun kader. Hij is nu kardinaal-aartsbisschop van Santiago de Chile en is min of meer de toeverlaat geworden van degenen die zich inzetten voor de eerbiediging van de mensenrechten en die de slachtoffers van het militaire geweld en de terreur willen bijstaan.

Zijn stellingname heeft hem niet bepaald geliefd gemaakt bij de militaire machthebbers, maar ook in conservatieve katholieke kringen is men niet gelukkig met hem. Nog niet lang geleden is van officiele zijde een poging gedaan via een laster campagne de kardinaal in een slecht daglicht te stellen.

In kardinaal Silva Henriquez wordt de rol van de katholieke kerk onderkend, welke temidden van verwarring en tegenspraken kans gezien heeft waakzaam te blijven en dapper om tussenbeiden te komen op ogenblikken van tragedie en brutaliteit, van marteling en wreedheid, van het elimineren van de mensenrechten en vrijheden en van de vernietiging van het menselijk wezen als zodanig. Zo stelde Juan Imilan Paisil van het Frente unitario de trabajadores vast in zijn toespraak tot de kardinaal. Hij zei dat de katholieke kerk zich houdend aan Medellin en Puebla (waar de beroemde vergaderingen werden gehouden van de Latijnsamerikaanse bisschoppenconferentie, red) een niet te ontkennen bijdrage heeft geleverd voor de arbeidersbeweging. Dit door zijn boodschappen en zijn diepgaande steun aan de bevrijdingsstrijd van de arbeiders en de bevolking, waarbij deze strijd een einde moet maken aan de uitbuiting. Deze bijdrage van de kerk geldt de opbouw van een nieuwe gemeenschap, een nieuwe beschaving. Aldus de vakbondsleider.

Viola is hoop van gematigden geworden

Crisis Argentinie nog niet op diepste punt

RIO DE JANEIRO/11 sept – Begin september werden Julio Barbaro en Juan Carlos Gallegos, een Peronistisch ex-parlementslid en een Peronistische activist, ontvoerd. Ze werden door een groep van ongeveer 16 mannen weggehaald uit het kantoor van Barbaro, dat ironisch genoeg is gevestigd in de Calle Libertad, de Vrijheidsstraat, in het hartje van de Argentijnse hoofdstad Buenos Aires. Zo begint Roel Janssen als NRC/Handelsblad redacteur een beschouwing over het Argentinie onder president Viola.

Terwijl een campagne van politieke partijen en de mensenrechtenbeweging op gang kwam om opheldering te krijgen over het lot van de twee linkse Peronisten, en de pers grote aandacht aan de zaak besteedde, verklaarden de regering, de federale politie en de inlichtingendiensten van de strijdkrachten dat ze absoluut niets met de ontvoering te maken hadden.

Na 55 uur "vermist" te zijn geweest, doken Barbaro en Gallegos weer op in de straten van Buenos Aires. Op een plek die klaarblijkelijk ver buiten de stad lag waren ze langdurig ondervraagt over hun visie op de internationale politieke situatie en op de interne verhouding binnen de Peronistische beweging. "Ons geval is niet de laatste stuiptrekking geweest van de strijd tegen de 'subversie' (in naam waarvan in Argentinie duizenden mensen zijn ontvoerd en waarschijnlijk voorgoed zijn verdwenen), maar de eerste daad tegen de democratie die weer in zicht begint te komen", zei het voormalige parlementslid Julio Barbaro, na afloop van het afschuwelijke avontuur.

Inderdaad wijst alles erop dat de ontvoering niet gericht was tegen de linkse Peronistische stroming waartoe Barbaro en Gallegos behoren, maar tegen de regering van generaal Roberto Viola. Viola is ruim vijf maanden aan de macht, maar zijn bewind is er nog steeds niet in geslaagd om een coherente politieke of economische lijn te presenteren.

Viola heeft slechts aangekondigd dat hij het regime wil gaan liberaliseren en dat hij de economische politiek wil veranderen, omdat door de extreme toepassing van het 'monetarisme' onder leiding van de vorige minister van Economische zaken, Martinez de Hoz, de Argentijnse economie nu in de ernstige crisis uit haar geschiedenis is beland. De "harde lijn; die niet slechts bestaat uit een deel van de militairen, maar ook uit de meest behoudende economische kringen, heeft blijkbaar besloten openlijk tot acties over te gaan en Viola zo onder druk te zetten.

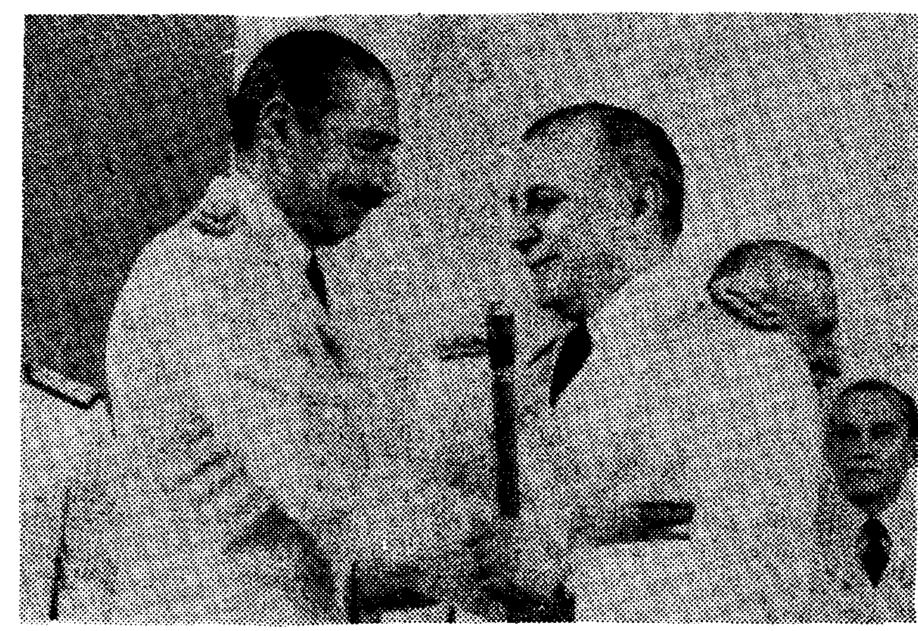
Behalve een economische boycot, die Viola zelf als een poging om zijn bewind te destabiliseren heeft genoemd, nemen de dreigementen ook toe. De ontvoering van de twee Peronisten is het ernstige geval van de laatste tijd, maar niet het enige. Twee maanden geleden werd de hoofdredacteur van de krant La Prensa, Manfredo Schonfeld, voor korte tijd gearresteerd. Leden van de mensenrechtenbeweging en de Nobelprijswinnaar voor de vrede, Adolfo Esquivel, hebben herhaaldelijk verklaard dat ze bedreigd worden. In het kantoor van de Cels, het Centrum voor sociale en juridische studies, is onlangs een inval gedaan.

BESLUITELOOS

Het bewind van generaal Viola munt intussen vooral uit in besluiteloosheid. De minister van Industrie, Eduardo Oxenford, nam eind augustus ontslag omdat hij vond dat de minister van Economie, professor Lorenzo Siguad, te lang treuzelde bij het opstellen van een programma dat de Argentijnse economie en in het bijzonder de met faillissement bedreigde industriele sector moet redden. Viola zelf heeft voortdurend conflicten met de junta van militaire commandanten, waaraan hij formeel ondergeschikt is.

Deze bizarre machtsstructuur vormde het doelwit van de kritiek die ex-president Juan Carlos Ongania in augustus uitte op het bewind. Ongania, die van 1966 tot 1970 president was en toen een poging deed om Argentinie in een corporatistische staat te veranderen, heeft groot gezag in legerkringen en zijn opmerkingen waren de eerste openlijke kritiek uit de mond van een generaal op het militaire bewind.

Eerst kritiseerde hij het economische beleid, vervolgens pleitte hij voor het herstel van een presidentieel bewind.

.......Viola (rechts) met voorganger Videla.........

Volgens hem was Viola gedoemd tot machteloosheid zolang hij onderworpen zou blijven aan het gezag van de junta van de drie commandanten. De belangrijkste generaal van de junta, legercommandant Leopoldo Galteri, legde Ongania vervolgens een disciplinaire straf van tien dagen arrest op.

In dezelfde dagen dat Ongania zijn kritische opmerkingen plaatste circuleerde in Buenos Aires een blauwdruk voor een "revolutionair statuut voor de Argentijnse natie", dat in 101 artikelen uiteenzette hoe het maatschappelijke leven zou worden gereglementeerd als eenmaal de grondwet buiten werking zou zijn gesteld.

REBELIE

Hoewel een verband tussen de "campagne van Ongania" en het "revolutionaire statuut" aannemelijk maar niet direct duidelijk is concludeerden sommige journalisten toch dat er het een en ander aan het rommelen is. "Men hoort, ver weg, een zacht geluid van tromgetroffel", schreef Hugo Ezeqiel Lezama, hoofdredacteur van het conservatieve tijdschrift Conviccion. Hij waarschuwde: "Als er een machtsvacuum bestaat zijn er altijd belangstellenden die dat willen opvullen."

Viola wekt de indruk dat de signalen van militaire rebellie hem niet raken. Hij heeft gezegd dat hij niet van plan is af te treden en dat hij evenmin "de afbraak van het 'proces van nationale wederopbouw' (zoals de militairen hun eigen bewind noemen) wil leiden". Volgens sommige politici is het onwaarschijnlijk dat Viola afgezet zal worden, want het zou zelfmoord zijn om aan de economische crisis ook nog een politieke crisis toe te voegen, zoals een politicus zegt. "Een staatsgreep kan op dit moment alleen maar leiden tot een verharding van het regime".

Paradoxaal genoeg is Viola, die door de militairen wordt gewantrouwd, nu de hoop van de gematigde politici geworden. Ze koesteren die hoop omdat Viola de dialoog met de politieke partijen weer heeft geopend. Eind augustus kwamen vertegenwoordigers van de Radicale Burgerunie naar het presidentiele paleis voor een eerste gesprek met de minister van Binnenlandse zaken en binnenkort volgen de overige partijen. Voor de rest lijkt de regering van Viola volstrekt passief, terwijl de crisis die Argentinie doormaakt blijkbaar nooit haar diepste punt bereikt. Tot zover Roel Janssen in NRC/Handelsblad.

Peking waarschuwt persvertegenwoordigers

China tracht dissidenten af te snijden van buitenland

HONG KONG, 22 sept. — De Chinese regering tracht met woedende verbetenheid de communicatiekanalen naar het buitenland waarover de dissidentenbeweging binnen China nog steeds beschikt, te stempen. De ernstige waarschuwing onlangs aan de Pekingse-correspondent van de Washington Post is de jongste stap in deze richting. In diplomatieke en perskringen in Peking en Hong Kong is men van mening dat de arrestatie van de Chinese verloofde van een Franse diplomaat, ook in deze context moet worden gezien. De diplomaat, Emmanuel Bellfroid, geldt als een van de best geinformeerde mensen over de dissidentenbeweging.

Zijn vrienden, Li Shuang (24), een schilderes kwam zelf uit de beweging en was een extra informatiebron voor hem. De waarschuwing aan Michael Weisskopf van de Washington Post komt na een algemeen vermaan van een Chinese viceminister van buitenlandse zaken aan Westerse correspondenten zich niet met dissidenten in te laten en niets te melden over "illegale activiteiten" in China. Zo stelt Willem van Kemenade vast in een beschouwing in NRC/Handelsblad.

LIU QING

Die waarschuwing heeft niet veel uitgehaald, want twee weken geleden verspreidden verscheidene Amerikaanse media het schokkende relaas van de dissident Liu Qing, die al sinds november 1979 zonder enige vorm van proces gevangen wordt gehouden. Het 196 pagina's tellende document werd uit het werkkamp waar Liu nu verblijft, gesmokkeld en door een organisatie voor solidariteit met Chinese dissidenten in Hongkong aan in Peking gestationeerde correspondenten toegespeeld. Liu Qing werd op 11 november 1979 gearresteerd, na het verspreiden van de tekst van geluidsopnamen gemaakt tijdens het zogenaamde "openbare" showproces tegen de leidende dissident Wei Jingsheng. Liu schrijft in zijn verslag, getiteld *"moedeloze terugblik en waarnemingen"*, dat hij gemarteld en geketend is geweest en vijf maanden in een koude, vochtige, onhygienische isolatiecel van vijf vierkante meter heeft gezeten.

Daarna werd hij overgebracht naar een dwangarbeidkamp in de provincie Shaanxi. Op zijn verzoeken om een proces op basis van China's nieuw-ingevoerde socialistische rechtsorde, zeiden zijn bewakers: "gerechtelijke actie is niet vanzelfsprekend. (..) Iedereen kan gevangen gehouden worden zonder vorm van proces (..) Er zijn allerlei manieren om met een onbetekenend individu als jij af te rekenen".

Liu Qings ervaring bevestigt informatie die ik zelf in maart/april van dit jaar uit dissidentenbronnen heb ontvangen.

Veiligheidsfunctionarissen dreigden toen nieuwe arrestanten dat zij volledig zouden verdwijnen (naar de concentratie kampen van het woeste gebied Qinghai in westelijk China) als zij niet aan verhoren meewerken. "China zal niet nog eens de stommiteit begaan om, zoals in het geval van Wei Jingsheng, een *openbaar* proces te houden en zich alle ongunstige internationale publiciteit op de hals halen", zou een politieman hebben gezegd. De tekst van de waarschuwing aan de Washington Postman roept verschillende interessante vragen op. Fang Songzhuo, plaatsvervangend bureauchef bij de voorlichtingsdienst van het Chinese ministerie van buitenlandse zaken, beschuldigt van de voorlopige richtlijnen voor geaccrediteerde correspondenten". Artikel 12 lid 1 van deze richtlijnen luidt dat "de journalistieke activiteit van hier residerende correspondenten de grenzen van normale nieuwsvoorziening niet mogen overschrijden".

De richtlijnen werden in mei bekendgemaakt, kort nadat NRC Handelsblad werd verzocht zijn correspondent uit Peking terug te roepen. Op vragen van verontruste andere correspondenten wat "normale nieuwsvoorziening" precies betekent, werd destijds geen antwoord gegeven. Fang zegt tevens dat het "zogenaamde Liu Quing-manuscript uit onbekende bron komt en uit pure verzinsels bestaat". De vraag is of, als de Chinese autoriteiten het manuscript als echt hadden beschouwd, zij Weisskopf ook van schending van de richtlijnen zouden hebben beschuldigd.

Volgens goed ingelichte bronnen die Liu Qing sinds 1979 hebben gekend, is het manuscript wel degelijk autentiek.

Als de Chinese regering de valsheid van het document wil aantonen, heeft zij daartoe bij uitstek de kans. Zij zou Liu Qing en de andere activisten, die zonder vorm van proces gevangenen zitten of dwangarbeid verrichten, een openbaar proces kunnen geven. Een andere vraag is, waarom de Chinese autoriteiten zich tot de Washington Post beperkt hebben in hun protest. Time Magazine en het persbureau AP brachten het verhaal eerder dan de Post.

ZWAARSTE LADING

De Chinese verklaring, dat zij het Post-artikel eerder zagen, snijdt niet zoveel hout. De werkelijke reden lijkt dat het voorpagina-artikel in de Washington Post in Chinese ogen politiek de zwaarste lading heeft.

China maakt zich al maanden zeer nerveus over de voortgang in de Amerikaans- Chinese betrekkingen. Behalve de steeds feller wordende twisten over de kwestie-Taiwan, regent het klachten aan Amerikaanse zijde over het ontbreken van wederkerigheid in culturele en wetenschappelijke uitwisselingen.

Chinese journalisten en wetenschappers in de VS hebben toegang tot vrijwel alles, terwijl Amerikanen en andere buitenlanders in China in een "apartheidsgetto toestand" leven.

Stalinistische cultuurcommissarissen probeerden onlangs zonder succes censuur op een tentoonstelling van Amerikaanse kunst in Peking uit te oefenen etc. Een artikel dat zo diskrediterend is voor China's "socialistische rechtsorde" die in feite alleen op papier bestaat - bezorgt de partijbureaucraten in Peking enorm gezichtsverlies.

Dat Weisskopf niet is uitgewezen, dankt hij aan het feit dat de Chinezen er in dit stadium nog voor terugdeinzen om tegenover Amerikanen tot het uiterste te gaan. Maar als Chinees-Amerikaanse ruzies over Taiwan nog verder verscherpen, blijken Amerikanen niet langer te zullen worden ontzien.

Tot zover Willem van Kemenade in NRC/Handelsblad.

In Argentinie 15.000 vermisten

BRUSSEL — In Argentinie worden "op zijn minst"15.000 mensen vermist. De meesten zijn jongeren wier ouders vermoedelijk door de veiligheidsdiensten zijn vermoord. In Brussel zei dinsdag een vertegenwoordiger van Amnesty International dat voor de buitenwereld de orde zogenaamd hersteld lijkt door generaal Viola. "Dat is echter maar schijn". Deze nieuwe orde is gebouwd op de kadavers van mensen die of verdwenen of brutaalweg omgebracht zijn, omdat zij op een of andere wijze hun ongenoegen of vijandigheid over dit nieuwe systeem gespuid hebben, aldus de Zuid-Amerikaanse vertegenwoordiger van Amnesty International.

Herenmode-expert Hix:

Cowboys best gekleed, journalisten slechtst

NEW YORK — Verslaggevers van kranten, makelaars in Wall Street en handelaren in tweedehandsauto's behoren tot de slechtst geklede mannen in de Verenigde Staten en de cowboys tot de beste. Dat vindt Charles Hix, een herenmodejournalist die de kledingstijl van mannen in bepaalde beroepen onder de loep neemt en er over schrijft.

De dagbladjournalisten staan bovenaan de lijst van slechtst geklede Amerikanen. "Ik ben nog nooit een groep mannen tegengekomen die er zo'n genoegen in stellen er onverzorgd uit te zien", zegt Hix. Hix vraagt zich af waarom het publiek zijn vertrouwen zou moeten stellen in een man die eruit ziet alsof hij nauwelijks zijn veters kan vastmaken maar wel met kennis van zaken berichten over zaken van levensbelang. Lijnrecht tegenover de journalisten staan de cowboys, die van Hix de hoogste lof krijgen "Omdat zij beseffen dat kleding, boven alles, functioneel moet zijn. "Cowboys dragen geen laarsjes omdat ze modieus zijn, zegt Hix, wiens laatste boek heet How to dress your man. Het geeft tips aan vrouwen hoe zij hun man kunnen helpen er goed uit te zien.

Over de makelaars in Wall Street zegt Hix dat het wel lijkt of ze meedoen aan een wedstrijd om er precies hetzelfde uit te zien. De leden van het Opperste gerechtshof in Washington komen er ook niet zonder kleerscheuren af. "Ze zijn te lang verborgen geweest onder die togas. Misschien heeft mevrouw rechter Oconnor hier een heilzame invloed (mevrouw Oconnor is onlangs als eerste vrouw benoemd in het Amerikaanse hooggerechtshof(De handelaren in tweedehandsauto's ontbreekt het volgens Mix meestal aan het inzicht om smaakvol te combineren.

Lof heeft hij voor architecten, concertpianisten en beroepstennisspelers, van wie hij zegt dat zij de indruk van koelheid blijven wekken bij het zweten dat ze doen. Hix is niet optimistisch over de toekomst. De man durft zichzelf volgens hem niet voluit te bekijken in een spiegel. Het zou niet viriel zijn. "Onder auspicien van gecanoniseerde mannelijkheid zijn mannen dikwijls hun eigen ergste vijanden", aldus Hix.

Oplossing kruiswoordpuzzel

WINNAAR van de Amigoe Kruiswoordpuzzel dd. 2 oktober 1981:

V. Janssen,
Pastorie Sta Rosa,
Curacao.

Hij kan zijn prijs (NAfl. 25,-) ophalen bij de Redaktie, Scherpenheuvel z/n Curacao.

Oplossingen van deze week dienen vóór **15 oktober 1981** in het bezit te zijn van de Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n, of P.O.B. 577.

Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór **14 oktober 1981** in te dienen: Aruba - Nassaustraat 110; Bonaire - bij de heer Linkels, J.A. Abrahamblvd., of P.O.B. 122., en op St. Maarten bij de heer Vance James.

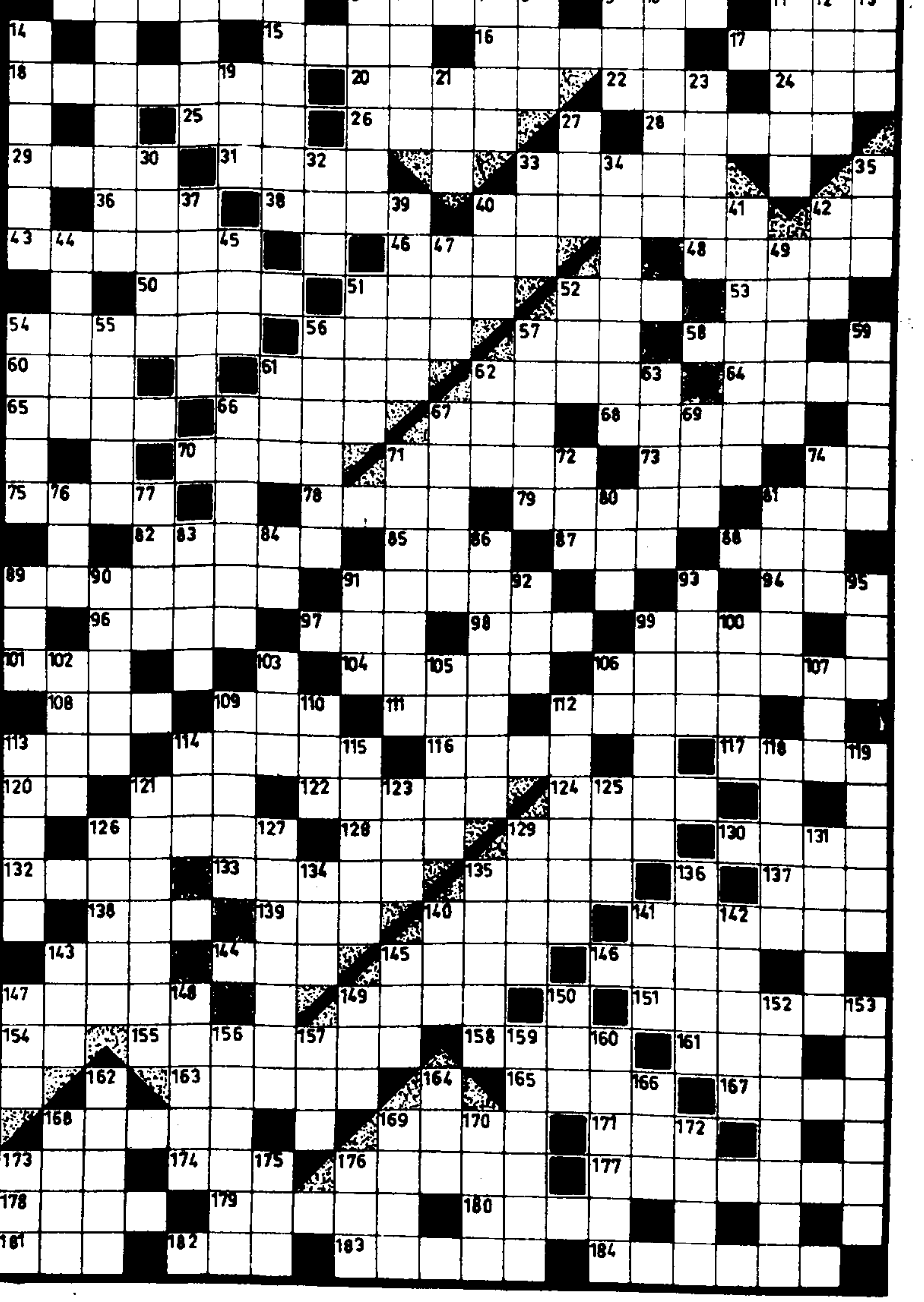
Op de ebveloppe duidelijk vermelden:

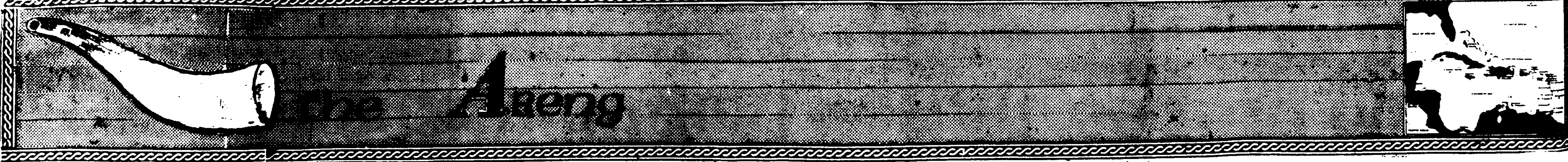
KRUISWOORDPUZZEL.

Amigoe kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. woestijn in Afrika; 5. vaartuig; 9. voorschrift-reglement; 11. jong dier; 15. moeilijk breekbaar; 16. lijst; 17. wreed heerser; 18. trekker; 20. schrijfkosten; 22. gezet 24. voedingsstof; 25. vrouwelijk dier; 26. pl. in N-Brabant; 28. Spaanse wijnsoort; 29. regel; 31. balletrokje; 33. snuit; 36. gravure; 38. hoofddeksel; 40. mondeling onderhoud; 42. achter; 43. kopstem (muz.); 46. gewoonterecht; 48. roemen; 50. uniek; 51. Inl. geneesmiddel; 52. vogel; 53. vordering; 54. hijswerktuig; 56. bridgeterm; 57. gesloten; 58. grote bijl; 60. bloeiwijze; 61. tralie; 62. verbreking; 64. bejaarde; 65. paar; 66. brandstof; 67. pl. in Spanje; 68. dampstoom; 70. deel v. Sumatra; 71. vervoermiddel; 73. Ned. rivier; 74. soort onderwijs; 75. mestvocht; 78. vrucht; 79. blaasinstrument; 81. ton; 82. appelsoort; 85. water in Utrecht; 87. niets meer bezittend; 88. klap - slag; 89. erg lief-schattig; 91. godsdienst; 94. klein vertrek; 96. vogel; 97. hoofddeksel; 98. spandraad; 99. hoest; 101. stremsel; 104. gezet-omvangrijk; 106. verbitterd, vergramd-nijdig; 108. bezit v.e. boer; 109. zandheuvel; 111. kloosterlinge; 112. draaien; 113. ijzerhoudende grond; 114. bijb. figuur; 116. toespraak; 117. ambtgewaad; 120. nummer; 121. radio-omroep (Eng.); 122. pl. in Z-Holland; 124. middag; 126. kromming; 128. het overige (Lat.); 129. knevel; 130. niet breed; 132. reus; 133. reis; 135. modder; 137. berg op Kreta; 138. kloosteroverste; 139. platvis; 140. niet lange tijdruimte; 141. bekende; 143. sorteerinrichting; 144. gevuld; 145. stuk-homp; 146. wreed heerser; 147. voorbeeld; 149. groep zangers; 151. niet modern; 154. titel; 155. achterstuk v.e. altaar; 158. opdracht; 161. telwoord; 163. soepel; 165. vervoermiddel; 167. dierenverblijf; 168. zeegod; 169. balspel; 171. vochtig; 173. grappenmaker; 174. jaartelling; 176. fijn, wit licht/los weefsel; 177. spat; 178. delfstof; 179. laan; 180. riv. in Frankrijk; 181. pl. in Gelderland; 182. Noorse god; 183. godin v.d. vrede; 184. smakelijk.

VERTICAAL: 2. vrucht; 3. vervoermiddel; 4. vierkante ruimte in een Rom. woning; 5. groet; 6. vers; 7. voedsel; 8. kaartterm; 9. drenkplaats; 10. sterk extract; 11. inw. orgaan; 12. oorlogsgod; 13. insect; 14. niet vlug v. bewegingstram; 19. wilde haver; 21. ingewand v.e. haring; 23. kookgerei; 27. gewicht; 30. kunstenaar; 32. kruik-kan; 33. sportterm; 34. andermaal - nog eens; 35. echtgenoot; 37. Spaanse titel; 39. wapen; 40. opening; 41. vogel; 42. pl. in Friesland; 44. siersteen; 45. duivenverblijf; 47. waterkering; 49. inreisvergunning; 51. vrucht; 52. herkauwer; 54. betaalplaats; 55. visnet - sleepnet; 56. korte - snelle loop; 57. kaartterm; 59. niet krom; 61. goedig iemand; 62. jong dier; 63. hoofddeksel; 66. balspel; 67. klepper; 69. tennisterm; 71. droge, dorre zandvlakte; 72. grappenmaker; 74. geluidsband; 76. voorzetsel; 77. deel v.e. ladder; 80. royaal; 81. Ned. rivier; 83. lastdier; 84. landbouwwerktuig; 86. middagvoorstelling; 89. muzieknoot; 90. kaartspel; 91. dun; 92. insect; 93. zacht metalen buisje; 95. streep; 99. gevangenis; 100. munt; 102. wild zwijn; 103. droog; 105. koning; 106. pers. vnw.; 107. nauw; 109. deel v.e. etmaal; 110. plezier; 112. door studie/onderzoek verkregen; 113. schande; 114. alfabet; 115. familielid; 118. ruzie-twist; 119. kaartenboek; 121. biersoort; 123. sportterm; 125. eveneens; 126. haargroei; 127. Indiaanse slede; 129. teug; 131. riv. in Italie; 134. bergovergang/pas; 135. genre; 136. drietal achtereen uitgekomen nummers i.e. loterij; 140. voor; 141. papegaai; 142. v.e. zekere houtsoort; 143. kever; 145. meetkundig lichaam; 147. soort brood; 148. bloem; 149. spie - wig; 150. bloeiwijze; 152. traagheid; 153. boekje gevouwen blaadjes; 156. zitje voor een café; 157. ijzeren mondstang; 159. lichaamszwakte; 160. preekstoel; 162. verschiet; 164. kloosterlinge; 166. omslag; 168. karakter - natuur; 169. worm; 170. salaris; 172. mijt; 173. ontkenning; 175. Engels bier; 176. steensoort.

Chilean restance with needle and thread

'Arpilleras', art taught by hunger

POOR CHILEAN WOMEN, wives of prisoners and men who were out-of-work, a few years ago started to make 'Arpilleras' again. This art form has a long history in Chile. The idea of the 'Arpilleras' is based on the 'Bordados' of the Black Island. Poet and Nobel Prize winner Pablo Neruda was one of the great propagandists of these 'Bordados', little woolen embroidered carpets. But the women who in today's Chile live in the 'poblaciones' impossibly can gather enough wool to make the classic 'Bordados'. So they rediscovered this expression form by using patches and rests of fabrics, sewing them on old linen weaves. The reason that these women took up this work which was completely new for them and of which before they even had not thought, is that as wives of imprisoned and unemployed men they had to find a way to earn a little money. As the women depict things from their very own lives on the 'Arpilleras' these embroideries reflect today's Chile's reality. They reflect its poverty, its hunger, its unemployment, its oppression and its fear. But they reflect as well the solidarity among the poor, their cooperation, the hope for the future the people have in spite of all....

The 'Arpilleras' do not need a lot of verbal explanation. They speak for themselves.

A workshop were 'Arpilleras' are made.

"ONE WAY OR ANOTHER IT HAS TO BE VOICED"

"Before we all worked in the laundry. But we were so many and there was little washing. Then we went to look for sewing work or whatever work we housewives could do, alone or with our unemployed husbands. We went to look for sewing work . But no one would give it to us because we did not have sewing machines. Then we began to make this embroidery. Of course in the beginning none of us had an idea of what these 'Arpilleras' were. Then we got some examples, embroidery wrought on real old pieces of fabrics, on rags. After that we have taught it eachother and we taught it ourselves. We did not have a dime, we did not have anything. We had to go to look for patches and rags in the factories. That is how we started and every time it went a little better. We had to do it, because it was the only means of support for us. No one else brings money home. Of what we earn we put a part in a common box to help eachother in emergencies. We went through a lot of things and we have to express them. One way or another it has to be voiced. I want the people to hear about it. Some women feel ashamed, that is why they say nothing. But I really feel no shame. I want to tell about the things that happened to me. I cannot keep silence. If the people could only understand what we want to express in those little carpets: our reality, the things we are going through, our needs..........life in the poblaciones. We are very glad that our work is exhibited now. It will help us to sell it and they will recognize our work as labour, It is really a great joy to think we are in art now, that by this work we are artists. We housewives really never could think or even dream of that. It gives us the courage to go on, to keep on fighting, to go on living...................."

Political oppression

"The oppression then has spread throughout the country. Long nights of sleeplessness, of anxiety, total insecurity, incessantly kept on the run. Curfew, silence torn up by the rattling of machine-guns. Raids. Persecution, attacks, military operations in the day-time and at every hour of the endless nights. Blocked streets, repeated and tiring examinations. Squealers, lists of wanted persons, ranged in order of their dangerousness. Prison, expulsion, death. Dead bodies on the fields, in the rivers and thousands and thousands of them on the graveyards and in the mortuaries"

Written by Chilean refugees

TRES ALAMOS, Quatro Alamos, Penitenceria, Puchuncavi, Chacabuco, Ritoque, Quiriquina, Pirque, Valparaiso, Tejas Verdes, Colonia, Dignidad, Villa Grimaldi, Vina del Mar, Calle Londres....

Prisons, concentration camps, torture houses. Names to be remembered forever, to be never forgiven. Since 1973 tens of thousands of people are thrown into prison under material law. They are kept in prison to be heard, to be sentenced, to be expelled. Many of them were tortured. Incacerations and torture have become a daily means of oppression. Repression reigns. They have tried to destroy all political opposition and every form of people's organization in order to nip every form of political democracy in the bud, and to achieve a decline in the living-standard and the wages. Under the pressure of the Chilean resistance and the international opinion the situation has improved somewhat since 1977. However, the number of prisoners, arrests, tortures, 'missing' persons and expulsions stays very very high. The Chilean junta is responsible for the martyr's death of thousands and thousands of people.

But every shield had two sides. In the prisons and the concentration camps a wealth of solidarity, mutual help, inventiveness, consciousness and cleverness has been developed to encourage the weakest and those who were hit the hardest, to form each other, to inform each other and the outside public, to reveal the unscrupulousness of the oppressing system and to organize all kinds of collective resistance.

In Chacabuco the prisoners sang the Passion-story according to St. John. Angel Parra had set it to music. Later he told that a camp commandant listened to that Passion-story sung by the prisoners. He wanted to know by all means the author, not of the music but of the text which he considered to be subversive. Somebody told him that the author was a John and that the words were written a long time ago. It is said that the camp commandant still is looking for that John to examine him....

Under the international pressure, the number of prisoners in last years has been somewhat reduced. But other forms of oppression have been significantly increased, f.i. the omnipresence of the police (here the eye of the political police) which dominates the whole every day life.

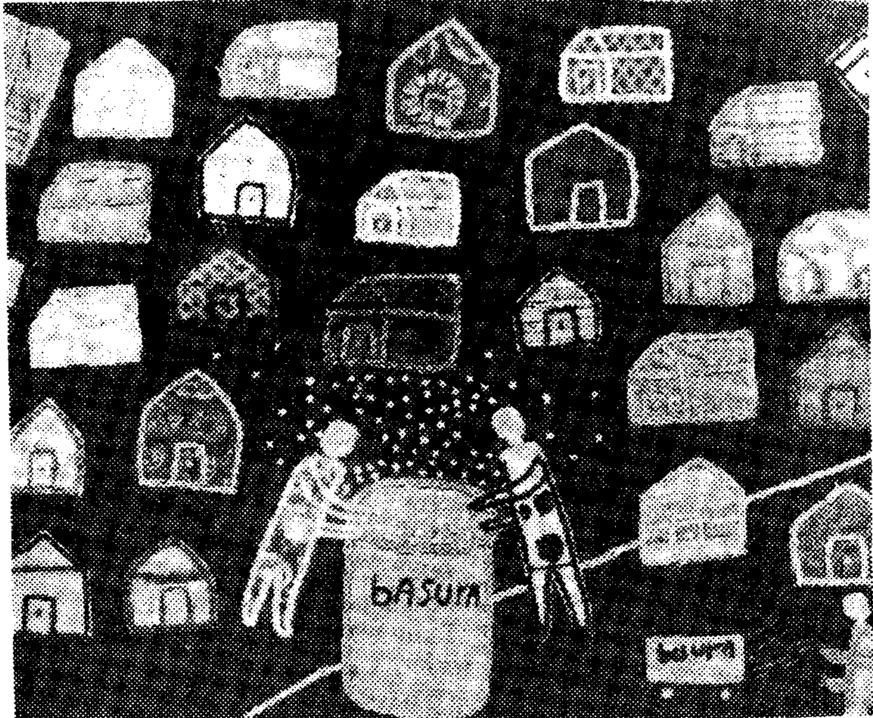
"Slowly the wind starts to drive away the clouds and the hunger has crooked fingers that grab around the stomach. In the open sewerage beggars dig up the rubbish of the city and they hope to see as by a miracle a golden ring floating on the dirty water.

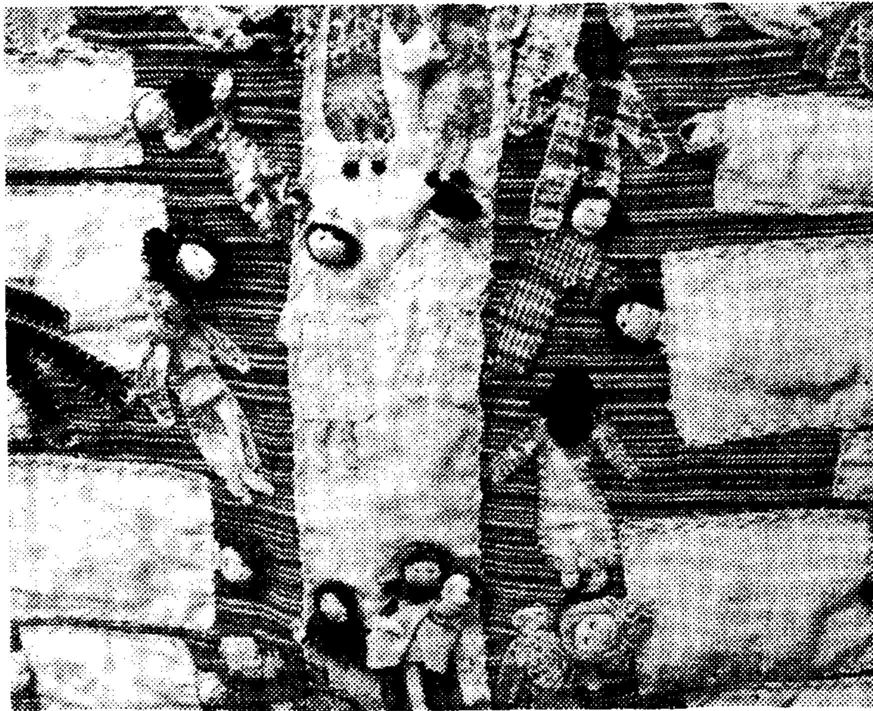
The city swarms with beggars and workers who live without God in the world, while the inquisitors and the executioners wave their banners and the power strides along the rubbish-dumps.

EDUARDO GALEANO

Life in a slum in present Santiago

"In the dark of the night all are asleep. Really all of them? I do not think so, because there are children who are hungry. They only had a little bread. Two women are looking for scraps in a rubbish-bin that swarms with mosquitos - like famished dogs. At their side a child looks at the rubbish on a lorry".

The healt-sector has to follow the market-economy of the government. So the public health services fall under the free sector and free prices. This means the triumph of the liberal healt-care and the abolition of the free care. In the hospitals every two poor people have to share one bed....

Even pro-government circles in Chile admit that about a quarter of the population of Santiago lives in bitter poverty. All around Santiago and against the hills of the Cordillera, there lie slums, inhabited by millions of people in the most desperate circumstances.

Since the coup of 1973 unemployment (about 25 per cent) has principally hit this part of the population. Fear, hunger, unemployment, water shortage, infant mortality, cold alcoholism and diseases. That is daily reality for thousands and thousands of households. This aspect of their lives the women try to express in their 'Arpilleras'.

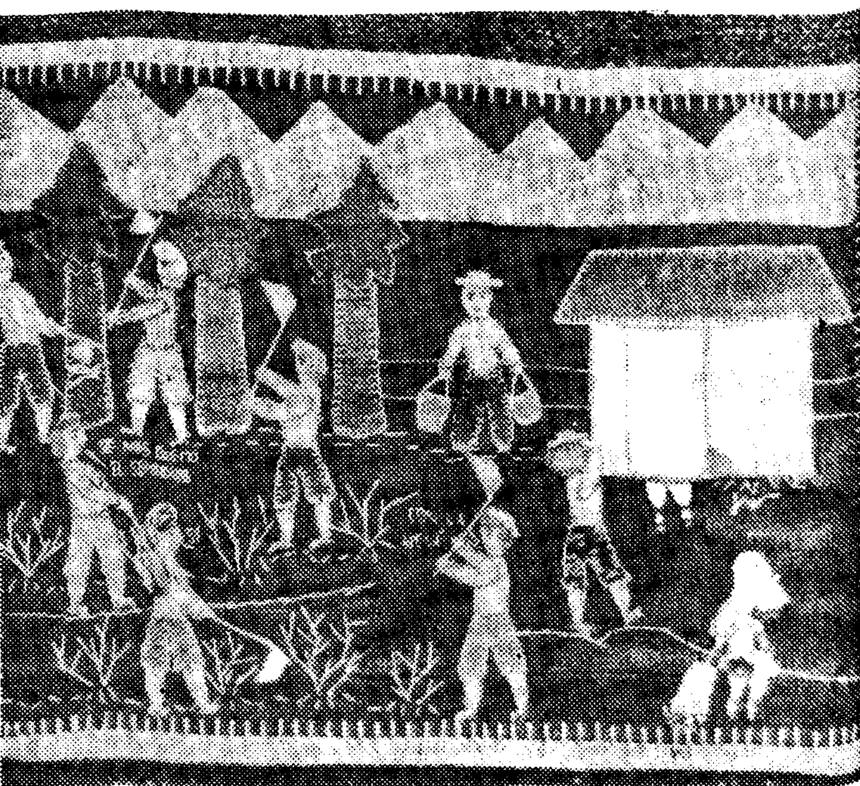
The economic plan of the Chilean junta

A group of workers decides to write the minister about problems in the factory. "Your Excellency, the workers of this factory want to ask you....." On October 30 at twenty past twelve in the afternoon the letter is brought to the office of the minister who is reading the newspaper. The same day half past one the office is empty, the newspaper is folded and the letter is in the waste paper basket. The minister has not even opened it.

THE MILITARY junta that seized power in 1973 and that manages to maintain it by political oppression has planned to restore the most total economic liberalism.

The country is still martial law and the living-standard has tumbled to an inbearable level. The Chilean economy is disrupted. The wages are kept very low with the help of the unemployment and severe control. The intention is to give the multinationals the opportunity to invest in Chile, to produce against the lowest possible costs and to export the profits out of the country again - at the expense of the workers.

"You cannot make it alone...."

BY THE END of 1973 the first canteen for children was started in Santiago. Some neighbour women decided to bring together the food they had at home to try to feed the famished children of their neighbourhood.

"There were a lot of children who went from door to door begging for something to eat. That has led us to bringing together the little that we had". So it was an urgent need that called these canteens into being. Every canteen has an internal organization with various commissions.

Every day the mothers take turns in doing the cooking and the serving up of the meals.

"I have learned that I cannot make it alone", one says. "We have to handle the problems together. If we do not handle them ourselves, no-one else will solve them for us. The children of the poor also have the right to live and to build a future".

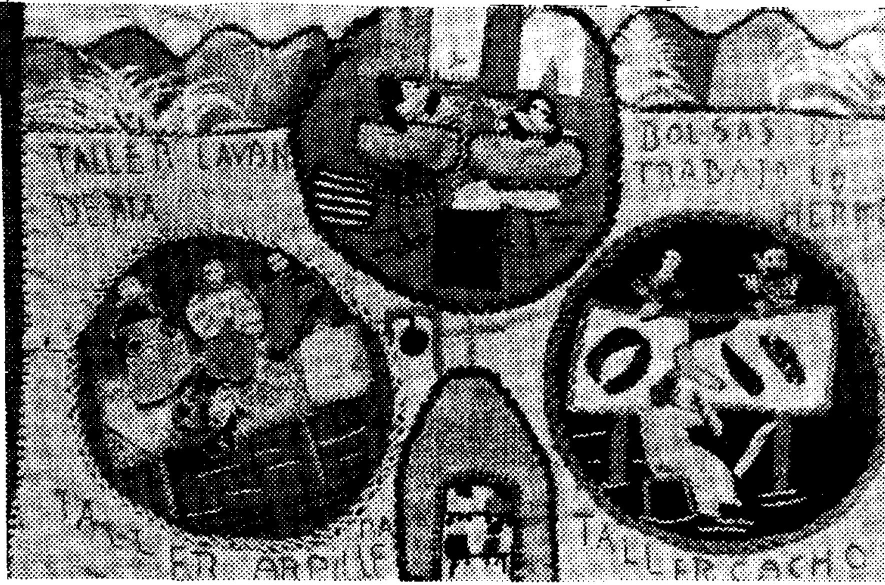
How the canteens are supplied? First of all there are the parents who try to bring what they can get in the market-place or elsewhere. They place that at the disposal of all. Further there is the contribution of the near-by canteens. And thirdly there is the international solidarity help which gives the necessary extra supply.

A childrens' canteen.

PROMPTED by the double necessity to support their family and to keep being organized, the wives of prisoners and unemployed men have set up employment exchanges' in the poblaciones. These are small workshops which are set up with great inventiveness and international aid to make it possible to make with the proceeds some basic investments. Usually these workshops deposit a part of their profits in the near-by people's canteen.

In this poblacion three workshops are set up around the chapel: a laundry, a workshop for the 'Arpilleras' and a place where they work on horn.

(Data and pictures from 'Chili-Volksverzet met naald en draad' by André Jacques. Edited by 'Stichting Gezamenlijke Missie-publiciteit') ....

Sometimes the peasants are hit by natural disaster. But the worst disaster for them was the blow dealt to the agricultural reform. This reform had started with the redistribution of land to battle with the excessive concentration of land in the hands of the latifundistas and to work on a cooperative labour system. Now that the land is given back to the latifundistas the peasants who cannot find a job, are turned into the streets. The employers do suspect them. They lead a roving life, without a job, without a shelter. And sometimes they go to the already overcrowded slums in the cities.